

Ο ΜΕΝΤΩΡ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1870.

ΤΕΥΧΟΣ Η΄.

‘Ο μὴν Ἀπρίλιος.

ΧΑΙΡΕ ξανθὲ Ἀπρίλιε, ἄγγελε τοῦ ἔαρος, αὐγὴ τοῦ θέρους! Σὺ ἐπαναφέρεις τὰ κυανοῦν εἰς τὸν Οὐρανόν, σὺ στέφεις τὴν γῆν μὲ ρόδα καὶ ἄνθη, σὺ ἐμπνέεις εἰς τὸν γεωργὸν ἐλπίδα ἀφθόνου συγκομιδῆς, καὶ διεγείρεις ὡς ποτε ὁ Ἰωσήφ, τὴν ζηλοτυπίαν τῶν ἔνδεκα

ΜΕΝΤΟΡΟΣ Τομ. Α΄. Τεῦχος Η΄.

31.

ἀδελφῶν σου. Ἔτο εὐλογημένος, προσφιλὲς τέκνον τοῦ ἔτους !

Ἄπὸ τὸν καιρὸν Νοεμῶ τοῦ Πομπηίου ὁ Ἀπρίλιος ἔλαβε τὴν τετάρτην θέσιν εἰς τοὺς μῆνας τοῦ ἐνιαυτοῦ, προικισθεὶς κατ' ἀρχὰς μὲν με εἰκοσιεννέα ἡμέρας, ἐπὶ δὲ Ἰουλίου Καίσαρος με τριάκοντα. Εἶπε δὲ οὗτος ὁ μόνος μῆν, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα φανεροῖνε τὸν χαρακτῆρα τῆς ὥρας τοῦ ἔτους, καθ' ἣν πίπτει, ἐνῶ τῶν ἄλλων μηνῶν τὰ ὀνόματα ἢ παράγονται ἀπὸ ἐθνικῶν θεῶν, ἢ ἀπὸ Ρωμαίου αὐτοκράτορα, ἢ, καθὼς ὁ Σεπτέμβριος, ὁ Ὀκτώβριος, ὁ Νοέμβριος καὶ ὁ Δεκέμβριος, ὠνομάθησαν ἀπὸ τὴν εἰς τὸ μηνολόγιον τοποθεσίαν αὐτῶν σχετικῶς πρὸς τὸν Μάρτιον, ὁ ὁποῖος, ἐπὶ τοῦ Ρωμύλου ἦ-τον ὁ πρῶτος μῆν. Ἀλλὰ τὸ ὄνομα Ἀπρίλιος (Aprilis) παρέρχεται ἀπὸ τὸ λατινικὸν ρῆμα aperire ἀνοίγειν, διότι ἡ γῆ ἀνοίγει ἤδη τοὺς γονίμους κόλπους τῆς καὶ μᾶς φανεροῖνε τὰ τέως ἀπὸ τὸν χειμῶνα λεκρυμμένα κάλλη τῆς δημιουργίας, στολιζοῦσα τὰ φυτὰ πρῶτον με φύλλα, ἔπειτα με ἄνθη πρόδρομα πολλῶν ὠραίων καρπῶν.

Οἱ Ρωμαῖοι ἄρα ἐκάλουν τὸν μῆνα τοῦτον Ἀπρίλιον δι' ὃν λόγον καὶ ἡμεῖς τὸ ἔαρ κοινῶς καλοῦμεν ἄνοιξιν' προσέτι ἐκάλουν αὐτὸν καὶ Ἀφροδίσιον ἐνίοτε, διότι ἦτον ἀφιερωμένος εἰς τὴν θεᾶν Ἀφροδίτην, τὴν ὁποίαν ἀπεκάλουν Mater sacra Cupidinea, ὡς ἀπόγονοι δῆθεν τοῦ θεοσεβοῦς ἥρωος Αἰνείου, υἱοῦ τοῦ Ἀγχίσου καὶ τῆς Ἀφροδίτης.

Οἱ ζωγράφοι παριστάνουσι τὸν μῆνα τοῦτον ὡς νεανίσκον με πτέρυγας εἰς τοὺς ὤμους καὶ με πλατὺν πράσινον ἔδωμα καλλιπιδισμένον με στεφάνους ἐκ μυρσίνης καὶ λευκάνθης, κρατοῦντα δὲ ἴον εἰς τὰς χεῖρας του, καὶ εἴτε καθήμενον ἐπὶ ταύρου, εἴτε κρατοῦντα αὐτὸν με τὴν μίαν του χεῖρα, πρὸς ἐκδήλωσιν τοῦ ὄστερισμοῦ Ταύρου, εἰς τὸν ὁποῖον ἐμβαίνει ὁ ἥλιος τὴν 7(19 τοῦ Ἀπριλίου.

Ἡ Ἰταλικὴ φράσις April degli anni καὶ ἡ Γαλλικὴ l'avril de mes jours δεικνύουσιν ἀληθῶς, ὅτι παρὰ πάντων ὁ Ἀπρίλιος θεωρεῖται τὸ στέμμα τοῦ ἔαρος καὶ ὁ βασιλεὺς τῶν συναδελφῶν του.

Ἀπρίλης εἶνε γύρου μας, πετοῦν τὰ χελιδόνα
Καὶ δένδρα, κάμποι καὶ βουὰ ὅλα μοσχοβολᾶνε.

Γλυκὰ λαλοῦν τ' ἀηδόνια

Καὶ ζευγαρόν' ἢ πέρδικα κ' οἱ κούκοι κελαϊδᾶνε.

Μελέτη

Γεννηθεὶς ἐν ἀγροτικῇ ἐλευθερίᾳ, μετὰ χαρᾶς ζητῶ τοὺς τόπους ἐκείνους, ἔνθα εὐκολωτέρα καὶ τερπνοτέρα ἀποκαθίσταται ἡ μελέτη, ἔνθα ἐν εἰρηνικῷ ἀσύλῳ ἡ ψυχὴ ζῆ μακρὰν τῶν δειλαστικῶν ματαιότητων. Ἐν μέσῳ τῶν φυσικῶν καλλονῶν αἰσθάνομαι τὴν διάνοιάν μου ἐλευθερώτεραν καὶ εὐρίσκω ἐν αὐταῖς τὴν ὕπαρξιν τοῦ Θεοῦ βαθύτερον ἐγχαραγμένην ἢ ἐν ταῖς ἡδοναῖς, αἵτινες καταμαστίζουσι τὰς πόλεις. Πανταχοῦ ὑπάρχει ζωὴ, κίνησις καὶ ἐλευθερία, πανταχοῦ ὁ Δημιουργὸς μοι δεικνύει τὰ θαυμάσια αὐτοῦ ἔργα, ἀναζωπυρῶν δι' αὐτῶν ἐν τῇ καρδίᾳ μου νέαν ἐλπίδα, πίστιν καὶ χαρὰν· ἐγὼ δὲ πρέπει νὰ παύσω ἀπὸ τοῦ νὰ σπουδάζω τὴν πρόνοιαν αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ἔργων του·

Ἡ χελιδὼν, ἥτις, ἅμα ἐλλόντος τοῦ χειμῶνος, εἶχεν ἐγκαταλείψει τὴν ταπεινὴν μου καλύβην, ἐπέστρεψε πρὸ τινῶν ἡμερῶν, ὅπως καθέξη ἐκ νέου τὴν φωλεάν της· θαυμαστὴ ποικιλία χρυσαλλίδων περιίπτανται ἀπὸ ἄνθους εἰς ἄνθος καὶ ἐπιδεικνύουσι ἅπασαν τὴν καλλονὴν τῶν πτερῶν των· τὴν στιγμὴν ταύτην οἱ μεταξοσκώληκες προετοιμάζουσι μεγαλοπρεπὲς δῶρον· αἱ μέλισσαι πληθύνουσι τὸ παραπλήσιον κυψέλιον, ἡ δὲ λίμνη ἢ περιβρέχουσα τὴν κατοικίαν μου ἐμπεριέχει χιλιάδας ἰχθύων. Ἡ ὄρνις ἐν τῇ ἀγροτικῇ μου αὐτῇ ὀδηγεῖ μεθ' ἑαυτῆς, ὡς καλὴ μήτηρ, τὴν αὔξουσαν οἰκογένειαν τῶν ὀρνιθῶν της. Ἄμα γλυκοφέξη, τρέχουσιν ἐπὶ τοῦ χλοεροῦ ἐκείνου λόφου τὰ ἀρνία· ἐνταῦθα ἀκροάζομαι τὸν μυκηθμὸν τῶν βεῶν, ἐκεῖ δὲ βλέπω ν' ἀναφύονται φυτὰ, ἄνθη καὶ ὀπώραι! . . .

Ἄς λάθωμεν τὴν χρυσαλλίδα . . . μετὰ πόσης ἀκριθείας ἡ φύσις κατεσκεύασε καὶ ἐχρωμάτισε τὰ πτερά της! Οἱ ὠραιότεροι ἡμῶν ἱματισμοί, παραβαλλόμενοι μὲ τοὺς παρὰ τῆς θείας προνοίας δοθέντας εἰς αὐτὸ τὸ ζωῦριον, εἶνε μηδέν· τὰ δὲ δικτυωτά μας εἶνε πολὺ χονδρότερα τοῦ λεπτοῦ ὑφάσματος τοῦ κλύπτοντος τὰ πτερά τῆς χρυ-

σαλλίδος. Τοιαύτη εἶνε ἡ διαφορὰ τῶν ἔργων τῆς φύσεως ἀπὸ τῶν τῆς τέχνης! . . . Ἄς σφίξωμεν διὰ τῶν δακτύλων τὰ πτερὰ ταύτης τῆς χρυσαλλίδος . . . ἰδοὺ κόκινος λεπτοτάτη ἐπαφίνεται ἐπὶ τῶν χειρῶν μου . . . ἄς τὴν παρατηρήσωμεν διὰ τοῦ μικροσκοπίου . . . ἐν αὐτῇ βλέπομεν πλῆθος κανο νικωτάτων μικρῶν πτερῶν μόλις διακρινομένων καὶ προσηρμοσμένων ἐπὶ τινος στερεοῦ καλύμματος. Ἡ κόκινος αὕτη ἢ καλύπτουσα τὰ πτερὰ ἄνωθεν καὶ κάτωθεν εἶνε τὸ ἀποτελοῦν αὐτὴν ὥραϊαν καὶ τὸ ἐκπλήττον τὴν ὄρασίν μας. Ἀλλὰ τί εἶνε αἱ χρυσαλλίδες τῶν μερῶν μας παραβαλλόμεναι μὲ τὰς τῆς Κίνας καὶ Ἀμερικῆς, τῶν ὁποίων τὸ μέγεθος καὶ ἡ καλλονὴ διαλάμπει ἐπὶ τῶν ἔχθῶν τοῦ Κιτρίνου ποταμοῦ (τοῦ Χοάγγου) ἢ τοῦ Ἀμαζόνος; Τὸ ζώφιον τοῦτο, ὅπερ ἤδη ἀναπνέει τὸν καθαρώτερον ἀέρα καὶ τρέφεται μυζῶν (πιπιλίζον) τὰ ἄνθη, ἦτο πρὸ ὀλίγου ἄθλιον ἔντομον ἔρπον ἐπὶ τῆς γῆς. Τίς λοιπὸν τὸ ὕψωσεν ἐκ τῆς γῆς, καὶ κατέστησεν αὐτὸ ἱκανὸν νὰ περιίπταται εἰς τὸν ἀέρα; Τίς ἐνέδυσεν αὐτὸ μὲ τοσαύτας καὶ τηλικαύτας καλλονάς; Ἄ! ὁ Θεὸς βεβαίως ἠθέλησεν νὰ μοὶ δώσῃ νὰ ἐνοήσω δι' αὐτοῦ τοῦ ψυχορίου τὴν προσδοκωμένην μου μεταμόρφωσιν!

Ἐ μεταξοσκώληξ αὗτος—ὅστις πρὸ μικροῦ ἦτον ὡς μικρὸς κόκκος σίτου, νῦν δὲ σκώληξ συγκείμενος ἐκ πολλῶν κινητῶν κρίκων, πλήρης ποδῶν καὶ ὀνύχων—ὅπως φθάσῃ εἰς τὸν προορισμὸν του, μετ' ὀλίγον θὰ κλεισθῇ εἰς τὸν τάφον του, ἐκ τοῦ ὁποίου θὰ ἐξέλθῃ ἐν εἴδει χρυσαλλίδος . . . Ἄς τὸν ἐξετάσωμεν κατὰ τὴν τριπλῆν αὐτοῦ μορφήν . . . Αἱ μεταβολαὶ αὗται τοῦ σχήματος προέρχονται ἐκ τῆς διαδοχικῆς ἀπωλείας πολλῶν περιτυλιγμάτων. Τὸ δίδον εἰς αὐτὸν σχῆμα σκώληκος καλεῖται κέλυψ ἢ προσωπίς, καθότι ὑφ' ἑαυτὸ κρύπτει τὴν χρυσαλλίδα. Μετέπειτα τρεφόμενος ὁ βόμβυξ ἐξαπλοῦται καὶ μεγαλύνεται, ὥστε τὸ πρῶτον αὐτοῦ κάλυμμα μὴ δυνάμενον νὰ τὸν διατηρήσῃ ἐπὶ πλείονα χρόνον διαρρηγνύται καὶ τότε παρίσταται ἐνώπιόν μας ἡ χρυσαλλίς περιβεβλημένη νέον ἱματισμὸν. Ὅταν δὲ τὸ θήλασμα διέλθῃ μέχρι τῶν μελῶν τοῦ ἐντόμου καὶ τῷ προμηθεύσῃ τὴν ἀνάλογον ποσότητα τροφῆς, τὸ τότε περιτύλιγμα ξηραίνεται καὶ ἐξέρχεται ἡ ἵπταμένη χρυσαλλίς· τὰ δὲ πτερὰ τῆς, ἅτινα εὐρίσκοντο περιτυλιγμένα ὑπὸ τὰ

ἐγκαταλειφθέντα περιτυλίγματα, ἐξοπλῶνται, τὸ ἔντομον ἀποκαθίσταται ἰσχυρὸν καὶ χαρίεν καὶ ἀγάλλεται δι' ὀλίγας ἡμέρας τὰ θέλγητρα τοῦ βίου. Μετέπειτα παρακαταθέτει τὰ ὠά του, προετοιμάζον εἰς ἄλλα τὴν τριπλῆν ταύτην μεταβολὴν τῆς ἐξαιτίου καὶ ἐνεργητικῆς ὑπάρξεως. Παράδοξον θέαμα! . . .

Ἄς ἐξετάσωμεν τώρα τὰ πλήθη ἐκεῖνα τὰ ἀδιακόπως ἐργαζόμενα μετὰ τῆς μεγαλειτέρας τάξεως, ὅπως προμηθεύσωσιν εἰς τὸν ἀνθρώπον γλυκεῖαν τροφήν. Ἄπαντα ἡ πληθὺς αὕτη τῶν μελισσῶν ὁδηγεῖται ὑπὸ μιᾶς καὶ μόνης, ἥτις εἶνε ἡ μήτηρ πασῶν τῶν ἄλλων. Τριάκοντα ἢ τεσσαράκοντα χιλιάδες προθύμως ὑπακούουσιν εἰς ἕκαστον αὐτῆς νεῦμα· τινὲς ἐξ αὐτῶν τὴν περιτοιχοῦσι χάριν σεβασμοῦ, ἄλλαι προσφέρουσιν εἰς αὐτὴν μέλι, καὶ ἄλλαι λούουσι τὰ πτερά της ἢ καθαρίζουσιν ἐκ τῆς ἐλαχίστης ρυπαρότητος τὴν ὁδόν, δι' ἧς μέλλει νὰ διέλθῃ πρὸς ἐπίσκεψιν καὶ ἐμφύχωσιν τῶν τέκνων της . . . Ἐν τούτοις δι' ἐξαιτίου ἀρχιτεκτονικῆς προσοδεύει τὸ πυρραμοειδὲς οἰκοδόμημα τῶν κυψελίωντων καὶ λύεται ἐξ αὐθορμήτου μηχανισμοῦ τὸ μέγα γεωμετρικὸν πρόβλημα, δηλαδὴ τὸ κατασκευάζειν δι' ὀλιγίστης ὕλης καὶ ἐντὸς μικροτάτου χώρου μέγαν ἀριθμὸν οἰκημάτων. Παρατηρητέον ἐνταῦθα ὅτι τὸ οἶκημα τῆς μητρὸς, ἡ ὁποία ὀνομάζεται καὶ βασίλισσα, δὲν εἶνε ὅμοιον τῶν κοινῶν κυψελίων ἀλλὰ μεγαλοπρεπές, ὠραῖον καὶ εὐρύχωρον, πλήρες μέλιτος καὶ κηρίου, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐναποθέτει τὰ ὠά της. Ἐκ τῶν ὠῶν τούτων μετ' ὀλίγον ἐξέρχονται μικροὶ σκώληκες, εἰς τοὺς ὁποίους αἱ μέλισσαι προσφέρουσι τὴν πρώτην τροφήν, μεχριστότου ἐν πλήρει ἡσχίᾳ μεταμορφώσιν εἰς μελίσσας. Τίς δύναται νὰ παρατηρήσῃ μὲ ἀδιάφορον ὄμμα τὸν πατριωτισμὸν καὶ τὴν ἀκριβῆ ἐκπλήρωσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς φιλοπόνου μοναρχουμένης αὐτῆς κοινότητος; τὴν πεῖσιν ἄλλων μὲν πρὸς ζήτησιν μέλιτος ἐκ τῶν ἀνθέων, ἄλλων δὲ πρὸς ἐναποταμίευσιν αὐτοῦ διὰ τὸν μέλλοντα χειμῶνα; Πάντα δὲ ταῦτα γινόμενα ἄνευ προσωπικοῦ ἐνδιαφέροντος, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἄνευ ἀρπαγῆς ἢ βίας, ἀποτελοῦσι συμβίωσιν, τὴν ὁποίαν οὐδέποτε εὐρίσκομεν ἐν ταῖς κοινωνίαις τῶν ἀνθρώπων, ἕνεκα τῆς διαφορᾶς, ἣν παρέχει ὁ πλοῦτος μιᾶς οἰκογενείας καὶ ἡ πενία ἄλλης.

Ἡ ἐνέργεια καὶ φιλοπονία τῶν μικρῶν τούτων ἐντόμων εἶνε μέγα

δι' ἡμᾶς παράδειγμα' εἶνε μάθημα, ὅπερ μᾶς διδάσκει, ὅτι ἐργαζόμενοι ἐν ὁμονοίᾳ ἄνευ ἰδιοτελοῦς συμφέροντος δυνάμεθα νὰ κατορθώσωμεν πολλὰ πρὸς ἠθικοποίησιν τῆς κοινωνίας. ἐν ἧ ζῶμεν. Ἐὰς διδαχθῶσι λοιπὸν οἱ ἰσχυρότεροι τῶν ἀδελφῶν νὰ βραδύζωσι τὸ βάρος τῶν ἀσθενεστέρων καὶ ἄς μὴ προσπαθῶσι νὰ πλουτήσωσιν οἰκειοποιούμενοι καὶ σφετεριζόμενοι τὰ κτήματα τῶν ἄλλων.

Ἔ! πόσον εὐχρεστον καὶ τερπνὸν εἶνε νὰ ἐγείρεται τις τὴν πρωτὰν μὲ τὰ κελαδῆματα τῶν πτηνῶν! Ταῦτα εἶναι ὁ γλυκὺς χαίρετισμός, ὃν προσφέρουσιν εἰς τὸν ἄνθρωπον. Ὁ Δημιουργὸς τῆς φύσεως ἐνόησε τόσον ἀναγκαίαν τὴν μελωδίαν τῶν πτηνῶν παρὰ τοῖς ἀνθρώποις, ὥστε πανταχοῦ ἀκροάζεται τις τοὺς γλυκεῖς τῶν λαρυγισμῶς. Ἡ ἄκανθις (καρδερίνα), τὸ στρουθίον, ἡ κίχλα, ὁ κόσσυφος, τὸ νεροπούλιον καὶ ἡ χελιδὼν κελαδοῦσι μετὰ γλυκύτητος περὶ τῆς καλύβης μου, ἡ δὲ φιλέρημος ἀηδὼν ἀνυπομόνωσ περιμένει νὰ παύσῃ ὁ κελαδισμὸς τῶν ἄλλων ἐλαφρῶν κατοικῶν τοῦ ἀέρος, ὅπως θέλῃ τὴν ἀκοήν μου διὰ τῆς γλυκείας μελωδίας τῶν ἀτμμάτων τῆς. Ἐν τῇ ἐρημίᾳ ταύτῃ ἀσμένως ἀκροάζομαι τοὺς μελωδικούς ὕμνους τῶν πτηνῶν καὶ θαυμάζω τὴν σοφίαν τοῦ ὄντος ἐκείνου τοῦ παρασχόντος εἰς τοὺς μελωδικούς τούτους μουσικούς φῶσιν τόσον κατάλληλον, ὥστε ἐν τοσοῦτῳ μικρῷ ὄγκῳ ἄνευ σπουδῆς καὶ διδασκάλου νὰ θαυματουργῶσιν οὕτω! . .

Ἐὰς στρέψωμεν τὸ ὄμμα ἀλλαχοῦ. Ἴδου ἡ νῆστις (πάπια) κολυμβᾷ ἐντὸς τοῦ πλησίον ἔλους· ὁ ἄλιος ἰστίμενος ἐπὶ τῶν ὄχθων τοῦ ποταμοῦ πχνούργως ἀπατᾷ τοὺς ἰχθύς, ὁ ταῦς διανοίγει τὰ ὄμματα καὶ ἐξαπλῶνει τὸ οὐράνιον τόξον τῶν πτερῶν του, ἡ Ἰνδικὴ ὄρνις τρέχει μὲ τὴν οὐράν τῆς ἀναπεταμένην, τὸ ὀρνιθίδιον τῶν Ἰνδιῶν ἀποκαθιστᾷ τὴν οὐράν του ὡς τροχόν, εἰς δὲ τὰς πτέρυγας τῶν περιστερῶν μου ὁ ἥλιος διαθίβει τὰς ἀκτῖνάς του! Ὅποια καλλονή! . . Οὐκί τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ τῷ μὴ διορῶντι καὶ ἐν τοῖς ἐλαχίστοις ἀντικειμένοις τὴν σοφίαν τῆς θείας προνοίας! Δυστυχῆς ὁ ἄθρωπος οὗτινος ἡ καρδία μένει ψυχρὰ καὶ ἀπολελιθωμένη εἰς τὰ δῶρα τῆς θείας ἀγαθότητος! . . .

Ἐὰς ἐξετάσωμεν ἐνταῦθα τὰς μικρὰς κατοικίας τῶν πτηνῶν. Μετὰ πόστης κανονικότητος καὶ ἐπιδεξιότητος εἰσὶ κατασκευασμένοι! Τίς

δίδαξεν αὐτὰ ἄνευ ἄλλου ἐργαλείου ἐκτὸς τοῦ ράμφους καὶ τῶν ποδῶν νὰ ἐνδύωσι τὸ ἐσωτερικὸν τῶν φωλεῶν των μὲ τὸ μπλακώτερον ὀλοθηρικὸν (κατηφέ, βελγί) ; Τις ἐδίδαξεν αὐτὰ νὰ κατασκευάζωσι τὰς φωλεὰς των εἰς μέρη, ἔνθα ἡ βρογχή, τὸ ψῦχος καὶ ὁ ἄνεμος δὲν δύνανται νὰ τὰς προσβάλωσιν ; Ἐπὶ τέλους τις ἐδίδαξεν αὐτὰ ὅπως μετὰ τῆς μεγαλητέρας ἐπιμελείας προμηθεύονται τὰ πρὸς τὸ ζῆν ; . . . Ἡ ἀκανθὶς καθωραΐζει τὸ ἐσωτερικὸν τῆς φωλεᾶς της μὲ βραμβάκιον, στυπίον καὶ μέταξαν, καὶ τὸ χροεὶ μὲ μυζὸν τινα πρασινωπὸν ὡς τὸν τοῦ δένδρου, ἐρ' οὗ ἐπαναπαύεται. Ὁ κόσσυφος, ἀφοῦ κατασκευάσῃ τὴν φωλεάν του, τὴν ἀλείφει μ' εἶδος λίπους, ὅπως διατηρηθῇ τὸ χροῶμα αὐτῆς, ἡ δὲ φίλη μου χελιδὼν, οὔτε ξύλων οὔτε νήματος ἔχει ἀνάγκην, ἀλλὰ συνάζει ἐν εἶδος πηλοῦ ἢ, οὕτως εἶπεῖν, κονιάματος, μετέπειτα διερχομένη ἀπειράκις ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς λίμνης βρέχει τὴν κοιλίαν της καὶ ραντίζει τὸν πηλόν· ἀφοῦ δὲ τὸν διαλύσῃ, ἀρχίζει διὰ τοῦ ράμφους της τὴν κατασκευὴν τοῦ εὐρυχώρου καὶ ἀσφαλοῦς οἰκῆματός της !

Ἄλλὰ πῶς τὸ πτηνὸν δύναται νὰ κατορθώσῃ τοιαῦτα καὶ τοιοῦτα θαύματα ; πῶς δύναται νὰ προμηθευθῇ πᾶν τὸ ἀναγκαῖον εἰς αὐτὸ καὶ τὴν οἰκογενειάν του χωρὶς νὰ μαθητεύσῃ ἐν τακτικῷ σχολείῳ, ἄνευ πείρας καὶ ἀνθρωπίνου λογικοῦ ; Τὸ ἔνστικτον ὅπερ κατὰ μέγα μέρος διατηρεῖ ἐν τῷ σύμπαντι τὴν ἀκριβῆ ἐκείνην ἀρμονίαν καὶ τάξιν, ἣν ὁ Δημιουργὸς ἐνεχάραξεν ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, εἶνε τὸ παρὰ τῆς θείας προνοίας παραχωρηθὲν εἰς αὐτὰ δῶρον ! . . Ἄλλ' ἡ χελιδὼν αὕτη ποῦ εὗρισκετο πρὸ τινων μηνῶν ; Ἐκτυποῦσε διὰ τῶν πτερύγων της τὸν οὐρανὸν τῆς Ἀραβίαις, καὶ ἐσκέπετο ἐν τοῖς κύμασιν ἐκείνοις τὸν ἐνοχλοῦντα με παγετόν. Θαῦμα ! . . Λεγεῶνες πτηνῶν συναθροισθεῖσαι ἀθρομήτως, ἄνευ πυξίδος καὶ γεωγραφικοῦ χάρτου μεταβαίνουν ἀπὸ χώρας εἰς χώραν πρὸς ζήτησιν τροφῆς καὶ κατοικίας. Τις ἐδίδαξεν αὐτὰ ὅτι εἰς τύπους τόσον ἀπομεμακρυσμένους ὑπάρχει τροφή, ἢν, ἡ παγετώδης χεὶρ τοῦ χειμῶνος τοῖς ἀφήρῃσεν εἰς ἄλλας χώρας ; Διατί δὲν ἵπτανται τῆδε κακειτε, ἀλλ' ἅπαντα ἠνωμένα ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ οἰκογενείᾳ ; . . Αὐτὶ εἶνε ἐρωτήσεις, πρὸς τὰς ὁποίας ὁ ἄνθρωπος ἀδύνατον ν' ἀπαντήσῃ· εἶνε φαινόμενα, ἅτινα ὁ ἀνθρώπινος νοῦς δὲν

δύναται νὰ ἐξηγήσῃ Ὅχι, δὲν ἐπιτρέπεται ἡμῖν νὰ βλέπωμεν τὴν θείαν Πρόνοιαν τόσον φανερῶς ἐκδηλουμένην . . . Μετὰ πόσης στοργῆς ὁ Πλάστης προνοεῖ δι' ὅλα του τὰ πλάσματα ! Ὁ δὲ ἄνθρωπος τὸ ἐντελέστερον πάντων τῶν πλασμάτων τοῦ Δημιουργοῦ, δύναται νὰ φαντασθῇ ἔστω καὶ ἐπὶ μίαν στιγμὴν, ὅτι ἐγκατελείφθη παρὰ τοῦ Πλάστου του; Ὅχι, ἀπειράκις ὄχι ! . . .

Τελευταῖον ἂς ρίψωμεν ἐπὶ τοῦ γεωγραφικοῦ χάρτου ἐν βλέμμα ἂς ἀκολουθήσωμεν τὴν περιστροφὴν τοῦ ἡμετέρου πλανήτου. Μέρος αὐτοῦ καταφλέγεται ὑπὸ τῶν διακεκαυμένων ἀκτίνων τοῦ ἡλίου, εἰς ἕτερον δὲ αἰώνιος χειμῶν βασιλεύει· πλήν πανταχοῦ εὐρίσκω πόλεις καὶ χωρία, σημεῖον ἀλάνθαστον ὅτι ἄνθρωποι καὶ ζῶα δὲν στεροῦνται τροφῆς! Βεβαίως ὁ Δημιουργὸς τοῦ παντός διένειμε τὰ πάντα ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς γῆς πρὸς ὑψηλὸν τινα σκοπὸν ! Ἡ εὐφορία τῆς μιᾶς χώρας καὶ ἡ ἀκαρπία τῆς ἄλλης προεῖθεται ὅπως συσχετίσῃσι καὶ συνδέσῃσι τοὺς ἀνθρώπους ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον, καίτοι ἐκτεταμένοι θάλασσα καὶ ὠκεανοὶ παρεντίθενται ἐν τῷ μεταξὺ, καὶ ὅπως ἄπαντες σχηματίσῃσι μίαν καὶ μόνην οἰκογένειαν, ὡς υἱοὶ ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ Πατρὸς, τρεφόμενοι ὑπὸ τῆς ἰδίας χειρὸς.

Ἡ ὑποχονδρία ἢ ἡ κοιλάς τοῦ Λωτερβρούννου.

(Συλέχεια σελ. 43ῖ καὶ τέλος).

Ἡ ὀμιλία αὕτη ἐπλήρωσε τὴν καρδίαν μου ἀπὸ χαρὰν καὶ εὐτυχίαν. Ἀπεχαίρετίσα τὴν Λαύραν καὶ τὴν κυρίαν Βλανθίλλ, αἱ ὁποῖαι ἔμελλον ν' ἀναχωρήσωσι τὴν ἐπαύριον. Ἀνέμιξα τὰ δάκρυά μου, δάκρυα χαρᾶς μετὰ τῆς Λαύρας, καὶ δὲν ἀφῆκα νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἔκλαιον ὡς αὐτὴ ἀπὸ θλίψιν καὶ λύπην.

Ἡ στιγμή, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐκείναι ἄφηναν τὴν κοιλάδα τοῦ Λωτερβρούννου, ἦτο στιγμή καὶ τῆς ἀναχωρήσεώς μου, ἀλλὰ ὁ δρόμος ἦτο ὅλος ἀντίθετος τοῦ δρόμου, τὸν ὁποῖον ἔμελλον νὰ κάμωσιν ἐκεῖναι. Ἐπειδὴ δὲν ἠδύναντο τὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν Γαλλίαν χωρὶς νὰ διατρέξωσι μεγάλους κινδύνους, ἀπεράσισαν νὰ διέλθωσι μέρος τῆς Γερμανίας καὶ νὰ ἀποβιβασθῶσιν εἰς ἓνα τῶν

λιμένων τῆς Ὀλλανδίας. Ἀπὸ τὴν πώλησιν τῆς καλύθης καὶ τοῦ ποιμίνου των εἶχον προμηθευθῆ τὰ διὰ τὸ ταξείδιόν των ἀναγκαῖα χρήματα. Τὸ κατ' ἐμὲ ὡς ξένος μὴ ἔχων νὰ φοβηθῶ τι ἐκ τῆς ἐπαναστάσεως καὶ ἐπιθυμῶν ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον νὰ φθάσω εἰς τὴν πατρίδα μου, διέβην καὶ πάλιν τὴν Γαλλίαν καὶ ἔφθασα εἰς τὴν Ἀγγλίαν πολὺ προτῆτερα ἀπὸ ἐκεῖνας, περιμένων μὲ ἀνέκφραστον ἀνυπομονησίαν τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἔσφιγγον εἰς τὰς ἀγκάλας μου δύο ὄντα τόσον ἀγαπητὰ εἰς ἐμέ.

Ἡμέραν τινὰ κατὰ τὴν ὁποίαν μόνος ἐντὸς τοῦ δωματίου μου ἐσκεπτόμην περὶ τῆς Λαύρας καὶ ἤρχισα νὰ μετανοῶ ζωηρῶς, διότι ὑπερβολὴ τις ἀβροφροσύνης μ' ἐμπόδισε νὰ τὴν ἀκολουθήσω, ὁ Οὐίλιαμ παρουσιασθεὶς ἐνώπιόν μου μοι ἀνήγγειλεν, ὅτι δύο ξένοι ἐζήτησαν νὰ μὲ ὀμιλήσωσι, καὶ εἰσῆγαγεν αὐτὰς εἰς τὴν αἴθουσαν. Ἡγέρθην παρευθὺς διὰ νὰ τρέξω πρὸς τὴν Κυρίαν καὶ τὴν δεσποσύνην Βλανβίλλ, ἀλλ' ἤσθάνθην τόσον ζωηρὰν συγκίνησιν, ὥστε τὰ γόνατά μου ἐλύγισαν, ἡ καρδία μου ἐκτύπα δυνατὰ, καὶ ἠναγκάσθη νὰ στηριχθῶ πρὸς στιγμὴν ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ Οὐίλιαμ. Ὄταν ἐμβῆκα εἰς τὴν αἴθουσαν, ἡ κυρία Βλανβίλλ καὶ ἡ Λαύρα ἐπλησίασαν πρὸς ἐμέ, μὲ πολλὴν χάριν καὶ εὐγένειαν· ἡ Λαύρα εἶχε χαμηλώσει τοὺς ὀφθαλμούς της μὲ κοσμιότητα καὶ ἐπὶ τοῦ μετώπου της ἐφαίνοντο σημεῖα θαθείας λύπης. Ἡ ταραχὴ ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἡ κυρία Βλανβίλλ δὲν ἐδύνατο νὰ συνέλθῃ, ἡ διαφορὰ τῆς ἐνδυμασίας μου, ἡ πολυτέλεια αὐτῆ τὴν ὁποίαν ἡ περιουσία μου μοι ἐπιτρέπει νὰ ἔχω, ὅλα ταῦτα τὴν ἐμπόδιζον νὰ μὲ ἀναγνωρίσῃ. Ἔθεσε μεταξὺ τῶν χειρῶν μου τὴν ἐπιστολήν, τὴν ὁποίαν εἶχε λάβει ἐκ Βέρνης, ἐγὼ δὲ προσποιηθεὶς ὅτι ἀνέγνωσα αὐτὴν τῇ εἶπον· Μάλιστα κυρία, ἐγὼ εἶμαι, ὅστις τολμῶ νὰ σὰς προσφέρω ἓν ἄστυλον. Ἡ οἰκία μου, ἡ περιουσία μου καὶ ἡ ζωὴ μου καὶ πᾶν ὅτι κατέχω σὰς ἀνήκουν· ὑπεσχέθη νὰ σὰς προσφέρω ὅλας τὰς περιποιήσεις καὶ τὸ σέβας, τὰ ὁποῖα υἱὸς προσφέρει εἰς τὴν φιλοστοργότεραν τῶν μητέρων, καὶ θὰ κρατήσω τὸν βλάγον μου, ἀφοῦ μάλιστα καὶ ἡ δεσποσύνη θυγάτηρ σας ἀπεποιήθη νὰ ἐνώσῃ τὴν τύχην της πρὸς τὴν τοῦ πτωχοῦ Τῶμ. . . . Εἰς τὸ ὄνομα τοῦτο ἐρύθημα ζωηρὸν ἔβαλε τὰς παρειαὶς τῆς Λαύρας, καὶ ὑψώσασα

ἐπ' ἐμοῦ ἐκπεπληγμένους ὀφθαλμοῦς ἀνέκραξε. « Μείγιστε Θεέ! εἶται ὁ Τάμ, αὐτὸς ὁ ἴδιος Τάμ! » Ἡ ἔκπληξις τῆς, ἡ ἔκπληξις τῆς κυρίας Βλανθίλλ. καὶ αἱ παραφοραὶ τῆς χαράς μου δὲν δύνανται νὰ περιγραφῶσι καὶ νομίζω προτιμότερον ν' ἀφήσω εἰς τὴν εὐαισθησίαν σας. ἀγαπητοί μου φίλοι, νὰ μαντεύτητε τὴν εὐτυχίαν μου, παρὰ νὰ προσπαθῆσω ματαίως νὰ σᾶς ζωγραφίσω διὰ χρωμάτων τὰ αἰσθήματα, τὰ ὁποῖα οὐδεμία γλῶσσα δύναται νὰ ἐκφράσῃ.

Ἡμέρας τινὰς ἀφοῦ ἔφθασαν εἰς Λονδίον, ἡ Λαύρα ἔγινε κυρία Βεντθώρθ. Πρὸ τριῶν ἐτῶν εἶμαι ὁ εὐτυχέστερος τῶν συζύγων' τὰ τρυφερώτερα καὶ ζωηρότερα αἰσθήματα ἐγεννήθησαν εἰς τὴν καρδίαν μου καὶ πιστεύω ὅτι δὲν θὰ ἐκλείψωσι ποτέ. Δύο τέκνα εἶνε ὁ ναρπὸς τόσον ἐπιθυμητῆς ἐνώσεως καὶ σκέπτομαι διὰ τὴν μέλουσαν εὐτυχίαν των σχέδια, τὰ ὁποῖα ἐπιθυμῶ νὰ πραγματοποιήσω. Ἡ ζωὴ μου εἶνε πλήρης ἐλπίδων' τὰ πάντα μοί' ὑπόσχομαι εὐτυχίαν καὶ χάρις εἰς τὸν σοφὸν ἱετὸν Ἑλλιότ, εὐχαριστῶ καθ' ἡμέραν τὸν Θεὸν διότι μοί' διεφύλαξε τὴν ζωὴν, τῆς ὁποίας τόρα ἐκτιμῶ ὅλα τὰ θέληγτρα. Καὶ ἐν τῷ μέσῳ δὲ τῶν ἡδονῶν καὶ τῶν ἀπολαύσεων τοῦ πλούτου, οὐδέποτε θέλω λησμονήσει ὅτι ἡ λιτότης τῆς ζωῆς καὶ ἡ ἐργασία μὲ ἐθεράπευταν ἀπὸ τὴν χειροτέραν τῶν ἀθηνειῶν, ὅσας ἡ κατὰ χρῆσις τοῦ πλούτου καὶ ἡ κατὰ στρεπτικὴ ἀργία συνήθως προξενοῦσιν εἰς τοὺς πλουσίους. Δὲν θέλω οὐδέ μίαν στιγμήν πκύπει τοῦ νὰ μακκρίζω τοὺς εὐτυχεῖς ἐκείνους χωρικούς τῆς κοιλάδος τοῦ Λωτερβρούννου καὶ νὰ ζηλεύω αὐτούς' Ἀπολαμβάνουσι τὴν ὠραιότητα τῆς φύσεως καὶ ἀγάλονται τὴν ἀγαλλίασιν τῆς ἀπλότητος καὶ ἀθωότητος, τρώγοντες μετὰ τοσαύτης ἡδονῆς τὸν διὰ τοῦ ἰδρώτος τοῦ προσώπου των ἐντίμως κερδαινόμενον ἄρτον, μεθ' ὅσας ἀνορεξίας ἡμεῖς ἀτενίζομεν πολλάκις πρὸς τὴν τράπεζαν, τὴν ὁποίαν πολυχρόνιοι παῖρα τῶν μαγείρων καὶ κανόνες ἀπλήστου λαιμαργίας παρῆσαν. Ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ εὐχηθῶ φίλον μου εἰλικρινῆ, βεβαιωθῆτε ὅτι δὲν ἤθελον τῷ εὐχρηθῆ καλλιτέραν εὐχὴν, παρὰ εὐχόμενος εἰς αὐτὸν τὴν εὐθυμίαν καὶ ὄρεξιν τῶν ἀγαθῶν κατοίκων τοῦ Λωτερβρούννου.

Οἱ συνδαιτυμόνες του ἤκουσαν μετὰ πολλῆς συγκινήσεως τὴν

διήγησιν ταύτην καὶ ἐπειδὴ ἠγάπων τὸν Κ. Θωμά, ἔλαβον ἐν-
 διαφέρον εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν συμβάντων του. Αἱ ψυχὰς των
 συνεκινήθησαν, ὅταν ὁ κύριος Θωμᾶς παρέστησεν εἰς αὐτοὺς τὰς
 νέας ἐντυπώσεις ἀνθρώπου, ὅστις παρασυρθεὶς ὑπὸ τῆς ἀηδίας καὶ
 τῆς θλίψεως εἰς τὸ χεῖλος τοῦ τάφου καὶ μετοικισθεὶς ὡς νέον ἄν-
 θος ὑπὸ οὐρανὸν διαυγέστερον καὶ εἰς γῆν γονιμώτερον, ἐπανερχε-
 ται βαθμηδὸν ἐκ τοῦ θανάτου πρὸς τὴν ζωὴν καὶ ἐκ τῆς ἀπελπισίας
 εἰς τὴν εὐτυχίαν. Ἡ συνομιλία ἐμψυχοῦται, ὁ οἶνος διαχέεται εἰς
 μεγάλας δόσεις, καὶ αἱ προπίσεις ἀνταποκρίνονται εἰς τὰς προπό-
 σεις. Ἐπιὸν εἰς ὑγείαν τῆς κυρίας Βεντδὼρθ, τῆς κυρίας Βλανθίλλ,
 τοῦ καλοῦ Τάμ, ὄλων τῶν κατοίκων τοῦ Λωτερβρούινου καὶ πρὸ
 πάντων εἰς ὑγείαν τοῦ δόκτορος Ἑλλιβί. Ὁ περίφημος ἱατρός πα-
 ρὼν εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην, τῆς ὁποίας ἦτο ὁ ἦρω, ἀνταπεκρί-
 νετο μὲ τόσην χάριν εἰς ὅλας τὰς προπίσεις τῶν συμποτῶν, ὥστε
 λέγουσιν, ὅτι τὴν ἐκαύριαν δὲν ἦτο εἰς κατὰστασιν νὰ ἐπιτεκρηθῇ
 τοὺς ἀσθενεῖς του. (Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ).

Τινὰ περὶ Σύρου.

Ἡ μικρὰ καὶ πετρώδης Σύρος, νῆτος κεντρικῆ τοῦ Αἰγαίου, ἔ-
 χει ἀναλόγως τῆς ἐκτάσεως ἰκανὸν πληθυσμὸν, ἀδικαιόπως αὐξ-
 νόμενον, ὑπὲρ τὰς τρισμυρίας ψυχάς, ὧν μόλις τὸ ἕβδομον εἰσὶν
 ἑτερόδοξοι, οἱ δὲ λοιποὶ πάντες Ὀρθόδοξοι Χριστιανοί. Ἀκμάζουσα
 δὲ κατ' ἐμπορίαν, ναυτιλίαν καὶ τέχνας τινὰς (ἂν καὶ αἱ ἄχρῃ νῦν
 διοικήσεις τοῦ βασιλείου, ἀνεπιτηδείως οἰκονομοῦσαι τὰ κοινὰ, μη-
 δὲν, ἢ πολὺ μικρὸν ἔπραξαν διὰ τὴν ἀνάπτυξιν καὶ πρόοδον τῆς
 πρωτεύουστος Ἑρμοπούλεως, ὅπου συγκεντροῦται πᾶσα σχεδὸν ἡ
 οὐσία τῆς νήσου καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ Αἰγαίου), ἔχει οὐκ ὀλίγα κα-
 ταστήματα βιομηχανικὰ καὶ ἄλλα ἐπι ἀξιόλογα ναυπηγεῖα καὶ τι-
 ἀναγκαιὰ σχολεῖα καὶ Ὀρφανοτροφεῖα καὶ διαφόρους ἐταιρίας ὠ-
 φελίμους. Μικρὰ δὲ εἰτέτι ἢ ἐν τῷ Γυμνασίῳ βιβλιοθήκη, ὅπερ δυσ-
 ἄριστον ἀληθῶς.

Ἐχει ἐτι ἡ Ἑρμοπούλις Θέατρον (ὅπου ὁμως παρχακωνί-
 ζεται συνεχῶς ἡ ἐθνικὴ γλῶσσα, ὅπερ μεμπτόν), καλὴν Λέ-
 σχην, Ὁρολόγιον μέγα ἐπὶ τῆς κεντρικῆς πλατείας, καὶ

Παντοπωλείον καὶ Κρεωπωλείον (ἐπίτηδες κτισθέντα, ὡς δημοτικὴ περιουσία) καὶ προσέτι ἱκανὰς ἐφημερίδας. Ὁ ἐτήσιος προϋπολογισμὸς τοῦ δήμου τῆς Ἐρμουπόλεως ὑπερβαίνει τὰς 300,000 δραχμῶν.

Ἡ ναυπηγία καὶ ἡ ναυτιλία ὠρελοῦσι πολὺ τὴν νῆσον ταύτην. Κατασκευάζονται νῦν μεγάλα πλοῖα ἐμπορικά, 30—40 χιλιάδων κοιλῶν, καὶ πάντοτε βλέπεις αὐτόθι ἐν τοῖς ναυπηγείοις ἐσχαρωμένα 20—30—40 πλοῖα, ἢ καὶ ὀλιγώτερα ἐνίοτε.

Ἡ ἀμαξωτὴ ὁδὸς τῆς Ἐρμουπόλεως, φθάσασα μέχρι τοῦ χωρίου Μάγνας, ἐξετάθη ἐσχάτως κατὰ τὸν φυσικὸν αὐτῆς προορισμὸν μέχρι τῆς Ποσειδωνίας, τοῦ πρὸς δυσμὰς λιμένος τῆς νήσου, ὅπου ἔκτισαν οἱ Ἐρμουπολίται τὴν αὐτόθι ἀναγκαιούσαν ἐκκλησίαν. Ἡ Ποσειδωνία, κατ' ὀλίγον οἰκισομένη ὑπὸ τῶν Ἐρμουπολιτῶν, ἔσεται καὶ αὐτὴ λιμὴν χρήσιμος πρὸς τοὺς κατ' ἐκείνην τὴν θάλασσαν παραπλέοντας καὶ προσέτι ναυπηγικὸς (ἐὰν μάλιστα γένηται ἀσφαλέστερος διὰ τινος μώλου), καὶ βιομηχανικὸς.

Ἐπὶ τῆς νήσου κατὰ τὰ βόρεια μέρη ὑπάρχει πηγὴ ὕδατος λαμπετοῦ τῆς δυσουρίας κατὰ τὴν περὶ τούτου ὑπόληψιν τῶν ἐντοπίων. Ἡ πηγὴ αὕτη λέγεται τοῦ Σύριγγος. Ἄν ἡ ποιότης τοῦ ὕδατος τούτου ἔχῃ ὄντως τὴν τοιαύτην ἐνέργειαν (περὶ οὗ ἡ δέουσα βεβαίως ἀπόκειται εἰς τοὺς ἰατροὺς καὶ τὰς ἐφημερίδας τῆς Ἐρμουπόλεως), γίνεται ἐπικερδῆς ἡ ἐξαγωγή αὐτοῦ.

Ἡ ἀτμοπλοικὴ ἐταιρεία τοῦ βασιλείου ἔχει ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἀξιόλογον Σιδηροουργεῖον καὶ Ἀναβάθραν, ὅπου νεωλοκούμενα, διορθώνονται τὰ πλοῖα. Ἡ ἐταιρεία αὕτη, καλῶς μὲν διευθυνομένη, ἀλλὰ μὴ ἔχουσα εἰσέτι πλείονα συνδρομὴν, χρῆζει καὶ ἄλλων ἀτμήρων, καὶ γραμμῶν ἐβδομαδικῶν, ἵνα ὠφελῆται προσηκόντως· διότι τὰ τῆς ἐταιρείας ταύτης παρέχουσι πλείονα εὐκολίαν καὶ εὐχαρίστησιν τοῖς ἐμπόροις καὶ τοῖς ἐπιβάταις, ὧν ὁ πλεῖστος ἄριθμὸς ὑπάρχει πάντοτε ὁμογενῆς ἐντὸς τοῦ Αἰγαίου, τῆς Προποντίδος, τοῦ μεσημβρινοῦ Πόντου καὶ τῆς ἀνατολικῆς Μεσογείου, ἀξινόμενος ἀεὶ βραχυδρόν.

Ἡ Ἐρμούπολις χρειάζεται ἐτι μείζονα καὶ πληρυστέραν Βι-

βλιοθήκην ἐν τῷ Γυμνασίῳ διὰ τὰς μελέτας καὶ τὰς συγγραφὰς τῶν λογίων, καὶ μείζονα Ὀρφανοτροφεῖα τῶν ἀρρένων καὶ τῶν θηλέων, καὶ Γηροκομεῖον τι καὶ Πτωχοδοχεῖον, καὶ Ἐπιμελητηρίον τι καὶ Διδακτηρίον τῶν τέχων, εἰσακουσμένοι καὶ τοῦ ἐμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου παρὰ τοῖς ὑπουργοῖς. Καὶ τὰ Ξενοδοχεῖα ἔστωσαν αὐτοῦ διακριτικώτερα καὶ τινὰ εὐπρεπέστερα.

Ι. Γ: Α.

Ὁ ἠθικὸς κώδικς τοῦ Φραγκλίνου.

1. Ἐγκράτεια. Μὴ τρώγῃς μέχρι χορτασμοῦ. Μὴ πίνῃς μέχρι ζάλης.

2. Σιωπή. Ἐκεῖνα μόνον λέγε, ὅσα ἐμποροῦν νὰ ὠφελήσωσιν ἢ ἄλλους ἢ τὸν ἑαυτὸν σου.

3. Βύταξία. Κάθε σου πρᾶγμα ἄς ἔχῃ ἴδιον αὐτοῦ τόπον, καὶ κάθε σου ἔργον ἴδιον αὐτοῦ καιρὸν.

4. Ἀπόφασις. Ἀποφάσισε νὰ ἐκτελῆς πᾶν χρέος, ἐκτέλει δὲ ἀνελλειπῶς πᾶσαν ἀπόφασιν.

5. Διτότης. Μὴν ἐξοδεύῃς πλήν διὰ νὰ ὠφελῆς ἢ ἄλλους ἢ τὸν ἑαυτὸν σου.

6. Φιλοπονία. Μὴ χάνῃς καιρὸν ἑνασχολοῦ πάντοτε εἰς τι χρήσιμον. Λεῖπε ἀπὸ περιττὰς πράξεις.

7. Βίλικρίνεια. Ψεῦδος καὶ ἀπάτην μὴ μεταχειρίζου.

8. Δικαιοσύνη. Μὴ ἀδικῆς οὐδένα, εἴτε κακοποιῶν, εἴτε ἀμελῶν τὰς κατὰ δύναμιν ἀγαθοποιίας.

9. Μετρίότης. Φεῦγε τὰς ὑπερβολὰς· πᾶν μέτρον ἄριστον.

10. Καθαριότης. Μὴ ὑποφέρῃς ἀκαθαρσίαν τινὰ εἰς σῶμα φρέματα ἢ κατοικίαν.

11. Ἀταραξία. Μὴ ἀνησυχῆς δι' οὐτιδανότητα, μήτε διὰ συμφορὰς κοινὰς ἢ ἀνυποφεύκτους.

12. Ταπεινοφροσύνη. Μιμοῦ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.

Ἡ Διπλῆ Κίνησις

Γ. Θὰ φανῶ ἄράγε ἀδιάκριτος, φίλε Θεόδωρε, ἂν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς σοὶ ἐνθυμίσω τὴν ὑπόσχεσίν σου ;

Θ. Οὐδόλως, φίλε. Μάλιστα φρονῶ ὅτι ὅστις ὑπόσχεται καλίστα-
 τα χρεώστης καὶ ἐπομένως ἀργὰ ἢ ἄνωρίς πρέπει νὰ πληρῶνῃ. Καλ-
 λίτερον νὰ μὴ ὑποσχωμέθα πώποτε, παρὰ νὰ ὑποσχωμέθα καὶ ἐπει-
 τα νὰ μὴ ἐκτελῶμεν. Ἀλλὰ δὲν ἐπρόκειτο περὶ τῆς Ἀστρολογίας (1)
 νομίζω ;

Γ. Μάλιστα.

Θ. Ἦτο λοιπὸν ἡ Ἀστρολογία ἀθέτιμος τις ἐπιστήμη, διὰ τῆς
 ὁποίας προεγνώριζον καὶ προέλεγον τὸ μέλλον, παρατηροῦντες τὰς
 κινήσεις τῶν ἀστρον. Ἦτο δὲ ἀθέτιμος καὶ διὰ πολλοὺς ἄλλους λό-
 γους, ἀλλὰ πρὸ πάντων διότι ἀπεδίδοντο εἰς τοὺς ἀστέρας δυνάμεις,
 αἱ ὁποῖαι εἰς αὐτοὺς δὲν ὑπάρχουσι. Περὶ τούτου ὅμως ἀκολούθως·
 νῦν δὲ ἄς ἀρχίσωμεν ἀπὸ τὰς κινήσεις, διότι αὗται, κατὰ τὸ λέγειν
 τῶν Ἀστρολόγων, εἶνε ἐκεῖναι αἱ ὁποῖαι ἀνεκάλυπτον εἰς τὰ ὄμμα-
 τὰ των ὅσα οἱ ἄλλοι δὲν ἔβλεπον, δηλαδή τὰ μέλλοντα νὰ συμβῶσιν.

Ἐξεύρεις, φίλε, ὅτι ὁ Ἥλιος, τὸ λαμπρότατον τοῦτο τῆς ἡμέρας
 ἄστρον, ἀνοίγον καθ' ἑκάστην αὐγὴν τὰς χρυσᾶς τῆς ἀνατολῆς πύ-
 λας, ἐξέρχεται μεγαλοπρεπῆς καὶ ἐξακυλουθεὶ τὴν ἡγεμονικὴν αὐτοῦ
 ὕψωσιν, βαθμηδὸν καὶ κατὰ μικρὸν, ἕωσθ' ὀφίασθ' εἰς τὸ κατὰ τὸ με-
 σημέριον μεσουράνημά του. Ἀναθὰν ἐκεῖ οὐδόλως μὲν σταματᾷ,
 ἀλλ' ἀμέσως τρέπεται τὴν πρὸς τὰ κάτω ὁδὸν, τὴν ὁποῖαν καὶ μέ-
 χρις ἐσπέρας βαδίζει. Τότε, καταντῶν πλέον εἰς τὸ κατὰ τὴν δύσιν
 αὐτοῦ μέρος, κρύπτεται ὑπὸ τὸν ὀρίζοντα διὰ νὰ ἀναφανῆ τὴν ἐπο-
 μένην ἐξ ἀνατολῶν πάλιν. Ἡ συνήθεια, φίλε, ἔχει τοιαύτην δύνα-
 μιν ἐπὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν ὥστε καὶ τὰ ἐπιπληκτικώτατα τῶν θεαμά-
 των, ἐπαναλαμβάνόμενα πολλάκις, μικρὰν μόνον ἢ μᾶλλον οὐδε-
 μίαν ἐντύπωσιν μᾶς προξενοῦσιν. Ἀλλὰ πρότερον καὶ ἐλπίζω ὅτι θὰ
 ἐννοήσῃς κατὰ πόσον ὁ ἐσωτερικὸς σκοτισμὸς καταθιβάξει καὶ σχε-
 δὸν ἀποκτηνῶναι τοὺς ἀνθρώπους. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας,
 τὸ λαμπρὸν τοῦ ἡλίου φῶς, παρατιθέμενον μεταξὺ ἡμῶν καὶ τῶν
 ἀστέρων, δὲν μᾶς ἀφίνει νὰ βλέπωμεν τὰ ὅσα συμβαίνουσιν εἰς αὐ-
 τοὺς. Τὴν νύκτα ὅμως, ὅτε τὸ φῶς τοῦ οὐο δι' ἡμᾶς δὲν ὑπάρχει, ἐλευ-
 θέρως παρατηροῦμεν ὅτι καὶ οὗτοι ἅπαντες βαδίζουσι παρόμοιον δρό-

(1) Ἴδε σελ. 112.

μον. Ἀνατέλλουσι λοιπὸν καὶ αὐτοὶ ἐξ ἀνατολῶν, ἀναβιβάζουσιν εἰς τὸ μεσουράνημα, τρέπονται πρὸς δυσμᾶς, κρύπτονται ὑπὸ τὸν ὀρίζοντα καὶ ἀναφάνονται τὴν ἐπομένην ἐξ ἀνατολῶν διὰ τὰ διατρέξωσι τὴν ὁδόν, τὴν ὁποίαν καὶ τὴν προτεραιάν διέτρεξαν. Ἄλλ' ὅποια θαυμάσιος ἀρμονία! Μυριάδες μυριάδων ἀστέρες διατρέχουσι μυρία διαφορετικὰ διαστήματα καὶ ὅμως διατηροῦσι τὴν ἀναμεταξύ αὐτῶν θέσιν ὡς νὰ μὴ ἐκινουῦντο αὐτοί, ἀλλ' ὡς νὰ ἦσαν καρφωμένοι ἐπὶ μιᾶς ὑπερμεγέθους κρυσταλλίνης σφαίρας, ἡ ὁποία νὰ ἐστρέφετο περὶ ἡμᾶς ὡς τις τροχὸς περὶ τὸν ἄξονά του! Πόσον μέγα, πόσον ἐξαισιον, πόσον καταπληκτικόν, φίλε, εἶνε τὸ φαινόμενον τοῦτο! Καὶ ὅμως . . . μολονότι ὑψώνει τὸν νοῦν καὶ ἐξευγενίζει τὴν καρδίαν τῶν ἀγαπώντων καὶ θαυμαζόντων αὐτὸ, οἱ περισσότεροι τῶν ἀνθρώπων τὸ θεωροῦσι μὲ ἄκραν ἀπάθειαν καὶ ἀκατονόμαστον ἀδιαφορίαν! Τάχα ὑπὸ τοιαύτης τινὸς ἀδιαφορίας δὲν φαίνονται κατεχόμενα καὶ τὰ ζῶα ὡς πρὸς τὸ θαυμάσιον τοῦτο; Φεῖ! πόσον « ὁ ἄνθρωπος, ὅ ἐν τιμῇ καὶ μὴ ἐννοῶν ὁμοιωθῆ τοῖς κτήνεσι τοῖς φθειρομένοις; »! Ψαλμ. μθ'. 21 Ἄν, φίλε, ἐτίθετο ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν μικρὰ τις καὶ κοινὴ μηχανή, ἡ ὁποία νὰ ἐκινεῖτο μὲ τάξιν καὶ ἀκριβείαν, δὲν ἤθελε, νομίζω, μᾶς ἀφίσει ἀδικήφορους, ἀλλ' ἤθελε σύρει τὴν προσοχὴν, ἤθελε γαργαλίσει τὴν περιέργειάν μας. Αἱ τα χεῖται καὶ τακτικά περιστροφὰ τῶν τροχῶν, αἱ διάφοροι κινήσεις τῶν διαφόρων μοχλῶν, αἱ κλειδώσεις καὶ προσαρμογαὶ τῶν μερῶν, ἡ δύναμις καὶ ὀρμὴ τοῦ ἀτμοῦ καὶ πολλὰ ἄλλα, ἤθελον δι-ἐγείρει τὸν θαυμασμόν μας. Ἄλλὰ τί εἶνε ἡ ἐκ τροχῶν καὶ τεμαχί-ων μετάλλου μικρὰ αὕτη καὶ χειροποίητος μηχανὴ παραβαλλομένη πρὸς μέγιστον, πρὸς ἀχειροποίητον, πρὸς ἀπαράστατον δημιουργήμα, τὸ ὅποιον οὔτε μοχλοί, οὔτε τροχοί, οὔτε στρόφιγγες ἀποτελοῦν, τὸ ὅποιον οὐδεμίαν φανερά ἀλλ' ἀκατανόητός τις δύναμις κινεῖ καὶ διοικεῖ, καὶ τὸ ὅποιον ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς καὶ ὑπὸ τοὺς πόδας ἡμῶν στρέφεται; . . . Σκέψου, σὲ θερμοπαρακαλῶ, φίλε, σκέψου, τοῦλάχιστον δι' ὀλίγας στιγμᾶς, καὶ ἔπειτα ἂν δύνασαι μὴ ἀναφωνήσης τὸ τοῦ προφήτου καὶ ψαλμωδοῦ ἐκεῖνο « Πόσον μεγάλα εἶνε » τὰ ἔργα σου Κύριε! » καὶ « Πόσον θαυμαστὸν εἶνε τὸ ὄνομά σου! » Τὸ κατ' ἐμέ, τσαύτην μοι ἐπροξένησεν ἐντύπωσιν, ὥστε μόλις ἐνθυ-

μηθῶ αὐτὸ καὶ θάμβος τι μὲ κατακυριεύει· τότε αἰθάνομαι τὰς μᾶλλον εὐχαρίστους τῆς ζωῆς μου στίγμας. Ὄταν ὅμως ἐνίοτε στραφῶ μετὰ τὸ θάμβος τοῦτο καὶ ἴδω τὴν ἰδικήν μας σμικρότητα, πᾶν ἔγχος ἐγωΐσμου ἐν ἐμοὶ μηδενίζεται, ἢ ὑπερηφάνια ἢ ἐμφυτος μὲ ἐγκαταλείπει, ἢ καρδιά μου ἐντὸς μου συνκρίβεται, καὶ φρίκη μὲ καταλαμβάνει διὰ τὴν ἀκατανόητον ἐπιπολαιότητα, τὴν ὅποιαν δεικνύομεν προφέροντες τὸ ὄνομα τοῦ Παντοδυναμοῦ. «Οἱ ἐχθροὶ σου λαμβάνουσι τὸ ὄνομά σου ἐπὶ ματαίῳ» ἔλεγε πρὸς Αὐτὸν ὁ Δαυὶδ ἐν ψαλμῷ ρλθ'. 20. Ἐχθροὶ λοιπὸν τοῦ Ποιούντος θαυμάσια εἴμεθα, καὶ διὰ τοῦτο λαμβάνομεν, οἱ μάταιοι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ ματαίῳ! Ἄλλὰ, τί νὰ εἴπωμεν δι' ἐκείνους οἱ ὅποιοι λαμβάνουσιν αὐτὸ ἐπίτηδες διὰ νὰ ὑποστηρίξωσι ψεῦδη; . . . Κύριε, μὴ λογισθῆς ταῦτα εἰς ἡμᾶς, ἀλλὰ δὸς ἡμῖν φρόνησιν καὶ θεραπευτοὺς ἡμῶν τὰς καρδίας.

Ἦδη ἄς στρέψωμεν τὴν προσοχὴν ἡμῶν εἰς ἄλλο τι· ἄς προσπαθῆσωμεν νὰ γνωρίσωμεν τὴν ἀλήθειαν τοῦ φαινομένου. Ἄν, ἀγαπητέ μοι Γεώργιε, ὑπεθέτομεν πρᾶγμα τι, οἷον τι σφαῖραν τινος κανονίου, ὅτι ἐξεσφενδονίζετο μὲν ἀπὸ τὴν Γῆν διευθύνετο δὲ, μὲ ταχύτητα τὴν μεγίστην, πρὸς ἓν ἀπὸ τὰ πολλὰ τοῦ οὐρανοῦ μέρη, τάχα νομίζεις ὅτι ἡ σφαῖρα αὕτη, ἀπομακρυνομένη ἀδικόπως ἀπὸ τὴν γῆν καὶ προχωροῦσα πάντοτε πρὸς τὸ αὐτὸ τοῦ οὐρανοῦ σημεῖον, θὰ κατῆντα ποτὲ εἰς μέρος πέραν τοῦ ὁποίου νὰ μὴ ὑ-άρχη πλέον διάστημα, πέραν τοῦ ὁποίου νὰ μὴ ὑπάρχη πλέον χωρὸς ἢ τόπος, ἀλλ' εἰς αὐτὸ νὰ τελειώσῃ τὸ πᾶν; . . . Μ' ὄλον τὸν περιορισμὸν, μ' ὄλην τὴν σμικρότητα τῆς διανοίας ἡμῶν, καθαρῶτατα διακρίνομεν τὸ ἀδύνατον τοιοῦτου συμβάντος. Θὰ ἀπεμακρύνετο λοιπὸν αἰωνίως ἡ σφαῖρα ἀπὸ τὴν Γῆν, θὰ ἐπροχώρει αἰωνίως ἐπάνω, πάντοτε ὅμως θὰ εἶχεν ἔμπροσθεν αὐτῆς διάστημα, τὸ ὅποιον, μὲ ὀσηνῶποτε ταχύτητα καὶ ἂν ἔτρεχεν, ἀδύνατον ποτὲ νὰ διατρέξῃ. Καὶ τοῦτο οὐχὶ πρὸς μίαν μόνον διεύθυνσιν, ἀλλὰ πρὸς ὅποιονδῆποτε μέρος τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀπὸ ὁποιονδῆποτε μέρος τῆς Γῆς καὶ ἂν ἐξεσφενδονίζετο ἡ σφαῖρα. Τὸ διάστημα λοιπὸν, ὑπὸ τοῦ ὁποίου περικυκλούμεθα, δὲν ἔχει πρὸς καμμίαν διεύθυνσιν τέλους ἀλλ' εἶνε ἀτελεύτητον, εἶνε ἄπειρον. Ἐντὸς τοῦ ἀπέιρου τούτου βλέπομεν εὕρισκομένους τοὺς ἀστέρας, οὐχὶ βεβαίως πουθενὰ καρ-

φωμένους, οὐδὲ κατὰ σειρὰν τοποθετημένους, ἀλλὰ καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις διεσπαρμένους, ὡς εἶνε διεσπαρμένοι ἐντὸς τινος ὀματιοῦ σφῆνος μυιδῶν, ὅταν πετώσιν. Ἐντὸς τοῦ ἰδίου ἀπείρου, ὡς ὑπ' αὐτοῦ περικυκλουμένη, εὐρίσκεται βεβαίωτατα καὶ ἡ γῆ μας, περὶ τοῦ σχήματος τῆς ὁποίας οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι ὁμοιάζει μὲ σφαῖραν. Τῆς σφαῖρας ταύτης τὴν ἐπιφάνειαν, τὴν ἀποτελουμένην ἀπὸ τὰς ξηρὰς καὶ θαλάσσας, καθ' ἑκάστην οἱ ἄνθρωποι περιέρχονται, πολλοὶ τῶν ὁποίων μάλιστα καὶ κάμνουσιν αὐτῆς τὸν περίπλουον ἢ γύρον. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον πολλὰ καταβάλλονται προσπάθειαι καὶ καθ' ἑκάστην ἐφευρίσκονται εὐκολίαι. Θὰ ἤκουσες λοιπὸν περὶ τοῦ μεγάλου σιδηροδρόμου, ὁ ὁποῖος ἐσχάτως εἰς τὴν Βόρειον Ἀμερικὴν ἐτελεώσθη, καὶ διὰ τοῦ ὁποῖου συνδέεται ὁ Ἀτλαντικὸς μετὰ τοῦ Μεγάλου ὠκεανοῦ. Διὰ τοῦ σιδηροδρόμου τούτου καὶ δι' ἀτμοπλοίων δύναται ἕστως θέλει νὰ περιέλθῃ τὴν Γῆν εἰς 80 ἡμέρας. Δὲν εἶνε λοιπὸν ἡ σφαῖρα αὕτη τῆς προσκαιροῦ διαμονῆς μας πολλὰ μεγάλη, ἀφοῦ 80 ἡμερῶν δρόμος ἀρκεῖ ὅπως περιέλθωμεν αὐτήν. Ἀλλὰ ἂν παραβάλωμεν αὐτὴν πρὸς τὸ διάστημα τὸ ἄπειρον; . . . ἂν θέσωμεν τὴν 80 ἡμερῶν δρόμον Γῆν μας ταύτην παρά τῷ χώρῳ, ὅστις αἰωνίως δὲν διατρέχεται. . . . τότε ἡ ἀπαράστατος αὐτῆς σμικρότης θέλει βεβαίως μᾶς καταπλήξῃ. Ἀλλὰ ἡ σφαῖρα αὕτη περικυκλοῦται, εἵπομεν, ὑπὸ τοῦ ἀπείρου· ἐπλασε λοιπὸν αὐτὴν ὁ Θεὸς νὰ μὴν ἀκουσθῆ πούποτε, ἀλλὰ νὰ πετᾷ, καὶ χωρὶς πετεῶν σημειώσῃ, μέσα εἰς τὸ διάστημα τὸ ἄπειρον, ὅπως ἔκαμε καὶ τὴν μέλισσαν νὰ πετᾷ μέσα εἰς τὸν αἶρα. Ὁ Θεὸς κρεμᾷ τὴν γῆν ἐπὶ τὸ μηδέν. Ἰωβ κς'. 7. Ἦδη ἄς ἔλθωμεν εἰς τὸν σκοπὸν μας. Εἴμεθα ὑπερβέβηκοι ὅτι τὸ διάστημα, τὸ ὁποῖον καὶ οὐρανὸν ὀνομάζομεν, εἶνε ἀμέτρητον, εἶνε ἄπειρον, δὲν ἔχει πρὸς καμμίαν διεύθυνσιν τέλος. Εἴμεθα ὑπερβέβηκοι ὅτι ἡ Γῆνις σφαῖρά μας δὲν εἶνε ἀμέτρητος, ἀλλὰ μετρημένη· δὲν εἶνε μεγάλη ἀλλὰ σχετικῶς μικροτάτη καὶ κολυμβᾷ, οὕτως εἰπεῖν, ἐντὸς τοῦ διαστήματος τοῦ ἀπείρου. Λοιπὸν· εἶνε ποτὲ δυνατόν τὸ διάστημα τὸ ἄπειρον—τὸ διάστημα, τὸ ὁποῖον πρὸς οὐδεμίαν διεύθυνσιν ἔχει τέλος—νὰ λαμβάνῃ μεθ' ἑαυτοῦ τοὺς ἀναριθμήτους ἀστέρας, τοὺς ἐντὸς αὐτοῦ διεσπαρμένους, καὶ νὰ στρέφῃται περὶ

τὴν γῆν ταύτην τὴν μικράν, ἣ ὁποία, καὶ αὐτή, ἐντὸς αὐτοῦ εἶνε ριμμένη; . . . Ἐἶνε ποτὲ δυνατὸν ἢ θάλασσα νὰ λαμβάνη μεθ' ἑαυτῆς τὰ πλοῖα, νὰ λαμβάνη μεθ' ἑαυτῆς τοὺς ἰχθύς, τὰ κήτη καὶ ὅλα τὰ θηρία, μικρὰ ἢ μεγάλα, ὅσα ἐντὸς αὐτῆς ζῶσι, καὶ νὰ στρέφηται περὶ ἓν ὄψαριον, τὸ ὁποῖον καὶ αὐτὸ ἐντὸς αὐτῆς κολυμβᾷ; "Α! τοῦτο φαίνεται καὶ εἶνε ἀδύνατον, φίλε. Ἀλλὰ τὸ ἀδύνατον τοῦτο ἡμεῖς βλέπομεν καθ' ἑκάστην γινόμενον. Ἡμεῖς βλέπομεν ὅτι ὀλόκληρος ὁ οὐρανός, σύρων μεθ' ἑαυτοῦ καὶ Ἥλιον καὶ Σελήνην καὶ ἅπαντας τοὺς ἀστέρας, στρέφεται καὶ στρέφεται ἀδιακόπως περὶ τὴν Γῆν μας. Τί λοιπὸν τρέχει; . . . Ἄν εὐρέθης ποτὲ ἐπὶ τοῦ καταστρώματος πλοίου ἀγκυροβολημένου εἰς τὸν λιμένα, ἀλλὰ τὴν ὥραν καθ' ἣν ὁ καιρὸς ἤλλαζεν, εἶδες βεβαίως; καὶ ἐνθυμεῖσαι ἀκόμη, ὅτι καθόσον ἔσπρωγνε τὸ πλοῖον ὁ ἄνεμος, ὀλόκληρος ἢ παραλία μετὰ τῶν ἐπ' αὐτῆς πάντων, οἰκιῶν, δένδρων ἢ οἰωνοῦ ἄλλων σοὶ ἐφαίνετο κινουμένη. Καὶ ὅτι μὲν ἡ ξηρὰ οὐδέποτε στρέφεται, καὶ μάλιστα περὶ πλοῖον, εἶνε φανερόν καὶ βέβαιον· ἀλλ' ἐπίσης βέβαιον εἶνε ὅτι σὺ ἔθλεπες αὐτὴν κινουμένην. Τὴν ἔθλεπες οὐχὶ διότι τῶ ὄντι ἐκείνη ἔστρέφετο, ἀλλὰ διότι στρεφόμενον περὶ τὴν ἄγκυράν του τὸ πλοῖον σὲ ἔκαμε νὰ νομίζῃς ὅτι ἐκείνη ἤλλαξε θέσιν. Οὕτως· ὅτι μὲν τὸ διάστημα τὸ ἄπειρον δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ στρέφηται, καὶ μάλιστα περὶ τὴν Γῆν τὴν μικράν ταύτην, οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν· οὐδεμίαν ὁμῶς ἀμφιβολίαν ὅτι καὶ ἡμεῖς βλέπομεν αὐτὸ στρεφόμενον. Τὸ βλέπομεν λοιπὸν οὐχὶ διότι αὐτὸ πραγματικῶς κινεῖται, ἀλλὰ διότι στρεφομένη περὶ τὸν ἑαυτὸν της ἢ Γῆ (ὡς καὶ περὶ τὴν ἄγκυράν του τὸ πλοῖον), κάμνει ἡμᾶς νὰ νομίζωμεν ὅτι τὸ διάστημα τὸ ἄπειρον ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς καὶ ὑπὸ τοὺς πόδας ἡμῶν στρέφεται! Μέγα πραγματικῶς καὶ υπερβαύμαστον τὸ πρᾶγμα τοῦτο, ὡς καὶ ἅπαντα τοῦ Θεοῦ τὰ δημιουργήματα· καὶ ὅμως ὁ περίφημος Γαλιλαῖος, ὁ πρῶτος ἐκ τῶν νεωτέρων κηρύξας τοῦτο, ὀλίγον ἔλειψε νὰ ριφθῇ ζῶν εἰς τὰς φλόγας ἀπὸ τοὺς νομιζομένους τοῦ Θεοῦ ὑπηρετάς, ἀλλὰ σκοτεινοὺς κοσμοκράτορας τῆς ἐποχῆς των! Ἡ βαθεῖα ὁμῶς ἐκείνη ἠθικὴ νύξ, δόξα τῷ Θεῷ, πλέον παρῆλθε καὶ ἤδη ἐλευθέρως κηρύττεται ὅτι ἡ μικρὰ αὐτῆς τῆς παροικίας ἡμῶν σφαῖρα,

ἡ ριμμένη ἐντὸς τοῦ διαστήματος τοῦ ἀπείρου, δὲν μένει ἀκίνητος, ἀλλὰ ἀδιακόπως κινεῖται. Κινουμένη λοιπὸν περὶ τὸν ἑαυτὸν τῆς ἀκαταπαύστως καὶ ἐκτελοῦσα τελείαν περιστροφὴν εἰς 24 ὥρας, στρέφει καὶ κρύπτει, τὸ ἓν μετὰ τὸ ἄλλο, ὅλα αὐτῆς τὰ μέρη πρὸς τὸν Ἥλιον, κάμνουσα οὕτω τοὺς κατοικοῦντας ταῦτα νὰ ἔχωσιν ἡμέρας καὶ νύκτας ἀλλ' οὐχὶ ταῦτοχρόνως. Αὕτη εἶνε ἡ ἡμερσιὰ λεγομένη τῆς Γῆς κίνησις ἢ διαίρουσα τὸν χρόνον εἰς ἡμέρας καὶ νύκτας. "Αν αὕτη ἔλειπε, τὸ μὲν ἥμισυ τῆς Γῆς θὰ εἶχεν αἰώνιον, καὶ ψυχροστάτην νύκτα, τὸ δὲ ἕτερον ἡμέραν αἰώνιον ἀλλὰ καίουσαν. Τότε . . . οὐδὲν ἔχνος ζωῆς ἐπ' αὐτῆς θὰ ὑπῆρχεν. Ὁ μέγας ὅμως τοῦ σύμπαντος Ἀρχιτέκτων δὲν ἠθέλησεν ἐντὸς τῶν οὐρανῶν του, οἱ ὅποιοι διηγοῦνται τὴν δόξαν του, δὲν ἠθέλησε τὴν σφαῖραν ταύτην νεκρὰν καὶ ἀκίνητον, ἀλλ' ἔδωκεν εἰς αὐτὴν κίνησιν, ἐστόλισεν αὐτὴν μὲ ζωὴν παντὸς εἴδους καὶ ἔθεσεν ἐπ' αὐτῆς ὡς κορωνίδα, πλάσματα λογικὰ, πλάσματα ἐλεύθερα, καταλλήλους τοῦ οὐρανοῦ πολίτας. Ἀλλὰ φεῦ! τὰ πλάσματα ταῦτα τὰ λογικὰ, τὰ πλάσματα ταῦτα τὰ ἐλεύθερα, παραγνωρίσαντα τὴν θέσιν αὐτῶν, καταχρασθέντα τῆς ἰδίας ἐλευθερίας, ἀπὸ πολίτας τοῦ οὐρανοῦ μετεμόρφωσαν ἑαυτοὺς εἰς ὄντα γήινα καὶ φθειρόμενα! Εἰς τοσοῦτον δὲ σκοτισμὸν κατήντησαν ὥστε οὐδὲ τὰ κατὰ χάριν πρὸς παλινθρόωσιν προσφερόμενα εἰς αὐτοὺς μέσα θέλουσι νὰ παραδεχθῶσιν! «Πῶς ἡμαυρώθη τὸ χρυσίον! ἠλλοιώθη τὸ χρυσίον τὸ καθαρώτατον!» Θρῆν. δ'.

Γ. "Ὅσον ἀκούω αὐτὰ τὰ ὅποια σήμερον πάλιν μοῦ λέγεις, Θεόδωρέ μου, ὄνειρον, σὲ βεβαιῶ, μοῦ φαίνεται ὅτι βλέπω. Πόσον μεγάλη εἶνε τὰ ἔργα, τὰ ὅποια ὁ Θεὸς ἔκαμε, καὶ πόσον ὀλίγον ἐγὼ καταλαμβάνω αὐτὰ!

Θ. Ναί. ἀγαπητέ μου· ὅσα ἐποίησεν εἶνε μεγάλα, εἶνε ὑπερβαύματα, καὶ σὲ συμβουλεύω νὰ μελετᾷς αὐτὰ νυκτὸς καὶ ἡμέρας. Πόσον ὑψόνουσι τὸν νοῦν! πόσον ἐξευγενίζουσι τὴν καρδίαν! . . . Ἀλλ' ἡμεῖς δὲν ἐτελειώσαμεν ἀκόμη, διότι ἐκτὸς τῆς ἡμερησίας κινήσεως ὑπάρχει καὶ ἄλλη τις, τὴν ὁποίαν διὰ νὰ καταλάβῃς πρέπει νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι ἀνθρωπὸς τις, σὺ λόγου χάριν, στρέφεις, κατὰ ἀνέφελον τινα νύκτα, μετὰ προσοχῆς πρὸς

τὸν οὐρανὸν τὰ βλέμματά σου. Τὸ τί ἐκ πρώτης ὄψεως θέλεις παρατηρήσει εἶνε τοῦτο. Πολλὰ ἐκ τῶν φωτεινῶν σωμάτων, τὰ ὁποῖα καταστολίζουν τὸν οὐρανὸν, φαίνονται μεγαλείτερα καὶ λαμπρότερα τῶν ἄλλων. Ἐκτὸς τοῦτου, τινὰ μὲν ἐξ αὐτῶν φαίνονται τοσοῦτον πλησίον ἀλλήλων, ὥστε ἀποτελοῦσιν οἰονεὶ μικρότερα ἢ μεγαλείτερα καὶ διαφόρων σχημάτων συμπλέγματα, ἐνῶ ἄλλα ἴστανται σχεδὸν μεμονωμένα. Καὶ ταῦτα ἐκ πρώτης ὄψεως. Ἄν ὁμως ἐξακολουθήσης διὰ τινὰς νύκτας, μὲ σκοπὸν νὰ ἐξοικειωθῆς πρὸς αὐτά, ἔσο βέβαιος ὅτι, ἐκ τοῦ σχήματος ἐκάστου συμπλέγματος, ἐκ τῆς λαμπρότητος τῶν ἀποτελούντων αὐτὸ ἀστέρων καὶ ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ αὐτῶν, τοσοῦτον δύνασαι νὰ γνωρίσης αὐτά, ὥστε ἐν πάσῃ στιγμῇ νὰ εἰμφορῆς νὰ ἀναγνωρίζῃς πᾶν συμπλέγμα καὶ ἕκαστον ἀστὲρα, εἰς ὁποιανδήποτε θέσιν καὶ ἂν εὐρίσκεται, φθάνει μόνον νὰ ᾔνῃ ὄρατός. Τότε, ἂν θέλῃς, δύνασαι ἀκόμη νὰ θέσης εἰς αὐτοὺς καὶ ὀνόματα· ἀλλ' ἐπειδὴ ἄλλοι ἔλαβον τὸν κόπον νὰ πράξωσι τοῦτο, τὸ καλλίτερον εἶνε νὰ ζητήσης τὰ ὀνόματα ταῦτα, καὶ ἐπειδὴ εἶνε ὀνόματα ζῶων καὶ ἄλλων κοινοτάτων πραγμάτων, μὲ ἄκραν εὐκολίαν θὰ ἐκμάθῃς αὐτά. Ἄς ὑποθέσωμεν λοιπὸν ὅτι ἐγνώρισες τοὺς ἀστέρας, ὅτι ἐμάθῃς τὰ ὀνόματά των, καὶ ὅτι ἀρχίζεις νὰ παρατηρῆς καθ' ἐκάστην ἑσπέραν πάντοτε κατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν τὸν οὐρανόν. Μετὰ παρέλευσιν ὀλίγου χρόνου θέλεις ἰδεῖ ὅτι οἱ πρὸς τὸ δυτικὸν αὐτοῦ μέρος εὐρισκόμενοι ἀστέρες βαθμηδὸν καὶ σχεδὸν ἀνεπαισθήτως ἐκλείπουνσι, πάντες δὲ οἱ λοιποὶ μετατοπίζονται καὶ λαμβάνουσι θέσεις δυτικωτέρας, ἐνῶ ἄλλοι, πρὶν ἀφανεῖς κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην, ἀναφαίνονται ἤδη ἀπὸ τὸ ἀνατολικὸν τοῦ οὐρανοῦ μέρος. Μετὰ ἕξ ἀκριβῶς μῆνας σχεδὸν ὅλοι ἐκεῖνοι, τοὺς ὁποίους κατὰ πρῶτον ἔβλεπες, ἔγιναν ἄφαντοι· ἄλλοι δὲ, ἀόρατοι τότε, στολίζουσι τώρα τὸν τοῦ στερεώματος θόλον. Ἄλλὰ, ὀλίγον ἔτι χρόνον, καὶ θέλεις παρατηρήσει ὅτι, καθόσον καὶ οὗτοι βαθμηδὸν πρὸς δυσμὰς μετατοπίζονται, ἀναφαίνονται ἐκ τοῦ ἀνατολικοῦ καὶ προχωροῦσι καὶ πάλιν πρὸς τὴν δύσιν ἀστέρες οὐχὶ πλέον ἄγνωστοι, ἀλλὰ ἐκεῖνοι, τοὺς ὁποίους ἐν ἀρχῇ τῶν παρατηρήσεών σου ἔβλεπες πρὸς δυσμὰς καὶ οἱ ὁποῖοι ἀργότεροι τῶν ἄλλων ἐξέλιπον. Μετὰ δὲ ἐν ἀκριβῶς ἔτος, κατὰ

τὴν αὐτὴν ὥραν, ὁ οὐρανὸς θέλει παρουσιάσῃ ἐνώπιόν σου ὁποῖος καὶ κατὰ τὴν πρώτην ἐσπέραν, παρεκτός ὀλίγων τιῶν ἀστέρων, οἱ ὁποῖοι ὀνομάζονται πλανῆται. Φαίνεται λοιπὸν ὁ οὐρανὸς εἰς ἡμᾶς οὐχὶ στρεφόμενος ἀπλῶς περὶ τὴν Γῆν μας, ἀλλὰ σύρων τοὺς μὲν ἐπιλοίπους ἀστέρας ταχύτερον, τὸν δὲ ἥλιον ὀλίγον ἀργότερον εἰς τρόπον ὥστε ἐκεῖνοι νὰ ἐκτελῶσι μίαν περιστροφὴν περισσότεραν ἐν διαστήματι ἐνὸς ἔτους. Ἀλλὰ οὐδὲ ὁ ἥλιος, κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο, φαίνεται ὅτι μόνος τῶν ἄλλων ἀστέρων μένει ὀπίσω ἀπ' ἐναντίας, φαίνεται προχωρῶν πρὸς Νότον καὶ ἐπιστρέφον πρὸς Βορρᾶν πάλιν, διαμέγων οὕτω ποτὲ μὲν περισσότερον ποτὲ δὲ ὀλιγώτερον ὑπεράνω τοῦ ὀρίζοντός μας. Ἀλλὰ τὰ φαινόμενα ταῦτα κατ' οὐδένα τρόπον εἶνε δυνατὸν νὰ ἐξηγηθῶσιν ἀποχωρῶντως ἐκτὸς μόνον ἂν παραδεχθῶμεν ὅτι ἡ γῆ μας, ἐκτὸς τῆς περὶ ἑαυτὴν κινήσεώς της, στρέφεται καὶ περὶ τὸν ἥλιον ἀκαταπαύστως καὶ ἐκτελεῖ τὴν περιστροφὴν ταύτην ἐν διαστήματι ἐνὸς ἔτους, μὲ διεύθυνσιν ὅμως οὐχὶ ὁμοίαν τῆς πρώτης ἀλλὰ πλαγίαν εἰς ἐκείνην. Ἄν ἡ πλαγιότης αὕτη τῆς δευτέρας κινήσεως πρὸς τὴν πρώτην ἔλειπεν, ὁ ἥλιος θὰ ἦτο ἀδύνατον νὰ φαίνεται βαδίζων πρὸς Νότον καὶ ἐπανερχόμενος πρὸς Βορρᾶν πάλιν· τότε δὲ οὐδὲ αἱ ἡμέραι καὶ νύκτες θὰ ἦσαν ἄνιστοι, ἀλλὰ πάντοτε καὶ παντοῦ ἴσαι, καὶ οὔτε χειμῶν, οὔτε ἀνοιξίς, οὔτε θέρος, οὔτε φθινόπωρον θὰ ὑπῆρχεν. Ἡ ἄπειρος ὅμως τοῦ Θεοῦ σοφία, παρατήρησε, διὰ μᾶς πλαγίας κινήσεως μόνον καὶ τὴν θαυμαστὴν τοῦ ἔτους διαίρεσιν ἐξετέλεσε καὶ τὴν ἀκατάπαυστον τῆς φύσεως ἀνανώσιν ἐκονόμησε. Κινεῖται λοιπὸν ἡ Γῆ μας οὐχὶ περὶ ἑαυτὴν μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τὸν ἥλιον, τρέχουσα οὕτως ἀκαταπαύστως ἐντὸς τοῦ ἀπέριου. Ἡ κίνησις αὕτη, ἡ ἀνωτέρα, ὡς διαιροῦσα τὸν χρόνον εἰς ἔτη, ὀνομάζεται ἐ τ η σ ί α. Ἡμεῖς ὅμως οὐδὲ αὐτὴν νὰ αἰσθανθῶμεν δυνάμεθα, ἀλλὰ τὴν μὲν Γῆν μας, νομίζομεν ὅτι μένει ἀκίνητος, πάντα δὲ τὰ ἐκτὸς αὐτῆς ὄντα βλέπομεν ὅτι μεταβάλλουσι θέσιν. Τοῦτο συμβαίνει ἀπαραλλάκτως καὶ εἰς τοὺς ἐπιβαίνοντας πλοίου μεγάλου, μεταβαίνοντος ἀπὸ τόπου εἰς τόπον. Βλέπουσι μὲν καὶ οὗτοι πάντα τὰ ἐκτὸς τοῦ πλοίου, βλέπουσι τὰς παραλίας, τὰ σκάφη καὶ εἴτι ἄλλο, ἀπομακρυνόμενα ἢ πλησιάζοντα

εἰς αὐτούς, τὸ ἐπιβαινόμενον ὁμῶς πλοῖον αἰσθάνονται τόσον ἀκίνητον, ὅσον καὶ μεγάλητερον εἶνε. Ἄν λοιπὸν τοῦτο ἦτο τόσον μέγα ὅσον καὶ ἡ Γῆ μας ; . . . βεβαίως δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ πιστεῦσωσιν ὅτι αὐτὸ κινεῖται, ἐκτὸς ἂν ἠναγκάζοντο νὰ τὸ παραδεχθῶσι. Νομίζομεν λοιπὸν ὅτι κατοικοῦμεν ἐπὶ ὄντος ἀκινήτου, πραγματικῶς ὁμῶς ἐπιβαίνομεν σφαίρας, ἡ ὁποία ἀκαταπαύστως ἐντὸς τοῦ οὐρανοῦ ταξιδεῖται, σύρουσα μεθ' ἑαυτῆς, ὡς ἀχώριστον φίλην ἢ μᾶλλον ὡς ἀκτίον, τὴν Σελήνην. Πόσον ὕψηλὴ, πόσον μεγάλη εἶνε ἡ γνῶσις αὕτη, καὶ πόσον ὕψηλὰ καὶ μεγάλα τὰ ἀποτελέσματα, τὰ ὁποία εἰς τὴν κατέχουσιν αὐτὴν ψυχὴν παράγει ! . . . Τὸ κατ' ἐμέ, μολονότι τὰ φῶτα, τὰ ὁποία ἔπρεπε νὰ ἔχω, μοῦ λείπουν, μολονότι ἡ φαντασία μου εἶνε πτωχὴ καὶ ἀδύνατος, ἅμα εἰς τὴν μνήμην μου ἔλθῃ αὕτη, ἅμα ἐνθυμηθῶ ὅτι εὐρίσκομαι ἐπὶ σώματος στρεφόμενου μὲν περὶ ἑαυτό, ταξιδεύοντος δὲ ἀκαταπαύστως ἐντὸς τοῦ διαστήματος τοῦ ἀπείρου—ἅμα, ἐνὶ λόγῳ, ἀναλογισθῶ ὅτι ἵσταμαι ἐπὶ ἑνὸς ἐκ τῶν ἀπει ἀριθμῶν ἀστέρων—ἔκστασις καταλαμβάνει τὴν ψυχὴν μου, δὲν εἶμαι πλέον ἐγώ, ὡς οὐδὲ ἐμυτὸν αἰσθάνομαι πλέον τῆς Γῆς ταύτης τῆς μικρᾶς κάτοικον, ἀλλὰ τοῦ οὐρανοῦ τοῦ ἀπείρου πολίτην. Ἐκθαμβος ὑπὸ τοῦ μεγέθους τοιοῦτου ὁράματος, ἔξαλλος, ἐνθουσιῶν, ἐμυτὸν νὰ κρατήσω πλέον δὲν δύναμαι ἀλλ' ἐκφωνῶν ἀνακράζω « Μέγας εἶ, Κύριε, καὶ θαυμαστὰ τὰ ἔργα Σου, καὶ οὐδεὶς λόγος ἀρκέσει πρὸς αἶνον τῶν θαυμασίων Σου ! » . . .

Γεωργ. Ἄλλὰ μήπως καὶ ἐγώ, ὁ ἀκούων, δύναμαι νὰ κρατηθῶ πλέον ; . . . Κύριε, « ἤκουον περὶ σοῦ μὲ τὴν ἀκοήν τοῦ ὠτίου, ἀλλὰ τόρα ὁ ὀφθαλμὸς μου (1) Σὲ βλέπει. » Ἰωβ. ββ'. 6.

Θεοδ. Ταῦτα περὶ τῶν κινήσεων τῆς Γῆς μας, φίλε ἡ ὁποία, εἰρήσθω ἐν παρόδῳ, δὲν εἶνε ἡ μόνη ἐκ τῶν ἐν τῷ οὐρανῷ σωματίων, ἧτις περὶ τὸν ἥλιον κινεῖται. Περὶ τὸν αὐτὸν τῆς ἡμέρας ἄστερα στρέφονται καὶ οἱ Πλανῆται, δύο τῶν ὁποίων (ὁ Ἐρμῆς καὶ ἡ Ἄφροδίτη) εὐρισκόμενοι πλησιέστεροι ἢ ἡμεῖς εἰς τὸν ἥλιον ἐκτελοῦσι καὶ τὰς περιστροφὰς αὐτῶν εἰς ὀλιγώτερον τοῦ ἔτους χρονικὸν διά-

(1) Οὐχὶ οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ τοῦ σώματος, οἱ ὀλικοὶ, ἀλλ' ὁ ὀφθαλμὸς, ὁ ἔσωτερικὸς, ὁ τοῦ πνεύματος.

στημα, οἱ δὲ λοιποὶ ὄντες ἀτώτεροι ἀπαιτοῦσι καὶ περισσότερον χρόνον. Τοῦτου ἕνεκα οἱ Πλανῆται δὲν φαίνονται εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν, τὴν ὅποιαν καὶ πρὸ ἑνὸς ἔτους καιεῖχον.

Αὐται εἶνε αἱ ἀληθεῖς αἰτίαι τῶν φαινομένων κινήσεων τῶν ἀστέρων, αἵτινες ἐκίνουν τὸν Δαυῖδ νὰ ἀναφωνῇ καὶ νὰ λέγῃ « ὅταν θεωρῶ τοὺς οὐρανοὺς Σου, τὸ ἔργον τῶν δακτύλων Σου, τὴν σελήνην καὶ τοὺς ἀστέρας, τὰ ὅποια Σὺ ἐθεμελίωσας, τί εἶνε ὁ ἄνθρωπος ὥστε νὰ ἐνθυμῆσαι αὐτόν, ἢ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὥστε νὰ ἐπισκέπτησαι αὐτόν; » ψαλ. ἦ. Ταῦτας οἱ ἀποδίδοντες ἀνυπάρκτους δυνάμεις εἰς τὰ σώματα τὰ οὐράνια οὐ μόνον δὲν ἔβλεπον, ἀλλ' οὕτε εἴαν ἄναιρέυθησαν ποτέ των! — Καὶ ὅμως . . . διατείνοντο ὅτι ἀνέγνωσκον τὸν οὐρανὸν ὡς βιβλίον, ὅτι ἐγνώριζον ὅσα οὐδὲ οἱ πεφωτισμένοι ἠδυνήθησαν εἶσται νὰ μάθωσιν! Ἄλλὰ περὶ τούτου, ἦν ὁ Θεὸς μᾶς χάριση ὑγίαν, ἀκολούθως· νῦν δὲ ἄς καταπαύσωμεν, εὐχόμενοι ὅμως ὥστε παντός ἐπὶ Γῆς λογικοῦ κτίματός ὁ ἐσωτερικὸς ὀφθαλμὸς νὰ ἴδῃ Ἐκεῖνον, τοῦ ὁποίου οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται τὴν δόξαν, καὶ τὸ στερέωμα ἀναγγέλλει τὸ ἔργον τῶν χειρῶν.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΛΥΚΟΥΡΓΟΣ

Ἀρχιεπίσκοπος Σύρου, Τήνου καὶ Μήλου.

Ὁ Ἱεράρχης οὗτος, τὸ βλάστημα τῆς περιωνύμου πατρίδος τοῦ φιλοσόφου Πυθαγόρου, διὰ τὸν ὅποιον τὰ μέγιστα σεμνύεται σήμερον ἡ ὀρθόδοξος ἀνατολικὴ Ἐκκλησία καὶ ὁ ὁποῖος θ' ἀρίστη χρυσοῖς ἀνεξαλείπτως γράμμασι γεγραμμένον τὸ ἱερόν αὐτοῦ ὄνομα ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ ἡμετέρου αἰῶνος, ἐγεννήθη τῇ 4 Νοεμβρίου 1827 ἐκ πατρὸς τοῦ περιφήμου Λογοθέτου Λυκούργου. Κατὰ τὸ 1845, τελειώσας τὰς γυμνασιακὰς αὐτοῦ σπουδὰς, ἐνεγράφη φοιτητὴς τῆς θεολογικῆς Σχολῆς· ἀλλ' ἐκτὸς τῶν καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου ἰδιαίτερον οὕτως εἶπεν διδάσκαλον καὶ ὁδηγὸν ἔσχε τὸν αἰδιμόμον Οἰκονόμον, ἐκ τῶν συναναστροφῶν καὶ σοφῶν συνδιαλέξεων τοῦ ὁποίου ὠφελήθη μεγίστην ὠφέλειαν. Κατὰ συμβουλήν αὐτοῦ ἐπεδόθη ἐπὶ διετραν ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν μελέτην τῶν Ἑλληνῶν συγ-

γραφείων και ιδίως τῶν ἁγίων Πατέρων. Τῷ 1850 ἐβρῆθησε τὸν θάνατον τοῦ ἁγιωτάτου πατρὸς του, ὁ ὁποῖος ἀπεβίωσεν ἐν Ἀθήναις, ὑποστράτηγος ὢν καὶ γεροϋσιαστής. Τῷ 1851, εἰς ἄκρον ζηλωτῆς ἦν τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἐδημοσίευσεν ἔλεγχον κατὰ τοῦ ἱεραποστόλου Ἰωανᾶ Κίγκ, τῷ δὲ 1852 ἀπεστάλη παρὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ὑπότροφος εἰς Γερμανίαν, ἐνθα διέμεινεν ἕξ ἔτη, διατρέψας τὸ περισσότερον τοῦ χρονικοῦ τούτου δικστήματος ἐν Λειψία. Ἐκεῖ ἤκουσε πολλοὺς ἐπιστήμους καθηγητάς· κατὰ δὲ τὸ τελευταῖον ἕξαμηνον μεταβάς εἰς Βερολίνον ἤκουσε καὶ τὸν πολυμαθῆ Στράους, παρὰ τοῦ ὁποῖου ἐγυμνάσθη εἰς τὴν ρητορικὴν τοῦ ἄμβωνος. Ἀπήγγειλε δ' ἐν τῷ φροντιστηρίῳ τῆς πρακτικῆς ὀμιλητικῆς, τὸ ὅποιον διηύθυνεν ὁ σοφὸς ἐκεῖνος καθηγητῆς καὶ πρῶτος ἱεροκῆρυξ τοῦ βασιλείου τῆς Πρωσίας, τοὺς ἑξῆς λόγους· Περὶ τῆς ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν— Περὶ τῆς ζώσης πίστεως τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας— Περὶ τῆς τελετῆς τοῦ Πάσχα κατὰ τὴν ὀρθόδοξον ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν— Περὶ τῶν συμβολικῶν αὐτῆς βιβλίων. Οἱ λόγοι οὗτοι κατηύφραναν πάντας, μάλιστα δὲ τὸν γηραιὸν καθηγητὴν, ὁ ὁποῖος ἀπὸ τῆς ἑδρας αὐτοῦ ἐν τινι τῶν συνεδριάσεων τοῦ φροντιστηρίου εἶπε τὰ ἑξῆς· Ἄγω δὲν δύναμαι νὰ μὴ συμμερισθῶ μεθ' ὑμῶν τὰς πεποιθήσεις, τὰς ὁποίας διήγειρεν ἐν ἐμοὶ ὁ λόγος τοῦ Κ. Λυκούργου. Τριάκοντα ἕξ ἔτη παρῆλθον ἀφ' ὅτου καθ' ἑβδομάδα συχνάζω εἰς τὴν αἴθουσαν ταύτην· ἐνταῦθα καὶ ἐγὼ αὐτὸς ἔλαβον, οὕτως εἰπεῖν, τὰς πρῶτας πτέρυγας, ἐνταῦθα καὶ ἄλλους διδάσκω πῶς νὰ πετῶσιν, ἀλλ' οὐδέποτε ἔσχον τοιαύτας συναισθήσεις, ὁποίας σήμερον. Ὁ θαυμάσιος ὑμῶν λόγος, Κ. Λυκούργε, οὕτως ἐπενήργησεν εἰς ἐμέ, ὥστε δὲν δύναμαι νὰ κρύψω τὰς λίαν σπουδαίας σκέψεις, εἰς τὰς ὁποίας μ' ἐνέβαλεν. Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία εἶνε ἡ Ἐκκλησία τῶν ὀκτῶ αἰώνων τοῦ χριστιανισμοῦ· αὕτη καὶ σήμερον εἶνε Ἐκκλησία τῶν ἐπτὰ Οἰκουμενικῶν Συνόδων. Ἡ ἀνάπτυξις αὐτῆς ἔσταμάτησεν ἀπὸ τῆς ἐβδόμης Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἐπομένως αὕτη εἶνε ὁ ΜΟΝΟΣ ΤΥΠΟΣ τῆς ἀρχαίας διδασκαλίας καὶ τῶν ἀρχαίων ἐθίμων.

Ὁ Ἀλέξανδρος ἐγκαταλιμπάνων τὴν Γερμανίαν, ἐπεσκέφθη καὶ διαφόρους ἄλλας πανεπιστημιακὰς πόλεις αὐτῆς, ἔθνα ἐγνωρίσθη μετὰ διαφόρων σοφῶν θεολόγων καὶ ἰδίως μετὰ τοῦ ἐν Στρασβούργῳ περιωνύμου Reuss. Διατρίψας δὲ καὶ τέσσαρας μῆνας ἐν Παρισίοις, ἐπανῆλθεν εἰς Ἀθήνας ὀργῶν πρὸς διδασκαλίαν· ἀλλ' ὁ διορισμὸς αὐτοῦ ἀνεστάλη ἐπὶ ἓν καὶ ἡμισυ ἔτος. Τότε ἤρχισε νὰ δημοσιεύῃ τὸν Ἱερομνήμονα, σύγγραμμα ἐπιστημονικὸν θεολογικόν, περιέχον ὕλην ἐκ πάντων τῶν κλάδων τῆς θεολογίας. Τῷ 1860 διωρίσθη

καθηγητὴς τῆς θεολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ καὶ ἐδίδαξε λίαν εὐδοκίμως μέχρι τοῦ 1866. Τῷ 1861 ἐχειροτονήθη ἐν Ἱεροσολύμοις ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων Κυρίλλου ἀλληλοδιαδόχως Ἱεροδιάκονος, Προεσβύτερος καὶ Ἀρχιμανδρίτης. Εὐδοκίμησε δὲ καὶ ὡς ρήτωρ τοῦ ἁμβωνος διὰ τε τὴν εὐφράδειαν καὶ τὴν καλὴν ἀπαγγελίαν αὐτοῦ. Ἐκ τῶν ἐκφωνηθέντων λόγων του ἐτυπώθησαν δεκατέσσαρες.

Τῇ 12 Ἰουνίου 1866 ὁ Ἀλέξανδρος Λυκούργος ἐχειροτονήθη Ἀρχιεπίσκοπος Σύρου Τήνου καὶ Μήλου. Μεθ' ὀπίσσης χαρᾶς ὑπεδέχθη τὸν ποιμένα τοῦτον τὸ ποίμνιόν του, ὀπίσσης παρ' αὐτῷ ἀπολαύει ἀγάπης καὶ ὑπολήψεως, ὅποιαί αἱ ἀρχιερατικαὶ πράξεις του κτλ. εἰς θέματα, περὶ τῶν ὁποίων ἡ Ἑλληνικὴ δημοσιογραφία ἐν γένει καὶ ἰδίως ἡ ἐν Ἑλλάδι κατὰ καιροῦς ἐγραψεν.

Ἰδίως ὁ γεραρὸς οὗτος Μητροπολίτης ἐξετιμήθη ἀναλόγως τῶν τε φώτων καὶ τῶν περικοσμουσῶν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀρετῶν, οὐχὶ πλέον μεταξὺ τῶν ὁμογενῶν ἀλλὰ μεταξὺ τῶν περιφανεστέρων θεολόγων καὶ λογίων τῆς Εὐρώπης, κατὰ τὴν ἐσχάτως μετὰ βασιν αὐτοῦ εἰς Ἀγγλίαν ἵνα ἐπιτελέσῃ τὰ ἐγκαίνια τοῦ ἐν Λίβερπουλ ναοῦ τῶν ὀρθοδόξων Ἑλλήνων, τὴν λαμικροτάτην καὶ περιεργοτάτην τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν, ἣ ὁποία μέγιστον ἔχει τὸν συμβολικὸν χαρακτῆρα καὶ τὴν ὁποίαν ὁ πολὺς παρὰ τοῖς Ἀγγλοῖς ὄμιλος παντελῶς ἀγνοεῖ. Ἡ εἰς Ἀγγλίαν μετὰ βασίς τοῦ Λυκούργου ὑπῆρξεν ἀληθῆς καὶ μακρὸς θρίαμβος ὀλοκλήρου τοῦ ἀνατολικοῦ Κλήρου ἐν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ. Τὸ ταξείδιον τοῦτο τοῦ σεπτοῦ Ἱεραρχοῦ θέλει βεβαίως ἀφήσει τὰς καλλιτέρας ἀναμνήσεις εἰς πάντα Ἕλληνα καὶ μικρὰν ἔχοντα αἴσθησιν ἐθνικῆς φιλοτιμίας. Τὸ ἀξιοπρεπὲς τοῦ Λυκούργου καὶ ἡ καθ' ὅλην τὴν ἱεράν τῶν ἐγκαίνιων ἀκολουθίαν εὐλαθῆς συμπεριφορά αὐτοῦ καὶ ἡ ἐκπληκτικὴ μεγαλοπρέπεια, ἣν ἡ ὄψις αὐτοῦ προσέλαβε κατὰ τὴν θείαν ἱεροουργίαν, διήγειραν τὸν θαυμασμὸν καὶ τὴν συμπάθειαν τῶν ἑτεροδόξων, καὶ μάλιστα τῶν δύο ἐξόχων Ἀρχιεπισκόπων τῆς Ἀγγλικανικῆς ἐκκλησίας, τοῦ τῆς Κανταβρηγίας καὶ τοῦ τῆς Ὑόρκης, οἵτινες ἐν βιθυτάτῃ σιγῇ καὶ ἱερῷ φόβῳ μετ' ἄλλων πεντακοσίων ἑτεροδόξων ἐθεῶντο μετὰ πλείστης περιεργείας καὶ ζωηροῦ ἐνδιαφέροντος τὴν ἀγιωτάτην ἀκολουθίαν, ἣν περ ἔμελλε νὰ τελέσῃ; Μετὰ τῆ Ὑόρκην, Λίβερπουλ καὶ Νοτιγκάμην ὑπεδέχθη αὐτὸν ἡ Μπακινστρία. Ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ πόλει ἐπαρουσιάσθησαν εἰς τὴν Α. Π. διάφοροι ἀντιπρόσωποι τῆς ἐν Ἀγγλίᾳ ὑπὲρ ἐνώσεως τῶν ἐκκλησιῶν μεγάλης ἐταιρίας. Εἰς δὲ τούτων ἐν τῷ ὀρθοδόξῳ ναῷ τῆς πόλεως ἀνέγνω προσφώνησιν πλήρη φιλοφροσύνης, πρὸς ἣν ὁ Ἕλλην Ἀρχιεπίσκοπος ἀπήντησε λίαν καταλλήλως, ἐπευχόμενος ὅπως ὁ Κύριος συμπληρώσῃ, ὡς αὐτὸς οἶδε, τὸ ἔργον αὐτοῦ πρὸς τὸν καταρτισμὸν τῆς ἀγίας αὐτοῦ Ἐκκλησίας, μέχρις οὗ καταστήσωμεν οἱ πάντες εἰς τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.

Ταῦτα ἐγένοντο ἐν ἡμέρᾳ Σαββάτου. Τὴν δ' ἐπιοῦσαν Κυριακὴν ὁ Ἕλλην ἀρχιεπίσκοπος παρευρέθη ἐν τῷ ναῷ τοῦ St. Alban εἰς τὸν ἑσπερινόν, περὶ οὗ ἐπιτετέλλουσι πρὸς τὴν «Ἡμέραν» τὰ ἐπόμενα:

Αμα ὡς ἠγγέλθη ἡ ἀφίξις τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, πάντες οἱ ἱερεῖς
 ἐξῆλθον, τοῦ χοροῦ ψάλλοντες, εἰς τὴν θύραν πρὸς ὑποδοχὴν αὐ-
 τοῦ. Ἐκεῖ ὁ σεβάσμιος Ἀρχιδιάκονος τῆς μητροπόλεως Dernford
 προσήνεγγεν εἰς τὴν Α. Π. ὀκτάγλωσσον Ἀγίαν Γραφὴν χρυσο-
 δεδεμένην, προσφωνήσας γερμανιστὶ τὰ δέοντα. Ἀποῦ ὁ Ἀρχιε-
 πίσκοπος ἀπήντησε καταλλήλως εἰς τὴν αὐτὴν γλῶσσαν, ὡδή-
 γήθη μετὰ τῆς αὐτῆς παρατάξεως εἰς τὸν ἐπὶ τούτῳ κατασκευασθέντα
 θρόνον. Μετὰ τὸν ἑσπερινὸν ὁ αὐτὸς γηραιὸς καὶ σεβάσμιος ἀρχιδιάκο-
 νος Dernford ἐκήρυξε, λαβὼν ὡς θέμα τὸ λόγιον «ἀγίασον αὐ-
 τοὺς ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου, ὁ σὸς λόγος ἀλήθεια ἐστίν». Ἐν τῇ διδα-
 χῇ του ἀπέφερον ὅτι «οὐδεμία Ἐκκλησία ἐμχοτύρησε τοσοῦτον
 ὑπὲρ τῆς ἀληθείας καὶ οὐδεμία ὑπέστη τοσοῦτον σκληροὺς διωγ-
 μοὺς, ὡς ἡ Ἐκκλησία ἦν ἀντιπροσωπεύει ἐπαξίως ὁ σεβάσμιος καὶ
 εὐγενὴς ἡμῶν ξένος. Ἡμεῖς, χάριτι θεῆα, ἐγεννηθήμεν ἐν γῆ εὐ-
 τυχεστέρα». Ἀλλ' ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία ἐβασκανίσθη καὶ ἐτα-
 λαιπωρήθη παντοειδῶς. Οἱ ἱερεῖς τῆς κατεσφάγησαν, οἱ ναοὶ τῆς
 ἐβιβλωθήσαν, τὸ ποιμνιον αὐτῆς διεσκορπίσθη περίφοβον ἔνθεν
 κακεῖθεν, ὠπευθὲν ἅμα καὶ προδοθὲν ὑπὸ τῆς Ῥώμης ἥτις ἀντ'
 ἀδελφῆς καὶ προστάτιδος ὑπῆρξεν ἀπ' ἐναντίας ὁ ἀσπονδότερος τῆς
 Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ἐχθρὸς. Καὶ ὅμως ἐν μέσῳ τοσοῦτων δυσ-
 χηρεῶν καὶ δοκιμασιῶν, ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία δὲν ἀπηνήθη
 τὴν πίστιν, ἣν ἔχει κοινὴν μεθ' ἡμῶν.» Ἐν τέλει δὲ ἐξέφρασεν,
 ἐν ὀνόματι πάντων τῶν παρευρισκομένων, τὴν χαρὰν αὐτῶν βλε-
 πόντων Ἀρχιεπίσκοπον τῆς ἁγίας Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας προσευ-
 χόμενον μετ' αὐτῶν καὶ ἐν τῷ ναῷ αὐτῶν. Μετὰ ταῦτα δὲ στρα-
 φεῖς πρὸς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον, ἀπήγγειλεν ἐ λ λ η ν ι σ τ ῖ τὰς ἐξῆς
 λέξεις: «Μάλα ἄσμενοι ὑποδεχόμεθά σε, Πανιερώτατε, ἐκ τῆς ἐν
 μέσῳ ἡμῶν παρουσίας σου οὐ μόνον τὴν σὴν εὐνοίαν τεκμαίρομε-
 νοι, ἀλλὰ καὶ τῆς Ἀνατολικῆς καὶ Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας τὴν
 ἐν τῇ καθολικῇ πίστει καὶ ἀληθεῖ κοινωσίᾳ ἑνωσιν. Πάνυ μὲν ἀσύ-
 νετοι καὶ ἀμαθεῖς ἂν εἴημεν τοὺς τῆς πνευματικῆς σοφίας θησαυ-
 ροὺς ἐν ταῖς τῶν Ἀγίων Πατέρων γραφαῖς ἀποκειμένους οὐκ εἰδό-
 τες, πάνυ δὲ ἀχάριστοι οἷα καὶ ὅσα τοῖς Ἑλλησιν ὀφείλομεν μὴ
 ὁμολογοῦντες. Ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο ἀγνοοῦμεν ὅτι ἐν πᾶσι κληροῖς οἱ ἐν

τῇ Ἀνατολῇ χριστιανοί, ἄξιοι μάλα τοιοῦτου ὀνόματος ὄντες, τοῖς τῶν δικτῶν αἰκισμοῖς καὶ τῇ τῶν αἰρετικῶν πανουργίᾳ γενναίως ἀντέστησαν, κάλλιστον τῆς ἀνδρείας ὑπογράμμον παραδιδόντες, ὥστε ἐν τοσαύταις βρασάνοις τὴν ἐδραίαν τῆς Ἐκκλησίας πιστεῖν μηδέποτε ἐκλελοιπέναί· οὐδὲ μὴν ἡμᾶς λανθάνει ὅτι τὰ πάλα, ὡς περ καὶ ἐν τῷ παρόντι, οἱ τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας προσεστῶτες τοῖς ὑπερηφάνοις τοῦ Ῥωμαίου Πατριάρχου προστάγμασιν οὐδὲ πρὸς ἄραν ὑπέκουσαν, τὴν αὐτονομίαν καὶ τὴν αὐτάρκειαν τῶν ὁρθῶς σκεπτομένων ὡς περ καὶ ἡμᾶς ἐκτενεῖς διαφυλάττοντες. Τούτων ἕνεκα τὴν Πανιερότητά σου καὶ πᾶσαν τὴν μετὰ σοῦ ἀδελφότητα ἀληθῶς ἅμα καὶ εὐνοϊκῶς ἀσπαζόμεθα, ἐν ταῖς προσευχαῖς ἡμῶν σοῦ μνημονεύοντες, καὶ παρὰ Θεοῦ τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ταύτην τὴν χάριν αἰτοῦντες, ἵνα ἡ τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας ὁμόνοια, ἐν πάσῃ ἀγάπῃ ἔργῳ τε καὶ λόγῳ φανερωθεῖσα, τὰ γεννήματα τῆς δικαιοσύνης καὶ νῦν καὶ ἐν τῷ μέλλοντι εἰς δόξαν τοῦ Παντελελήμονος ἡμῶν Σωτῆρος πλουσίως ἀποδοῖ.» Μετὰ τὸ τέλος τῆς ἱεροτελεστίας ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ὠδηγήθη καὶ πάλιν μέχρι τῆς θύρας μετὰ τῆς αὐτῆς παρατάξεως.

Τὴν 5)17 Φεβρουαρίου ἐτελέσθη ἐν μέσῳ ἀπειροπληθοῦς ὁμηγύρου ἐν τῇ ἐν Κανταβουρία ἀκαδημίᾳ ἡ ἀναγόρευσις τοῦ κ. Λυκούργου ὡς διδάκτορος τῶν νόμων (Doctor legum). Καθηγηταί, λόγιοι, τὸ ἄνθος τῆς ἐν Κανταβουρία κοινωνίας, ὁ κληρὸς σύμπας καὶ πλῆθος ἄπειρον, ὅσον εἰσέτι δὲν ἐνθυμοῦνται, παρῆν ἐν τῇ τελετῇ. Ὅτε ὁ Ἑλληὴν ἱεράρχης περιεβλήθη τὸν ἐρυθρὸν ποδήρη τοῦ ἀξιωματοῦ, καὶ εἰτήρχετο εἰς τὸ βουλευτήριον τῆς ἀναγορεύσεως, συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν προϊσταμένων ἀρχῶν, οἱ μαθηταὶ καὶ σύμπαν τὸ πλῆθος ὑπεδέξαντο αὐτὸν διὰ ζωηροτάτων καὶ παρατεταμένων χειροκροτήσεων· εἶτα ὁ δημόσιος τῆς ἐν Κανταβουρία ἀκαδημίας ρήτωρ παρελθὼν ἐπὶ τὸ προσιδωρισμένον μέρος, ἀπήγγειλεν ἑλληνιστὶ λόγον.

Ὁ λόγος οὗτος, ἐν ᾧ διαλάμπει ἀκραιφνὴς φιλελληνισμὸς καὶ ἀγάπη ἑνθερμος πρὸς τὴν πατρίδα τοῦ Ὀμήρου καὶ Πλάτωνος, τοῦ Ἀθανασίου καὶ Χρυσοστόμου, καὶ ἐξ ἧς τοσοῦτοι

προεφάνησαν τῆς καθολικῆς πίστεως ἀρχαῖοι πατέρες καὶ πρόμαχοι, εἶνε ἀκούωντος ἐκφραστικῶς, ὥστε οἱ ἀναγνώσται ἡμῶν νὰ ἐννοήσωσι μέχρι ποῦ προέβη ὁ ἐνθουσιασμός τῶν ἀνθρώπων τούτων ἅμα τῇ ἐμφανίσει ἐνδὸς Ἑλλήνος Ἱεράρχου. Ἡ ἀκαδημία τῆς Κανταβουρίας μίαν καὶ μόνην τὴν ὑψίστην τιμὴν ἠδύνατο νὰ χορηγήσῃ, τὴν ἀγόρευσιν διδάκτορος τῶν νόμων, τιμὴν ἧς μόνον ὁ περιφημος δοῦξ Οὐέλινγκτων ἤξιώθη, καὶ τοῦτον ἡ ὀλομέλεια τῆς ἀκαδημίας ἀπονέμει μάλα προθύμως, σκιρτώσῃ καρδίᾳ τῶν κληρικῶν καὶ χειροτονούντων τῶν μαθητῶν καὶ τοῦ συρρέυσαντος πλήθους.

Ἐκ Κανταβουρίας μετέβη εἰς Ὁξωνίον, τὴν πρώτην πανεπιστημιακὴν πόλιν τῆς Ἀγγλίας. Ἡ ὑποδοχὴ, ἣν παρεσκεύασαν αὐτῷ πολλὰ ἐπιφανῆ πρόσωπα, οἱ καθηγηταὶ τῆς θεολογίας καὶ ὁ κληρὸς οὐ πρόϊστατο ὁ διασημώτατος τῆς Ἀγγλίας θεολόγος Pusey, ἦτο ἀξιοθαύμαστος. Ὁ κ. Λυκούργος κατέλυσε εἰς τὸ δωμάτιον ἐν ᾧ εἶχε διαμείνει ὁ βασιλεὺς Κάρολος Α', ὅτε ὑποχωρῶν εἰς τὴν ἐν τῷ παρλαμέντῳ ἐξαγριωθεῖσαν κατ' αὐτοῦ ἀντιπολίτευσιν κατέφυγεν εἰς τὴν πόλιν τοῦ Ὁξωνίου. Ἐν τῷ ἱστορικῷ τούτῳ δωματίῳ ὁ Ἑλλῆν ποιμενάρχης ἐδέξατο τὰς προσφωνήσεις διαφόρων συλλόγων καὶ μαθητῶν διαφόρων σχολῶν, οἵτινες αὐθόρμητοι καὶ πλήρεις ἐνθουσιασμοῦ προσήγορευσαν αὐτόν.

Τὴν 9^η 21 Φεβρουαρίου ἐδόθη πρὸς τιμὴν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Λυκούργου πολυτελέστατον γεῦμα ἐν τῷ κολλεγίῳ τῆς ἀγίας Μαγδαληνῆς. Ἐν τῷ συμποσίῳ τούτῳ παρῆσαν διάφοροι καθηγηταὶ τῆς ἀκαδημίας καὶ ἄλλα ἐπίσημα πρόσωπα· ὁ δὲ διευθυντὴς τοῦ κολλεγίου, ὅστις πρόϊστατο καὶ τοῦ γεύματος, ἐξεφώνησε λόγον ὄραϊον ὑπὲρ τοῦ ξενιζομένου Ἀρχιεπισκόπου καὶ τῆς Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, εἰς ὃν ἀνταπήντησεν ἑλληνιστὶ καὶ λίαν καταλλήλως ὁ ξενιζόμενος, ἐκφράσας τὴν ζωηρὰν αὐτοῦ εὐγνωμοσύνην δι' ὅλας τὰς ἐνδείξεις τῆς ἀγάπης καὶ τῆς συμπαθείας, ἃς ἐπεδείξατο αὐτῷ ἢ ἐπὶ σοφίᾳ περιλεεστάτῃ πόλιν τοῦ Ὁξωνίου.

— Ἀλλὰ ταῦτα πάντα ὑπερέβη κατὰ τὴν μεγαλοπρέπειαν ἡ τελετὴ, καὶ ἦν ἀνηγορεύθη ὁ ἡμέτερος Ἱεράρχης διδάκτωρ τῆς θεολογίας. Ὅπως ἐν Κανταβουρίᾳ ὅτε ἐπρόκειτο ν' ἀναγορευθῆ ὑπὸ τῆς ἐκεῖ ἀκαδημίας διδάκτωρ τοῦ δικαίου, οὕτω καὶ ἐν Ὁξωνίῳ κατὰ τὴν ἀπομονὴν τοῦ ὑψίστου ἀξιώματος τὸ βουλευτήριον τῆς ἀναγορεύσεως

ἦτο πλήρες θεατῶν· οἱ καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου, οἱ μαθηταί, αἱ προΐστάμεναι ἀρχαὶ καὶ ὁ κληρὸς παρῆσαν ἐν τῇ τελετῇ, ἡ δὲ αἴθουσα ἐκοσμεῖτο πολυτελῶς καὶ μεγαλοπρεπῶς. Ὅτε ὁ κ. Λυκοῦργος ἐνδεδυμένος τὴν τήβεννον τοῦ διδάκτορος τῆς θεολογίας καὶ συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν Ἀρχῶν εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ βουλευτηρίου, τὸ πλῆθος ἐκεῖνο τῶν θεατῶν ἠγέρθη ὡς διὰ συνθήματος καὶ ἤρξατο χειροκροτοῦν ζωηρῶς καὶ παραπεταμένως. Ὁ δημόσιος ρήτωρ ἀκολούθως παρελθὼν ἐπὶ τὸ προπαρασκευασθὲν ὕψωμα, ἀπήγγειλε λόγον ἐν λατινίδι φωνῇ.

Ἄλλ' οὐχ ἤττον ἐκφραστικῇ καὶ ζωηρῶν τὸ πρὸς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν γλῶσσαν αὐτῆς αἰσθημα ἀποπνεύουσα εἶνε ἡ προσφώνησις, ἣν οἱ Πρεσβύτεροι καὶ οἱ Διάκονοι οἱ παροικοῦντες εἰς τὸ Ὄξωνιον, προεξάρχοντος τοῦ διασημοτάτου παρ' Ἀγγλοῖς θεολόγου Pusey, προσηγόρευσαν τῷ Σ. Ἀρχιεπισκόπῳ κ. Λυκούργῳ. Ἡ ἐμφάνισις τοῦ εὐπαιδευτοῦ Ἱεράρχου ἀνέμνησεν εἰς τοὺς ψυχροαίμους Ἀγγλοὺς τὰ μεγαλοφυῆ καὶ πλήρη θρησκευτικοῦ αἰσθήματος πνεύματα ἐκεῖνα τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ἅτινα οἱ ἑλληνίδος διαλέκτου ἐπεξέτειναν καὶ ἐνεπέδωσαν τὸν χριστιανισμόν.

Ὁ κ. Λυκοῦργος πρὶν ἢ καταλίπη τὴν περικλεᾶ πόλιν τοῦ Ὄξωνίου ἐν ἣ τοσοῦτων ἀπήλαυσε τιμῶν, ἦλθεν εἰς συνδιάλεξιν περὶ τῶν διαφορῶν αἵτινες χωρίζουσι τὴν ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν ἀπὸ τῆς ἀγγλικανῆς μετὰ τοῦ περιωνύμου θεολόγου Pusey καὶ ἐτέρων ἐξ καθηγητῶν τῆς θεολογίας. Ἡ συζήτησις ὑπῆρξε ζωηρὰ καὶ σπουδαία μεταξὺ ἀνδρῶν δυναμένων νὰ διερμηγεύσουσι τὸ πνεῦμα τῆς Ἐκκλησίας ἣν ἀντεπροσώπευον. Πολλοὶ πιστεύουσιν ὅτι οἱ Ἀγγλοὶ οὐδόλως ἔχουσι κατὰ νοῦν νὰ ἔλθωσιν εἰς ἔνωσιν δογματικῆν, ἀλλ' ἀπλῶς ἐξώτερικῆν. Βεβαίως ἡ ἔνωσις, ὡς ἄλλοτε ἐγνωματεύσαμεν, παρουσιάζει πολλὰς τὰς δυσκολίας καὶ ἴσως ἡ πραγματοποιήσις αὐτῆς κείται εἰς χρόνον μακρὸν ἀπ' ἡμῶν ἀπέχοντα· ἀλλ' ὅπως ὅποτε καταδεικνύεται ὅτι οἱ Ἀγγλοὶ ἔχουσιν ὑπ' ὄψιν ἔνωσιν δογματικῆν καὶ οὐχὶ ἐξώτερικῆν.

Τέλος ἐμελλεν ὁ Ἑλληὴν ἀρχιεπίσκοπος νὰ παρουσιασθῆ καὶ εἰς τὴν Α. Μ. τὴν Βασιλίισαν Βικτωρίαν· περὶ δὲ τῆς ἐν τῷ βασιλικῷ παλατίῳ ἐπισκέψεως τοῦ Κ. Λυκούργου ἐπιφέρει ὁ ἀνταποκριτῆς τοῦ Νεολόγου τὰ ἐπόμενα :

Ἐκ τοῦ Ὄξωνίου ὁ κ. Λυκοῦργος μετέβη τὴν 10)22 εἰς wind-

σοι πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ ἐπισημοτάτου τῆς Ἀγγλίας καὶ ἀπάσης τῆς
 Εὐρώπης βασιλικῆς παλατίου· μόλις ἐξῆλθον τῆς ἀτμαμάξης, ὁ κ.
 Williams ὅστις συνοδεύει παντοχοῦ τὸν Ἀρχιεπίσκοπον κ. Λυκούργου
 ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κανταβουρίας λαμβάνει
 ἐπιστολὴν παρὰ τοῦ πρώτου ἱερέως τῆς βασιλίσσης Βικτωρίας, δι'
 ἧς ἀνηγγέλλετο ὅτι ἡ Αὐτῆς Μεγαλειότης ἐπιθυμεῖ νὰ ἴδῃ τὸν Ἀρ-
 χιεπίσκοπον Σύρου καὶ Τήνου. Ὁ πρῶτος τῆς βασιλίσσης ἱερεὺς εἶ-
 ναι ἀνεψιὸς τοῦ περιφανοῦς Οὐέλλιγκτῶνος, ὅστις ἀναδειχθεὶς ἐν Ἰσ-
 πανίᾳ διὰ μακροχρονίων ἀγώνων πρὸς τοὺς στρατοὺς τοῦ Ναπολέον-
 τος, ἐνίκησεν ἐπὶ τέλους τὸν τέως ἀήττητον στρατηγὸν ἐν Οὐατερλῶ,
 καὶ ἔδωκε πέρασ εἰς τὴν διηκενῆ ἐκείνην τῆς Εὐρώπης ἀναστάτωσιν.
 Ἡ προσκλητήριος τῆς ἀνάσσης Βικτωρίας ἐπιστολὴ ἦτο μετὰ με-
 γάλῃς φιλοφροσύνης γεγραμμένη. Ὁ κ. Williams δὲν εἶχεν εἰσέτι
 ἐπιδείξει τὴν ἐπιστολὴν ταύτην εἰς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον, ὅτε παραυ-
 τικά ἀμαῖα μετὰ μεγαλοπρεπείας ὄντως βασιλικῆς καταφάνει εἰς τὸ
 μέρος ἐνθα εἶχον καταλύσει, ὁ δὲ Ἀρχιεπίσκοπος καὶ ὁ κ. Williams
 ἐπιθάντες τῆς ἀμάξης μετέβησαν εἰς τὸ μεγαλοπρεπὲς ἐκεῖνο παλά-
 τιον. Ἐξω τοῦ παλατίου συνωθεῖτο πλῆθος λαοῦ ὑπὸ μεγάλης ἐπι-
 θυμίας ἐχόμενον τοῦ νὰ γνωρίσῃ τὸν Ἕλληνα Ἀρχιεπίσκοπον, ἱκα-
 νοὶ δὲ στοῖχοι στρατιωτῶν ἦσαν παρατεταγμένοι πρὸ τῶν θυρῶν τοῦ
 παλατίου. Ἐν γένει ἡ εἰσοδος τοῦ Ἑλληνος ποιμενάρχου εἰς τὸ
 παλάτιον ὡμοίαζε κατὰ πολὺ τὰς θριαμβευτικὰς εἰσοδοὺς τῶν ἀρχαί-
 ων στρατηγῶν, ἃς παρεσκευάζεν αὐτοῖς ἡ πολιτεία καὶ ὁ ἐνθουσια-
 σμὸς τοῦ λαοῦ. Εἰς τὴν θέαν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἅπας ἐκεῖνος ὁ σω-
 ρὸς τῶν πολιτῶν καὶ ἡ τάξις τοῦ στρατοῦ κλίνει τὴν κεφαλὴν ὀνοεὶ
 ἐκφράζων τὸν βαθὺν αὐτοῦ σεβασμὸν. Πρὸ τῆς θύρας ὑπεδέξατο αὐ-
 τὸν ὁ εἰρημένος τῆς βασιλίσσης ἱερεὺς ὀδηγήσας αὐτὸν εἰς αἴθουσαν,
 ἧς ἡ μεγαλοπρέπεια καὶ ὁ στολισμὸς ἐπεσπῶντο τὴν προσοχὴν τοῦ
 μᾶλλον ἀδιαφύρου περὶ τὰ τοιαῦτα θεατοῦ. Ὁ ἱερεὺς τῆς βασιλίσ-
 σης ἐπιδίδει τῷ κ. Λυκούργῳ τεμάχιον χάρτου λέγων· « Ἡ βασιλίσ-
 σα ἐπιθυμεῖ νὰ θέσῃτε ἐπὶ τοῦ χάρτου τούτου τὴν ὑπογραφὴν ὑμῶν. »
 Ὁ κ. Λυκούργος ἐπιλαμβανόμενος τοῦ χάρτου καὶ γραφίδος ἐπέγρα-
 ψε πρῶτον τὸ ψαλμικὸν « Κύριε σῶσον τὸν βασιλέα, καὶ ἐπάκουσον
 ἡμῶν ἐν ἧ ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλεσώμεθά σου », καὶ εἶτα ἔθεσε τὴν ὑπο-
 γραφὴν, ἧς οἱ ἐντεχνιοὶ ἐλιγμοὶ καὶ αἱ ποικίλαι περιστροφαὶ ἐνεποι-
 ῆσαν ζωηρὰν ἐντύπωσιν. Ὁ εἰρημένος ἱερεὺς ἤτησε τότε νὰ θέσῃ τὴν
 ὑπογραφὴν αὐτοῦ καὶ ἐπὶ ἄλλων τεμαχίων χάρτου διὰ τοὺς πρίγ-

κηπας. Ἐν τούτῳ τῷ μεταξύ ἔφθασεν εἰς τῶν ὑπασπιστῶν, ἀναγγέλλων ὅτι ἡ βασιλισσα περιμένει τὸν Ἀρχιεπίσκοπον, ὁ δὲ Ἀρχιεπίσκοπος ὑπὸ τοῦ κ. Williams συνοδευόμενος διηυθύνθη ἀμέσως πρὸς τὸ μέρος τῆς συνεντεύξεως. Ἡ βασιλισσα εἶχε περὶ ἑαυτὴν τρία τῶν τέκνων τῆς, τὴν Λουίζαν, τὴν Βεατρίκην καὶ τὸν Λεοπόλδον. Ἄμα τῇ ἐμφανίσει τοῦ ἀρχιεπισκόπου ἠρέθη, προσχώρησε βήματα τινα, καὶ κλίναςα ἡρέμα τὴν κεφαλὴν ἐχαίρεισεν εὐμενέστατα. « Χαίρω, εἶπε γερμανιστί, διότι κάμνω τὴν γνωριμίαν σας » εὐχαριστήσαντα τὸν Ἀρχιεπίσκοπον διὰ τὴν ὑψηλὴν τιμὴν, ἧς ἡξίωσεν εἶτα αὐτόν, αὐθόρμητος ἐπινεύσασα νὰ τὸν προσκαλέσῃ, ἠρώτησεν εἶτα εἰς πόσας τῆς Ἀγγλίας πόλεις μετέβη, ἂν ἤρσεν αὐτῷ ἡ Ἀγγλία, πόσα ἔτη διέμεινεν ἐν Γερμανίᾳ, καὶ πόσον χρόνον θὰ διαμείνῃ ἔτι ἐν Ἀγγλίᾳ, ἂν εἶδε τὸν παρὰ τῷ παλατίῳ ναὸν τοῦ ἁγίου Γεωργίου, καὶ πλείστας ἄλλας ἐρωτήσεις ἀπέτεινεν αὐτῷ. Ὁ κ. Λυκούργος ἀπάντηα εἰς ταῦτα πάντα γερμανιστί. Μετὰ τὴν συνδιάλεξιν ταύτην ἡ βασιλισσα συστήσασα τῷ κ. Λυκούργῳ τὰ τέκνα αὐτῆς, κλιναντα καὶ ταῦτα τὴν κεφαλὴν, ἀπεχώρησε μετὰ πολλῆς εὐμενείας καὶ ἐκφράσασα πάλιν τὴν εὐχαρίστησιν διότι ἠγνώρισεν τὸν Ἑλληνα Ἱεράρχην.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῆς βασιλισσῆς ὁ ἱερεὺς αὐτῆς, ὁ ὑπάπιστής καὶ ἄλλοι τοῦ παλατίου ἄνθρωποι ᾠδήγησαν τὸν Ἀρχιεπίσκοπον εἰς τὰς διαφόρους αἰθούσας, ὧν ἡ μεγαλοπρέπεια καὶ ἡ καλλογὴ ἐκθαμβοῦσι τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ θεατοῦ. Πανταχοῦ ῥεεῖ ὁ πλοῦτος, καὶ κειμήλια σπανιώτατα εἶναι ἐκεῖ ἀποτεθησαυρισμένα. Περιελθόντες τὸ παλάτιον ἐκάθησαν ἐπὶ περικκλιεστάτων ἐδρῶν αἰθούσης τινὸς πρὸς ἀνάπαυσιν, ἐνθα προσήνεγκον αὐτοῖς κορφὴν καὶ γλυκύσματα ἐντέχνως εἰργασμένα. Εἶτα διηυθύνθησαν πρὸς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Γεωργίου, κτίριον μεγαλοπρεπές, κοσμοῦμενον διὰ διαφόρων λαμπροτάτων εἰκόνων καὶ ἀξιοθεάτων κειμηλίων. Πρὸ τῆς θύρας τοῦ ναοῦ ἴσταντο ἱερεῖς ἐνδοδυμένοι τὰς ἱερατικὰς αὐτῶν στολὰς, οἵτινες ὑπεδέξαντο καὶ ᾠδήγησαν αὐτὸν ἐν παρατάξει εἰς τὸ μέρος ἐνθα ἐπρόκειτο νὰ ψαλῆ ἑσπερινὸς κατ' ἐκείνην τὴν ἑσπέραν. Ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἐψάλησαν διάφορα ἄσματα, ἐν οἷς καὶ ὁ ψαλμὸς κατὰ περίεργον σύμπτωσιν, ὁ περιέχων τὸν ψαλμικὸν στίχον ὃν ἔγραψεν ὁ κ. Λυκούργος διὰ τὴν βασιλισσαν τὴν σύμπτωσιν ταύτην οἱ Ἀγγλοὶ ἱερεῖς ἐθεώρησαν ὡς καλὸν οἰωνόν.

Ἡ «Φιλανατολική Ἐκκλησιαστική Ἐταιρία» ἐπέδωκεν εἰς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Σύρου καὶ Τήνου τὴν κάτωθι προσφώνησιν:

Ἡ «Φιλανατολική Ἐκκλησιαστική Ἐταιρία» σύγκειται ἐξ ἐπισκόπων, ἱερέων, διακόνων καὶ λαϊκῶν τῆς ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας. Σκοπὸς αὐτῆς εἶνε ἡ μείζων γνώσις καὶ ἐκτίμησις μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς ἀγγλικανικῆς καὶ τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ἡ κατὰ τὸ δυνατόν ἀποκατάστασις φιλικῆς μεταξὺ αὐτῶν κοινωνίας, ἐνόστε δὲ καὶ πρακτικὴ ἐκδήλωσις συμπαθείας πρὸς τοὺς ποιμενάρχας τῆς Ἀνατολῆς δι' ἧς καταβάλλουσι προσπάθειας ὅπως προαγάγῃσι πνευματικῶς καὶ παιδεύσωσι τὸ ποίμνιον αὐτῶν. Ἐπιδιώκουσα τὸν εἰρηνικὸν τοῦτον σκοπὸν ἡ Ἐταιρία μεγάλῃν ἠσθάνθη ἀγαλλίαισιν ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῆς ἀδελφικῆς ἐπιστολῆς τοῦ Παναγιωτάτου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως πρὸς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Καντεβουρίας καὶ ἐκ τῆς ἀφίξεως τῆς Ὑμ. Π. εἰς τὴν χώραν ταύτην, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι ἡ ὑμετέρα παρουσία θ' ἀναθερμάνῃ τὴν χριστιανικὴν ἀγάπην καὶ θά συντελέσῃ εἰς κρείττονα συνεννόησιν μεταξὺ τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς ἡμετέρας.

Ἡ Ἐταιρία, μετ' ἐπισταμένην μελέτην τοῦ ζητήματος, ἔχει τὴν ἐδραίαν πεποληθῆν ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Ἀνατολῆς καὶ ἡ Ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία τηροῦσιν ἀπὸ κοινοῦ τὴν εὐαγγελικὴν καὶ ἀποστολικὴν πίστιν, συνῶδᾶ πρὸς τοὺς κανόνας τῶν μεγάλων οἰκουμενικῶν Συνόδων. Ἐπομένως, δι' ἀναφορᾶς πρὸς τὴν Σύνοδον τῆς Καντεβουρίας, ἐζήτησε παρ' αὐτῆς νὰ συνδέσῃ ἀμέσους καὶ ἐπισήμους σχέσεις μετὰ τῶν Πατριαρχῶν καὶ Μητροπολιτῶν τῆς Ἀνατολῆς, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀμοιβαίας κοινωνίας, ἣτις ὑπῆρχεν ἐν εὐτυχέστεραις ἐποχαῖς μεταξὺ τῶν διαφόρων ἐθνικῶν Ἐκκλησιῶν. Ἡ ἀποκατάστασις αὕτη τῶν ἀρχαίων σχέσεων οὐ μόνον ἔσται σύμφωνος πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ κοινοῦ ἡμῶν Κυρίου ἐκφρασθεῖσαν εὐχὴν καὶ θέλησιν, ἀλλὰ καὶ θά συντελέσῃ εἰς τὴν ψυχικὴν σωτηρίαν τῶν μελῶν ἀμφοτέρων τῶν Ἐκκλησιῶν, ἰδίως δ' ἐκείνων οἵτινες, ἔνεκεν διαφόρων ἀσχολιῶν ταξιδεύοντες εἰς τὴν Ἀνατολὴν ἢ εἰς τὴν Δύσιν, στεροῦνται τῶν παραμυθιῶν τοῦ ἰδίου αὐτῶν κλήρου. Ἡ Ἐταιρία τολμᾷ νὰ καθικετεύσῃ τὴν Ὑμ. Παν. ὅπως, μετὰ τὴν ἐπ'ἀνδρον ὑμῶν εἰς τὴν πάτριον χώραν, παραστήσῃτε οὐ μόνον εἰς τοὺς Ἱεράρ-

χας τῆς ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς Πατριάρχας καὶ Μητροπολίτας τῆς Ἀνατολῆς τὸν ἀληθῆ χαρακτῆρα τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ἡμῶν θεσμῶν, οἵτινες ἄχρι τοῦδε πολλάκις παρενόηθησαν καὶ παρερμηνεύθησαν.

Ἐν τέλει, ἀπευθύνοντες πρὸς τὸν Θεὸν τὰς ταπεινὰς ἡμῶν δεήσεις ὑπὲρ τῆς εὐμερείας καὶ προόδου τοῦ ποιμνίου, ὅπερ ὁ Χριστὸς ἐνεπιστεύθη τοῖς θεοσεβεστάτοις Ἐπισκόποις τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ἐξαιτούμεθα ὑπὲρ ἡμῶν καὶ ὑπὲρ τοῦ ἡμετέρου ἔργου τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας τῆς Ἑμετέρας Πανιερότητος.

Τῆ 24 Φεβρουαρίου 1870.

Ὁ γραμματεὺς

« Κόμης τῆς Γλασκώβης. »

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Σύρου ἀπήντησεν ὡδὲ πως :

Ἡ σπουδαία προσφώνησις, ἥτις μὲν παρουσιάζεται ὑπὸ τῆς Ἐταιρείας ταύτης, συγκειμένης ἐκ προσώπων ὀδοκρινόμενων ἐπὶ φιλοθέῳ ζήλῳ καὶ χριστιανικῷ φρονήματι οὐχ ἤττον ἢ ἐπὶ ὑψηλῇ κοινωνικῇ θέσει καὶ φερύσης τὸν ἀσπασίον δι' ἐμὲ τίτλον « Φιλανατολικῆ Ἐκκλησιαστικῆ Ἐταιρεία », συγκινεῖ ζωνηρῶς τὴν καρδίαν μου καὶ πληροῖ αὐτὴν πνευματικῆς ἀγαλλιάσεως.

Ἐργαζόμενοι ὑπὲρ ἐνισχύσεως τῶν δεσμῶν τῆς ἀγάπης μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, τῆς Ὀρθοδόξου ἀνατολικῆς καὶ τῆς Ἀγγλικανικῆς, ἀρίστην παρέχετε εἰς τὸν χριστιανισμὸν ὑπηρεσίαν. Διότι, ὡς ἔχουσι νῦν τὰ πράγματα, οἱ ἀπειλοῦντες τὴν πίστιν ποικίλοι κίνδυνοι, οὓς γεννᾷ ἡ ἀτυνεσία καὶ ὑπεροψία, ἡ σπαράσσουσα νῦν τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, μόνον διὰ τῆς ἐνώσεως τῶν δύο ἡμῶν Ἐκκλησιῶν δύνανται νὰ διασκεδασθῶσιν. Naί, αἱ δύο ἡμῶν Ἐκκλησίαι, ἔχουσι ὡς σημαίαν καὶ ὡς γνώμονα τῆς πίστεως ἀφ' ἑνὸς μὲν τὰς Θεοπνεύστους Γραφάς, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὰς ἀρχαιοτάτας παραδόσεις τῆς Ἐκκλησίας, ὡς διετηρήθησαν ὑπὸ τῶν οἰκουμηνικῶν Συνόδων καὶ τῶν Θεοφόρων πατέρων, μὴ καινοτομοῦσαι αὐθαίρετως καὶ μὴ θυσιάζουσαι τὰ ἀγιώτατα πράγματα χάριν ἐγκοσμίων συμφερόντων, δύνανται διὰ κοινῆς συμπράξεως νὰ ἐνώσωσιν αὐτὰς τὰ διεσπῶτα καὶ νὰ ἐνισχύσωσι τὴν πίστιν. Τοῦτου ἕνεκεν πᾶτα προσπάθεια, σκοπὸν ἔχουσα τὴν μείζονα αὐτῶν προσέγγισιν, εἶνε ἱερά καὶ ἁγία.

Τὸ κατ' ἐμὲ, γνωρίσας ἐκ τοῦ σύγγεγυς τὴν Ἑμετέραν Ἐκκλη-

σίαν, δύναμαι νὰ εἶπω μετὰ χαρᾶς ὅτι εὔρον πανταχοῦ τὸ πνεῦμα τοῦ χριστιανισμοῦ ἀκμαῖον καὶ ζωηρὸν καὶ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ἐνώσεως μετὰ τῆς σεβασμίας Ἐκκλησίας εἰλικρινῆ καὶ ἄτθεστον. Ἐναργῆς τεκμήριον τούτου εἶνε ἡ γενομένη μοι εὐμενῆς καὶ ἐγκάρδιος δεξίωσις, ἧς ἔνεκεν δύναμαι καὶ ἐγὼ νὰ εἶπω μετὰ τοῦ Ἀποστόλου «ἐδέχθητέ με ὡς ἄγγελον τοῦ Θεοῦ.» Ὁφείλω πρὸς τοῦτοις νὰ ὁμολογήσω ὅτι, ἐξ ὧσων ἤκουσα παρὰ διαφόρων ἐπιφανῶν κληρικῶν καὶ θεολόγων τῆς χώρας ταύτης, αἱ χωρίζουσαι τὰς δύο Ἐκκλησίας διαφοραί, ἐξεταζόμεναι ἐν πνεύματι εἰρήνης καὶ ἀληθείας, δύνανται νὰ ἐξομαλυνθῶσιν εὐχερέστερον ἢ ὅ,τι ἐφρόνονεν πρὶν ἐπισκεφθῶ τὴν ὑμετέραν χώραν. Τοῦτο δὲ θ' ἀνακοινώσω οὐ μόνον εἰς τοὺς Ἱεράρχας τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὸν τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην (ὅστις παρέσχεν ἤδη ἐναργῆς τεκμήριον τῆς πρὸς τὴν Ἀγγλικανικὴν Ἐκκλησίαν ἀδελφικῆς ἀγάπης του) καὶ πρὸς ἕτερα πρωτεύοντα μέλη τῆς Ὀρθοδόξου Ἱεραρχίας. Οὕτω δ' ἐλπίζω ὅτι καὶ ἐγὼ, ὁ ἔσχατος πάντων, θὰ δυνηθῶ νὰ συντελέσω εἰς ἐπίτευξιν τῶν μετὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου καὶ ἐτέρων μελῶν τῆς ὀρθοδόξου Ἱεραρχίας διαπραγματεύσεων περὶ τῶν τοσοῦτον ἐπαινετῶν προτάσεων, ἅς καθυπεβάλετε εἰς τὴν Σύνοδον τῆς Καντερβουρίας.

Ἐπὶ τούτοις ἐκφράζω ὑμῖν τὴν βαθυτάτην εὐγνωμοσύνην μου ἐπὶ τοῖς αἰσθήμασι τῆς εἰλικρινοῦς ἀγάπης καὶ συμπαθείας, δι' ἧς τιμᾶτε τὴν Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν ἐν τῷ προσώπῳ μου· προσφέρων δ' ὑμῖν τὸν χαιρετισμὸν τῆς ἀγάπης, ἐπικαλοῦμαι ἐφ' ὑμῶν καὶ ἐπὶ τοῦ ἔργου ὑμῶν τὰς εὐλογίας τοῦ Κυρίου καὶ εὐχομαι τῷ κλήρῳ καὶ τῷ λαῷ τῆς Ἀγγλίας πᾶν ἀγαθόν.

Ἀναγνωστήριον «ἡ Σ μ Ὑ ρ η η.»

Ἰπὸ τὸν τίτλον τοῦτον ἐστύθη κατ' αὐτὰς ἐνταῦθα ἀναγνωστήριον. Σκοπὸς τῶν μελῶν αὐτοῦ εἶνε νὰ συνέρχωνται, ὅπως δαπανῶσι τὰς ὥρας τῆς σχολῆς αὐτῶν ὅτε μὲν εἰς ἀναγνώσεις διαφόρων ἐφημερίδων, περιοδικῶν καὶ συγγραμμάτων, ὅτε δὲ εἰς ἀκρόασιν ὠφελίμων πραγματειῶν, ἀπαγγελλομένων παρὰ τῶν δυναμένων νὰ συντάττωσι καὶ ἀπαγγέλλωσι τοιαύτας.

Ἐν τοῖς πρώτοις, οἱ ὅποιοι ἔσχον ταύτην τὴν καλοσύνην, εἶνε

καὶ ὁ Διευθυντὴς τῆς καθ' ἡμᾶς Εὐαγγελικῆς σχολῆς κ. Κ. Ξανθό-
πουλος, τοῦ ὁποίου τὴν ἀγόρευσιν, ὡς ἔχουσιν θέμα τὸν βίον τοῦ
Πυθαγόρου, καταχωρίζομεν ἐν τῷ Μέντορι. Ἴδου αὕτη.

Φίλη ὁμήγουρις.

Ἡθέλησά ποτε νὰ φαντασθῶ ἐν εἰκόνι ἡμᾶς τοὺς σημερινούς Ἕλ-
ληνας. Παρέβαλον, ὡς ἐνθυμοῦμαι, τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλλάδι πρὸς να-
ὸν περικαλλῆ, ἀρχιτεκτονικῆς καὶ γλυπτικῆς τέχνης ἀριστούργημα,
ὅλον εἰς ἐρείπια καταπεπτωκότα· τὰ δὲ ἐρείπια ταῦτα ἀνηλεῶς ὑπὸ
τοῦ πανδαμάτορος χρόνου καὶ τοῦ ρεύματος τῆς ἱστορίας τῆδε κἀ-
κεισε εἰς τεμάχια ἐρριμμένα ἐντὸς καλλίστης κοιλάδος. Ἐφантаζό-
μην τὴν περίξ φύτιν ἄψυχόν τε καὶ ἔμψυχον συμπαθῶς πως περι-
κυκλοῦσαν τὴν οἰκτρὰν τοῦ θαυμασίου ἐκεῖνου ἔργου πτωσίν· ἡμᾶς
δὲ ποῦ μὲν ἀναισθητῶς περιπατοῦντας ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τούτων, ποῦ
δὲ καὶ περιεργεῖα τινὶ φερομένους πρὸς τὰ ὑπὸ τοὺς πόδας καὶ περίξ
ἡμῶν, ξένους δὲ τινας καὶ ἐπιθυμοῦντας εἰ δυνατόν νὰ συλλέξωσι τὰ
τεμάχια ἐκεῖνα καὶ ἀνεγείρωσι τὸν πεσόντα ναόν.

Ἄλλοτε πάλιν παρέβαλέ τις ἡμᾶς πρὸς τέκνα γονέων εὐδαιμόνων,
ἀποφρανισθέντα διὰ τὴν ἀμετάτρεπτον τῆς Μοίρας βουλήν καὶ τὴν
ἀμαρτίαν αὐτῶν. Τέκνα εὐδαίμονος οἴκου, στερηθέντα γονέων, στε-
ρημένα ἀγωγῆς καὶ ἀνατροφῆς, ἀπροστάτευτα ὄρφανὰ, εἰς τοὺς τέσσα-
ρας δρόμους τῆς σκληρᾶς τύχης ἐρριμμένα· πολλαχῶς παραπαίσαντα
καὶ πλανηθέντα ἐδέχθη αὐτὰ παρήγορος μητρικὴ ἀγκάλη τῆς τοῦ
Σωτῆρος ἡμῶν ἐκκλησίας καὶ περιέβαλε· ἀλλὰ καὶ πάλιν συμφο-
ραὶ κατέλαβαν τὰ ὄρφανὰ ἐκεῖνα, καὶ ἐπένησαν καὶ ἐκλαυσαν πικρῶς.
Τὰ ὄρφανὰ αὐτὰ μοὶ ἐφάνη ὅτι εἴμεθα ἡμεῖς οἱ σημερινοὶ Ἕλληνες,
οἵτινες ἀκούοντες ἀπὸ ἱκανοῦ ἤδη χρόνου τοὺς περίξ πεφωτισμένους
λαοὺς σφόδρα θαυμάζοντας καὶ ἐξόχως τιμῶντας τὸν ὄλθον καὶ τὴν
εὐγένειαν τῶν πατέρων ὧν ἐστερήθημεν. ἔτι μᾶλλον καταθλιβόμεθα.

Τῇ ἀληθείᾳ πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς καὶ οἱ λαοὶ πάντες τοῦ οὐρα-
νίου πατρὸς, ὅταν ἐλλαμφῶσιν ὑπὸ τῆς θείας χάριτος καὶ τοῦ θείου
φωτὸς πρὸς βίον πνευματικὸν καὶ τῷ προορισμῷ τοῦ ἀνθρώπου σύμ-
φωνον, δύνανται βέβαια ἐν αὐτῇ τῇ θεῖᾳ ἀκτίνι νὰ εὕρωσι τὴν πηγὴν
τῆς ζωῆς, ὡς ἄνθρωποι θεῖς καταγωγῆς καὶ καθ' ὁμοίωσιν Θεοῦ

πεπλασμένοι· ἀλλ' ἡμεῖς ἐκτὸς τοῦ κοινοῦ τούτου προσόντος πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις, ἔχομεν ν' ἀναμνησθῶμεν βίον παρελθόντα τῶν προγόνων ἡμῶν, βίον ἔξοχον καὶ πάντῃ ἀρμονικόν, ὃν οἱ πατέρες ἡμῶν ἐβίωσαν καὶ εἰς πᾶσαν τὴν ἀνθρωπότητα ὡς ὑπόδειγμα κατέλιπον.

Πόθος λοιπὸν συγγενικός, φίλτρον υἱικὸν συνδέει ἡμᾶς πρὸς τοὺς αἰῶνας ἐκείνους· καὶ τὸν πόθον τούτον δὲν ἠδυνήθησαν τοσοῦτοι χρονοὶ δυστυχῶν νὰ σβέσωσιν.

Ἄλλὰ τίς ἡ ἀκράδαντος μαρτυρία τῆς ἡμετέρας συγγενείας πρὸς τὰς περικλεεῖς ἐκείνας γενεάς; Ἡ γλῶσσα πρὸ πάντων καὶ ἡ λοιπὴ πᾶσα φυσιογνωμία, ἧς κυριώτατον γνώρισμα ἡ φιλομάθεια καὶ φιλοκαλία, δὸς δ' εἰπεῖν καὶ τὰ ἐλαττώματα αὐτά.

Διὰ τούτα καὶ σπεύδομεν ἀπὸ ἱκανοῦ ἤδη χρόνου, νὰ ρυθμίσωμεν τὸν παρόντα ἡμῶν βίον κατὰ τὸ πάγκαλον ἐκείνων ὑπόδειγμα, ὃν καὶ οὐχὶ πονταχοῦ καὶ πάντοτε ἐν γνώσει, ἀλλ' ὁμως εἴτε ὑπὸ τινος προαισθημάτος πρὸς τοῦτο ἀγόμενοι εἴτε καὶ μαντευόντες τὰ πολλά.

Ἄλλ' ἡ γνώσις τοῦ ἀρχαίου βίου ἡ ἐμβριθής, ἥτις θὰ ἦτο δι' ἡμᾶς ἀληθὴς δύναμις, προσκτάται κόπῃ καὶ μόχθῳ· καὶ προσκτάται διὰ τῆς ἱστορίας καὶ τῆς μελέτης τοῦ τε ἰδιωτικοῦ καὶ τοῦ δημοσίου βίου τῶν ἀρχαίων, τῆς τέχνης καὶ φιλολογίας αὐτῶν. Ἄνευ τοιαύτης ἐπιμελοῦς πάντοτε ἀκροάσεως ἀδύνατον ἦνε ὡς διὰ τινος πανοράματος νὰ ἐμβλέψωμεν εἰς τοὺς ἀρχαίους τῆς Ἑλλάδος χρόνους καὶ λάβωμεν αὐτῶν εὐκρινῆ παράστασιν.

Διὰ ταῦτα ἐνόμιζα ἐπάναγκες εἰς τὰς τοιαύτας ἡμῶν συναβροσεις, αἵτινες δὲν εἶνε σχολεῖα οὐδὲ ἀκαδημαίαι, ὅπου νὰ διδάσκηται σύστημα τι γνώσεων, νὰ λαμβάνονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τούλαχιστον καὶ κυριώτατα ἐκ τοῦ βίου καὶ τῆς ἱστορίας ἐν συνόλῳ τῶν προγόνων ἡμῶν τὰ θέματα τῶν ὁμιλιῶν. Ἐπειδὴ πιστεύω ὅτι τὰ τοιαῦτα μάλιστα ἀκροάματα θὰ εἶχον ἐφ' ἡμᾶς ἀμύθητον ὄσσην δύναμιν. Ἴδου πρὸς τοῖς ἄλλοις τί λέγει ὄχι πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ξένος τις σοφός, ὁ Κάρολος Σμιδ, περὶ τῆς τοιαύτης ἐπὶ πᾶσαν ἀνθρώπινην καρδίαν ἐπενεργείας τοῦ βίου ἐν συνόλῳ τῶν ἀρχαίων· α' Ἐπειδὴ οἱ Ἕλληνες, λέγει, τοσοῦτον ὑγιῶς καὶ ἐκ βίθους ἐνδοθεν ἐν ἑαυτοῖς τὸ καλὸν ἠσθάνοντο, ἐπειδὴ διὰ τοῦ θαυμασίου αὐτῶν πνεύματος ἐπὶ παντὸς τὴν σφραγιδα καὶ τὸν τύπον τῆς μεγαλοφυΐας των ἐνεχάρτα-

τον καὶ διὰ τῆς ἰδέας του ὠραίου αὐτὸ ἐξωγοῦνον, διὰ τοῦτο ἅμα κοινωοῦντες πρὸς αὐτοὺς αἰσθανόμεθα μυχαίαν τῆς καρδίας εὐχαρίστησιν καὶ δὴ τὰ εὐγενέστερα παντὸς χρόνου καὶ παντὸς ἔθνους πνεύματα ἐπέφθησαν ἐν αὐτοῖς, καὶ ἡ τεταπεινωμένη ἀνθρωπότης ἀνυψώθη εἰς τὰ θεῖα ἐκεῖνα πρωτότυπα τῆς Ἑλλάδος, τὸ σύμπλεγμα τῆς Νιόβης, καὶ τοῦ Λαοκόωντος, τὴν Μηλίαν Ἀφροδίτην, καὶ τὸν Ἀπόλλωνα τοῦ Βατικανεῦ, τὴν Ὀμηρικὴν ἀληθειαν καὶ τὴν Σοφοκλειον γαλλοῆν καὶ ἀρμονίαν, τὸ ὕψος τοῦ Αἰσχύλου, τὸ ὕψος τοῦ Ἀριστοφάνους καὶ τὴν σοφίαν τοῦ Πλάτωνος, τέλος εἰς τὰς λαμπρὰς ἐκείνας τῆς ἀνθρωπότητος γενεάς, αἵτινες ἀμέσως ἀπὸ τῶν σπλάγγων τῆς φύσεως ἀνατείλασαι ἐλαμπρύνθησαν καὶ ὠραίωθησαν ὑπὸ τῆς μαγείας τῆς ποιητικῆς, καὶ ὧν ἡ ἱστορία ἀπὸ τοῦ Ἀχιλλέως τοῦ υἱοῦ τοῦ Ποιητοῦ, τοῦ ὀμητικοῦ νεανίου ἐπὶ τοῦ Τρωικοῦ πολέμου, ἀρχομένη καταλήγει εἰς τὸ πάγκαλον καὶ ἐλευθερώτατον πρόσωπον, τὸν ἱστορικὸν νεανίαν τὸν μέγαν Ἀλέξανδρον· φέρεται δὲ εἰς τὸν τάφον οὐχὶ ἔνα ἀπολεσθη, ἀλλ' ἔνα ἐν τῇ κατὰ στροφῇ πανηγυρισθη ἢ ἐν τῷ κόσμῳ νίκη αὐτοῦ.»

Ἄλλὰ τὴν δύναμιν τῶν τοιούτων λόγων θὰ συναιθνήθῃται ἐκεῖνος, ὅς τις ἐγκύψῃ ὀπω; δῆποτε εἰς ἀκροάματα τοιαῦτα καὶ ἀντιληφθῇ οἴωδῃ τινι τρόπῳ τοῦ βίου τῶν γενεῶν ἐκεῖνων.

Σύμφωνα τούτοις ἐξελεξάμην διὰ τὴν σήμερον πρώτην ὁμιλίαν νὰ παραστήσω εἰς ὑμᾶς διὰ τοῦ ἀσθενοῦς μου λόγου ἐν μικρᾷ σκιαγραφίᾳ πρώτης τάξεως πνευματικὸν καὶ ἠθικὸν μεγαλεῖον τῆς Ἰωνίας κατὰ τὸν ἕκτον π. χ. αἰῶνα, τὸν μέγαν τῆς Σάμου πολιτὴν, τὸν Πυθαγόραν.

Ὁ βίος αὐτοῦ θὰ δείξῃ εἰς ἡμᾶς ἐπίσημον ἤδη ἐποχὴν τῆς Ἑλλάδος καὶ ζωηρὰν κίνησιν πνευματικὴν καὶ ἀρχί; τινος ὕψους πρὸς παιδαγωγῆσιν τῶν λαῶν.

Ὁ Πυθαγόρας ἦτο Σάμιος, Ἰων ἄρα τὴν πατρίδα· τὸ ἦθος ὁμοῦ καὶ τὸ πνεῦμα ἦτο Δωριεύς. Ὁ ἀὐτὸς συνεῖχεν ἐν ἑαυτῷ τὰς γνώσεις ἀπάσας τῶν τότε σοφῶν, Ἰνδῶν, Βακτριανῶν καὶ Αἰγυπτίων, ὧν οὐχ ἦτοον ἀληθῆς Ἑλλην. Διαλάμπει δὲ ἐν τῇ σειρᾷ τῶν αἰῶνων ὡς περ ἱεροφάντης τῆς ἀληθείας, ὡς ἦτο καὶ ἐξωτερικῶς τὴν τε στολήν καὶ τὸ σχῆμα, λευκὸν μὲν ἱμάτιον περιβεβλημένος, βιβλὸν

δὲ πώγωνα ἔχων, ἐστεμμένος τὴν κεφαλὴν χρυσῷ στεφάνῳ, σοβ-
ρὸς μεθ' ἰλαρότητος, ἀξιοπρεπέης καὶ ἐπιτακτικός· ἔφερε δ' αἰείποτε
διὰ στόματος τὸ ἔπος τύδε·

Πῆ παρέθην ; τί δ' ἔρεξα ; τί μοι δεόν οὐκ ἐτελέσθη ;

Ἡ ἀρχὴ τοῦ βίου αὐτοῦ ὡς πάντων τῶν μεγάλων τῆς ἀρχαιότη-
τος ἀνδρῶν περιβάλλεται μὲ μύθους καὶ ἀσάφειαν. Λέγεται υἱὸς τοῦ
'Απόλλωνος· ὅτι παρὰ τοῦ Ἑρμοῦ ἔλαβε τὴν μνήμεν τοῦ ἀρ-
χαίου του βίου ὡς ὁῶρον· ὅτι ὁ πατὴρ του ἔλθων εἰς Δελφοὺς μετὰ
τῆς γυναικὸς ἐγκύου οὗτης ἔλαβε χρῆσμον παρὰ τῆς Πυθίας ὅτι θά
γεννήσῃ υἱόν, ὅστις κατὰ τὴν σοφίαν καὶ τὸ κάλλος πάντας θά ὑπερ-
βάλλῃ τοὺς ἀνθρώπους· καὶ ὅτι ἐκ τούτου ὠνομάσθη Πυθαγόρας, του-
τέστιν ὑπὸ τῆς Πυθίας ἀναγγελθείς, ἀγορευθείς. Οὗτοι εἶνε οἱ μῦθοι.

Ἐγεννήθη δὲ ὁ Πυθαγόρας ἐν Σάμῳ τῷ 569 π. Χ. ὅπου ὁ πατὴρ
του Μνήσαρχος ἦτο ἐμποροπλοίαρχος, ἐμπορευόμενος μὲ τὴν Φοινί-
κην καὶ τὴν Συκελίαν. Πρῶτος διδάσκαλος αὐτοῦ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν
τῶν ποιητῶν καὶ τὴν μουσικὴν ὑπῆρξεν ὁ Σάμιος Ἑρμοδόμος· ἀλ-
λ' ἠκροάσθη καὶ τοὺς σοφοὺς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἄνδρας Θαλῆν, Ἀνα-
ξίμανδρον καὶ Φερεκῦδην.

Δεόντως μορφωθείς ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν τούτων ἔτι νέος ἀπεφάτισε
κατὰ παρακίνησιν καὶ αὐτῶν νὰ περιέλθῃ ξένας χώρας καὶ γνωρίσῃ
ἄλλων ἔθνων τοὺς σοφοὺς. Ὅθεν ἀπέπλευσε κατ' ἀρχὰς εἰς Φοινίκην,
ὅπου ἰν Σιδῶνι ἐγνωρίσθη μὲ τάγμα τι ἱερέων, παρ' ὧν ἔμαθεν ἀρ-
χαίαν τινὰ περὶ φύσεως θεωρίαν, καὶ ἐπεσκέφθη πάντα τὰ ἐκτὶ τῶν
Φοινίκων ἱερὰ καὶ τὴν λατρείαν αὐτῶν.

Ἐκ Φοινίκης μετέβη εἰς Αἴγυπτον ἤδη εἰκοσιδύο ἐτῶν τὴν ἡλι-
κίαν, ὅπου διέμεινεν ἄλλα εἰκοσιδύο ὅλα ἔτη· ἐκπληρώσας δὲ ἐνω-
ρις πάντας τοὺς ἀπαιτούμενους ὅρους παρελήφθη εἰς τὴν χορείαν τῆς
ἱερατικῆς τάξεως, καὶ ἐπεδόθη μετὰ ζήλου καὶ ἀφοσιώσεως εἰς τῶν
ἱερέων τὴν σοφίαν. Τοσοῦτον δὲ ἠγαπήθη ὑπ' αὐτῶν καὶ τοσοῦτον
ἐθαυμάσθη, ὥστε ἐγένεεν οὐ μόνον τῆς τῶν ἱερέων μαθήσεως καὶ ἐπι-
στήμης κοινωνός, ἧς εὐθεὶς ἐκοινωνεῖ, ὡς γνωστόν, μὴ ἀνήκων εἰς
τὴν τάξιν αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς συμβολικὰς τῶν ἱερατελεστίας
παραλαμβάνετο· ὁ δὲ ἀρχιερεὺς τῶν Αἰγυπτίων ἱερέων Σόγχις κα-
λούμενος ἦτο αὐτοῦ ὁ διδάσκαλος εἰς πᾶσαν αὐτῶν γνῶσιν καὶ ἐπι-

στήμην, ὡς θεολογίαν, νομικήν, ἰατρικήν, ἀστρονομίαν, ἱστορικὰς παρατηρήσεις, καὶ εἴτι ἄλλο στοιχεῖον γνώσεως.

Τοιοτοτρόπως ὅ,τι ἀπὸ χιλιετηρίδων ἦτο κεκτημένον ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπινου πνεύματος καὶ κατέχετο κεκοιμημένον ἐν τῷ ἀποκλειστικῷ πνεύματι τῶν Αἰγυπτίων ἱερέων ἐκλαμπρυνθὲν διὰ τῆς ἑλληνικῆς μεγαλοφυΐας ἤλθεν εἰς φῶς καὶ μετεδόθη τῷ κόσμῳ πρὸς πνευματικὴν τροφήν τῶν ἐπερχομένων γενεῶν.

Ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου μετέβη εἰς τὴν Βαβυλῶνα καὶ συναναστραφεῖς μὲ τοὺς ἱερεῖς τῶν Χαλδαίων καὶ τῶν Περσῶν, γνωρισθεὶς δὲ καὶ μ' αὐτὸν τὸν Ζωροάστρη, τὸν θεμελιωτὴν τῆς θεωρίας περὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ φωτός καὶ τοῦ σκότους (*), τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ κακοῦ, εὐρύνας δὲ καὶ πού τροποποιήσας τὰς μέχρι τοῦδε ἀποκεκτημένας γνώσεις καὶ τὰς περὶ Θεοῦ καὶ κόσμου θεωρίας, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πατρίδα.

Ἄλλ' ἐπανελθὼν μετὰ τὸσαῦτα ἔτη εὗρε τὰ τῆς πατρίδος ἠλλοιωμένα. Οἱ Ἕλληνες τῆς Μικρᾶς Ἀσίας πρὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν ὑποκύψαντες εἰς τὸν Περσικὸν ζυγὸν ὑπὸ τοῦ Κύρου, μετὰ τῆς ἐλευθερίας ἔχασαν καὶ τὴν ὑπεροχὴν αὐτῶν μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων καὶ τὴν πολλὴν φιλομάθειαν.

Βλέπων λοιπὸν ὁ Πυθαγόρας τῶν συμπολιτῶν του τὴν ἀδιαφορίαν καὶ τὴν ὀστημέραι ἀραιώσιν τῶν μαθητῶν μέχρι ἑνός, μετέβη εἰς τῆς Κάτω Ἰταλίας τὴν Κρότωνα, ἐπειδὴ ὑπῆρχεν ἤδη αὐτοῦ σχολὴ ἰατρική, καὶ ἐπειδὴ αὐτόθι μὲ προθυμίαν πολλὴν ἐκησκεῖτο ἢ γυμναστικὴ τοῦ σώματος κατὰ τὰς παιδαγωγικὰς ἀρχὰς τῶν Δωριέων. Διέπρεπον δὲ τότε τὰ μάλιστα καὶ ἤνθουσαν αἰ ἐν τῇ κάτω Ἰταλίᾳ καὶ Σικελίᾳ Ἑλληνικαὶ πόλεις.

Καθ' ὁδὸν ἐπεσκέφθη τὴν Κρήτην καὶ μνηθεὶς τὰ ἐκεῖ ἱερὰ μετέβη εἰς Σπάρτην, ὅπου ἐγνώρισε τοὺς νόμους τοῦ Λυκούργου.

Ἐλθὼν εἰς τὴν Κρότωνα μεγίστην ἐνεποίησεν ἐντύπωσιν καὶ πάντων προσεῖλκυσε τὸ σέβας, διὰ τε τὰ φυσικὰ αὐτοῦ πλεονεκτήματα καὶ διότι ἀληθῶς «πολλῶν ἀνθρώπων εἶδεν ἄστεα καὶ νόον ἔγνω.»

Καὶ πρῶτον μὲν συναθροίσας περὶ ἑαυτὸν τὴν νεολαίαν ὠμίλησε

(*) Ἀπομάσθης ἐλέγετο ὁ θεὸς τοῦ φωτός καὶ τοῦ ἀγαθοῦ, Ἀρειμάνιος δὲ ὁ τοῦ σκότους καὶ τοῦ κακοῦ.

πρὸς αὐτοὺς ὅτι τὰ ἀρχαῖα καὶ τὰ παλαιότερα ὑπερέχουν τῶν νεωτέρων ἐν πᾶσιν ἐν τε τῇ φύσει καὶ τῷ βίῳ, τῷ κόσμῳ καὶ τῇ πολιτείᾳ καὶ παρὰ θεοῦ καὶ παρ' ἀνθρώποις· κατέδειξεν ἐπόσον ὀφείλουεν νὰ σέβωνται τοὺς γονεῖς των καὶ ὀπόσῃν ὀφείλομεν εὐγνωμοσύνην πρὸς αὐτοὺς οὐχὶ μόνον διότι ἐγένοντο τῆς ζωῆς πάροχοι ἀλλὰ καὶ διότι εὐεργετοῦντες ἡμᾶς δὲν παύουσιν, ὥστε ἅπανα ἢ μετέπειτα εὐδαιμονία, εἶνε [ἐμμέσως] ἔργον. Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα τοιαῦτα συναρμόσας περὶ τῶν καθηκόντων αὐτῶν ἔλεγε πρὸς μὲν τοὺς φίλους νὰ φέρωνται οὕτω ὥστε ποτὲ νὰ μὴ γείνωσιν ἐχθροί, πρὸς δὲ τοὺς ἐχθροὺς πάλιν οὕτω ὥστε ταχέως νὰ γείνωσι φίλοι· τὸ πρὸς τοὺς γονεῖς των σέβας ν' ἀποδείξωσι διὰ τῆς προσφερομένης πρὸς τοὺς γέροντας τιμῆς, τὴν δὲ φιλαδελφίαν των διὰ τῆς φιλανθρωπίας.

Προτρέπων δὲ αὐτοὺς εἰς τὴν παιδείαν καὶ τὴν πνευματικὴν των ἀνάπτυξιν, ἔλεγεν ὅτι εἶνε ἀντίφασις τὴν μὲν σοφίαν καὶ τὴν μάθησιν τιμιώτατον πάντων νὰ νομίζῃ τις, πρὸς ἀπόκτησιν δὲ αὐτῆς μῆτε χρόνον μῆτε κόπους νὰ καταβάλλῃ. Ἡ γνῶσις καὶ τὰ φῶτα εἶνε, ἔλεγε, τὸ μόνον ὅπερ λαμβάνει τις παρ' ἄλλου χωρὶς ποτε ὁδοῦ· νὰ στερηθῇ τὸ διδόμενον. Ὑπερέχει δὲ τῶν ζώων ὁ ἄνθρωπος διὰ τῆς τοῦ πνεύματος μορφώσεως.

Οἱ νέοι τῆς Κρότωνος ἀπὸ τῶν τοιούτων λόγων ἐνθουσιάστησαν ὑπὲρ τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς παιδείας.

Ἡ ὥραία αὐτοῦ ἀνδρική μορφή, ὁ τόνος τῆς φωνῆς, ὁ ἠθικὸς αὐτοῦ χαρακτήρ καὶ αἱ παντοῖαι γνώσεις μετὰ τοῦ ἰδιάζοντος αὐτῷ θρησκευτικοῦ ἐνθουσιασμοῦ προσείλκυσαν εὐθύς ἐξ ἀρχῆς πλείστους μαθητὰς καὶ θαυμαστάς τοῦ ξένου τούτου.

Ἡ Βουλὴ τῶν χιλιῶν παρατήρησασα τὴν ἐπενέργειαν τῶν λόγων του ἐπὶ τὴν νεολαίαν, ἐπήνεσε καὶ εὐχαρίστησε θερμῶς αὐτὸν καὶ παρεκάλεσεν ὅ,τι ἀκόμη ἔχει νὰ εἴπῃ δημοσίᾳ πρὸς πάντας τοὺς πολίτας κοινῶς νὰ ὁμιλήσῃ.

Προσελθὼν λοιπὸν ὁ Πυθαγόρας εἰς τὴν συνέλευσιν τοῦ δήμου ὁμιλήσας πολλὰ πρόσφορα, εἰς τὴν πολιτείαν ἀναφερόμενα καὶ τὰ πολιτικὰ ἐκάστου πολίτου καθήκοντα, ἰδίᾳ δὲ περὶ τῶν οἰκογενειακῶν αὐτῶν χρεῶν, ὅτι ὀφείλουσιν οἱ ἄνδρες νὰ ᾔνην πρὸ πάντων πιστοὶ πρὸς τὰς γυναῖκάς των, θεωροῦντες παντὸς ἄλλου συμβολαίου

ἱερώτερον τὸν τοῦ γάμου ὡς κυρουμένου διὰ τῶν τέκνων. Κατόπιν ἰδιαιτέρως ἐν τῷ ναῶ τῆς Ἑρας ὠμίλησε καὶ πρὸς τὰς γυναῖκας. Καὶ πρῶτον μὲν ἐπήνεσε τὴν χαρακτηρίζουσαν ἐν γένει αὐτὰς εὐτέθειαν· εἶτα παρήνεσε νὰ τιμῶσι καὶ ἀγαπῶσι τοὺς ἄνδρας των καὶ αὐτῶν τῶν γονέων πλειότερον, νὰ μὴ τοὺς πικραίνωσι δι' ἀντιλογίας, ἀλλὰ διὰ φρονίμου ὑποχωρήσεως νὰ ζητῶσι νὰ τιμηθῶσιν, ἐπιδιώκουσαι τὸν πολυτιμότεον τῆς γυναικείας ἀρετῆς στέφανον, τὴν ταπεινοφροσύνην καὶ ἰλαρότητα, τὴν μόνην ἀληθῆ τῶν γυναικῶν δύναμιν. Ἡ γυναῖκα ὀφείλει, ἔλεγε, νὰ ᾔνη ἡ ἱέρεια τοῦ οἴκου καὶ ἐκπληροῦσα τὰ καθήκοντα αὐτῆς ὡς σύζυγος, ὡς μήτηρ, καὶ ὡς οἰκοδέσποινα μετ' εὐλαθείας νὰ τρέφῃ καὶ ἀνυψοῖ πρὸς τὸ Θεῖον τὸ αἶσθημα τῶν τέκνων αὐτῆς. Ἡ γυναῖκα πρέπει νὰ ἐπιζητῇ τὴν φήμην τῆς πρὸς τὸν ἄνδρα πίστεως, τὴν φήμην, τὴν ὁποίαν ὁ Ὀδυσσεὺς κέκτηται ὅτι κατεφόρησε· ἦν ἡ Καλυψὼ τοῦ προσέφερεν ἀθανασίαν, διὰ νὰ μὲν πιστὸς εἰς τὴν Πηνελόπην.

Μετὰ τὴν τοιαύτην ὀμιλίαν αἱ γυναῖκες, ὡς λέγεται, δὲν ἠθέλησαν πλέον νὰ φορῶσι τὰ πολυτιμὰ των ἐδύματα· πλείστα δὲ ἀφίερωσαν αὐτὰ εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἑρας· Τασοῦτον ἐπενήργησε καὶ ἐπ' αὐτὰς ὁ λόγος τοῦ Πυθαγόρου.

Τελευταῖον ὠμίλησε καὶ πρὸς τὰ παιδία ἐν τῷ ναῶ τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἀκούσατε, εἶπε· τὰ κλοαναθρεμμένα παιδία ἔχουν τρόπους καλοὺς, ἀποφεύγουν ἀπρεπεῖς καὶ ὑβριστικὰς λέξεις· δὲν ἐνοχλοῦν μὲ κἀνένα τρόπον τοὺς ὀμηλικὰς των. Τιμῶσι καὶ σέβονται τοὺς γονεῖς των καθῶς καὶ τοὺς μεγαλειτέρους των ἐν γένει· διότι ὅσον τὸ παιδίον τιμᾷ καὶ ἀγαπᾷ τοὺς γονεῖς, τοσοῦτον μᾶλλον εὐαρεστεῖ εἰς τὸν Θεὸν καὶ δύναται νὰ ἐλπίζῃ ὅτι θὰ εἰσακουῶνται αἱ προσευχαί του.

(ἀκολουθεῖ).

Ἀερόλιθοι.

Πολλάκις εἰς τὸν οὐρανὸν φαίνονται σφαιραὶ τινες πεπυρακτωμέναι. Αἱ σφαιραὶ αὗται ἔχουσιν οὐρανὸν φωτεινὴν καὶ ἐκπτύουσι καπνὸν καὶ φλόγας· ἀφοῦ δὲ μετὰ μεγίστης ταχύτητος διατρέξωσι μεγάλα διαστήματα, διαρρηγνύονται μὲ βροντώδη κρότον εἰς πολλὰ τεμάχια, τὰ ὅποια πλῆττουσιν ἐπὶ τῆς γῆς ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον μὲ

τότην ὁρμήν, ὥστε χώνονται εἰς βῆθος πολλῶν ποδῶν, ἐὰν τύχη
νὰ πέσωσιν ἐπὶ μαλακοῦ ἐδάφους.

Αἱ σφαῖραι αὗται ὀνομάζονται βολίδες ἢ πύριναί σφαι-
ραι ἢ καὶ πετώμεναι δράκαιναι διὰ τὴν οὐράν, τὴν
ὁποίαν συνήθως σύρουσιν, ὡς εἴπομεν, κατόπιν τῶν· τὰδὲ καταπί-
πτοντα συντρίμματα αὐτῶν λέγονται ἀερολίθοι.

Οἱ ἀερολίθοι κυρίως μὲν εἶνε συντεθειμένοι ἀπὸ σίδηρον καὶ νί-
κελον, ἐνίοτε ὁμοῦς ἐμπεριέχουσι καὶ μαγγανήσιον, θεῖον, χρώ-
μιον καὶ πολλακίς τὰ 2)3 ὄλων τῶν μέχρι τοῦδε γνωστῶν ἀπλῶν
οὐσιῶν.

Πόθεν αἱ πύριναί αὗται σφαῖραι καταπίπτουσι; Περὶ τούτου
διαφωνοῦσιν εἰσέτι πολὺ οἱ φυσιογράφοι. Ἄλλοι λέγουσι ὅτι ἐκ-
σφενδονίζονται ἀπὸ τὰ ἡραίστεια ὄρη τῆς σελήνης—ἄλλοι ὅτι εἶνε
τεμάχια ἀστέρων, τὰ ὁποῖα ἀποσπῶνται ἀπὸ αὐτοῦς—ἄλλοι ὅτι
εἶνε μικρότατοι ἀστέρες, οἱ ὁποῖοι ἐνῶ περιφέρονται εἰς τὸν οὐρα-
νόν, πλησιάζουσιν εἰς τὴν γῆν πολὺ, ὥστε ἔλκονται ὑπ' αὐτῆς
μὲ ἀσυγκριτον δύναμιν, ὁρμῶσι πρὸς ἡμᾶς καὶ διέρχονται τὴν ἀτ-
μοσφαιραν μὲ τὴν μεγίστην ἐκείνην ταχύτητα, ἢ ὁποῖα τοὺς κάμνει
νὰ ἀνασπλέγωνται.

Ὡς λέγουσιν οἱ περὶ τὰ τοιαῦτα καταγιγνώμενοι, διὰ νὰ ἐξέλθῃ
τι ἀπὸ τὴν σφαῖραν τῆς ἕλξεως τῆς σελήνης, νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν
τῆς γῆς καὶ νὰ πέσῃ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτῆς, ἀρκεῖ νὰ ἐκσφεν-
δονισθῇ ἀπὸ ἡραίστειον τῆς σελήνης μὲ δύναμιν διπλασίαν μόνον
τῆς δυνάμεως, διὰ τῆς ὁποίας ἐκσφενδονίζεται σφαῖρα σιδηρᾶ ἐκ
καλοῦ τηλεβόλου.

Αὗται εἶνε αἱ κυριώτεραι περὶ τῶν ἀερολίθων ὑπάρχουσαι γνώ-
μαι, πιθαναὶ μόνον, οὐχὶ δὲ καὶ ἀποδεδειγμένα· ὥστε περὶ τῆς
φύσεως τῶν περιέργων τούτων μετεώρων οὐδὲν εἰσέτι θετικὸν γνω-
ρίζομεν. Τοῦτο μόνον τὸ κέρδος προέκυψεν ἐκ τῶν ἐρευνῶν, τὰς
ὁποίας ἔκαμαν περὶ αὐτῶν, ὅτι ἔπαυσε πλέον ὁ δεισιδαίμων φόβος
τῶν παλαιωτέρων, οἵτινες θεώρουσαν τὰ φαινόμενα ταῦτα ὡς ση-
μεῖα θείας ὀργῆς ἢ προμηνύματα μεγάλης τινὸς συμφορᾶς.

Τῇ 18 Φεβρουαρίου 1830 εἰς Λαῦστον τῆς ἐπαρχίας Ὁξφόρ-
δης ἐν Ἀγγλίᾳ ἐφάνη εἰς τὴν ἀτμοσφαιραν βολίς ὄχι μικρά, ἢ-
τις ἐκραγεῖσα μὲ σφοδρὸν κρότον κατέπεσεν εἰς συντρίμματα ἐπὶ

τότην ὄρμην, ὥστε χώνονται εἰς βῆθος πολλῶν ποδῶν, ἐὰν τύχη νὰ πέσωσιν ἐπὶ μαλακοῦ ἐδάφους.

Αἱ σφαῖραι αὗται ὀνομάζονται βολίδες ἢ πύριναι σφαιραὶ ἢ καὶ πετώμεναι δράκαιναι διὰ τὴν οὐράν, τὴν ὁποίαν συνήθως σύρουσιν, ὡς εἴπομεν, κατόπιν τῶν τὰδὲ καταπίπτοντα συντρίμματα αὐτῶν λέγονται ἀερολίθοι.

Οἱ ἀερολίθοι κυρίως μὲν εἶνε συνθεθειμένοι ἀπὸ σίδηρον καὶ νικελον, ἐνίοτε ὁμως ἐμπεριέχουσι καὶ μαγγανήσιον, θεῖον, χρώμιον καὶ πολλαίς τὰ 2)3 ὄλων τῶν μέγχοι τοῦδε γνωστῶν ἀπλῶν οὐσιῶν.

Πόθεν αἱ πύριναι αὗται σφαῖραι καταπίπτουσι; Περὶ τούτου διαφωνοῦσιν εἰσέτι πολλοὶ οἱ φυσιογράφοι. Ἄλλοι λέγουσιν ὅτι ἐκσφενδονίζονται ἀπὸ τὰ ἡφαίστεια ὄρη τῆς σελήνης—ἄλλοι ὅτι εἶνε τεμάχια ἀστέρων, τὰ ὁποῖα ἀποσπῶνται ἀπὸ αὐτοῦς—ἄλλοι ὅτι εἶνε μικροτάτοι ἀστέρες, οἱ ὁποῖοι ἐνῶ περιφέρονται εἰς τὸν οὐρανόν, πλησιάζουσιν εἰς τὴν γῆν πολὺ, ὥστε ἔλκονται ὑπ' αὐτῆς με' ἀσύγκριτον δύναμιν, ὁρμῶσι πρὸς ἡμᾶς καὶ διέρχονται τὴν ἀτμοσφαῖραν με' τὴν μεγίστην ἐκείνην ταχύτητα, ἣ ὁποία τοὺς κάμνει νὰ ἀναφλέγονται.

Ὡς λέγουσιν οἱ περὶ τὰ τοιαῦτα καταγιγνώμενοι, διὰ νὰ ἐξέλθῃ τι ἀπὸ τὴν σφαῖραν τῆς ἔλξεως τῆς σελήνης, νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν τῆς γῆς καὶ νὰ πέσῃ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτῆς, ἀρκεῖ νὰ ἐκσφενδονισθῇ ἀπὸ ἡφαίστειον τῆς σελήνης με' δύναμιν διπλάσιαν μόνον τῆς δυνάμεως, διὰ τῆς ὁποίας ἐκσφενδονίζεται σφαῖρα σιδηρᾶ ἐκ καλοῦ τηλεβόλου.

Αὗται εἶνε αἱ κυριώτεροι περὶ τῶν ἀερολίθων ὑπάρχουσαι γνώμαι, πιθαναὶ μόνον, οὐχὶ δὲ καὶ ἀποδεδειγμένα· ὥστε περὶ τῆς φύσεως τῶν περιέργων τούτων μετεώρων οὐδὲν εἰσέτι θετικὸν γνωρίζομεν. Τοῦτο μόνον τὸ κέρδος προέκυψεν ἐκ τῶν ἔρευνῶν, τὰς ὁποίας ἔκαμν περὶ αὐτῶν, ὅτι ἔπαυσε πλέον ὁ δεισιδαίμων φόβος τῶν παλαιωτέρων, οἵτινες θεώρουν τὰ φαινόμενα ταῦτα ὡς σημεῖα θείας ὀργῆς ἢ προμηνύματα μεγάλης τινὸς συμφορᾶς.

Τῇ 18 Φεβρουαρίου 1830 εἰς Λαῦστον τῆς ἐπαρχίας Ὁξφόρδης ἐν Ἀγγλίᾳ ἐράνη εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν βολὴς ὄχι μικρά, ἣτις ἐκραγεῖσα με' σφοδρὸν κρότον κατέπεσεν εἰς συντρίμματα ἐπὶ

τῆς γῆς μὲ τόσην ὀρμήν, ὥστε τὰ τεμάχια ἐθυσίσθησαν εἰς τὸ ἕ-
δαφος ὑπὲρ τὸν ἕνα πόδα. Εἰς τὸ Μουρζουκίον δὲ τῆς Βαρβαρίας
ἐσχάτως ἦδη, τὴν 21 Δεκεμβρίου (ε. ν.) 1869, κατέπεσεν εἰς
ἀερόλιθος, περὶ τοῦ ὁποίου ἀναγινώσκωμεν ἕν τι ἐυρωπαϊκῆ ἐφη-
μερίδι τὰ ἀκόλουθα :

‘Ο κ. Καραβελᾶς, διευθυντῆς τῶν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων τῆς Τρι-
πόλεως, Σατραπείας ἐν τῇ Ἀφρικανικῇ Τουρκίᾳ, ἔπεμψε πρὸς τὴν
ἐν Παρισίοις Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν τὴν κάτωθι ἐπιστολήν, ἀ-
ναγνωσθεῖσαν ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 21 Μαρτίου 1870.

« Τρίπολις (1) 2 Φεβρουαρίου 1870.

‘Ο Μουτεσσαρίφης Μουρζουκίου (πρωτεύουστος τῆς ἐπαρχίας
Φετζάν), κειμένου κατὰ τὴν 26^ο Βορείου πλάτους καὶ 12^ο μή-
κου Ἀνατολικοῦ (ἀπὸ τὸν μεσημβρινὸν Παρισίων), ἐγνωστοποίη-
σεν ἡμῖν ὅτι κατὰ τὴν 21 Δεκεμβρίου ἔπεσε, πρὸς ἀνατολὰς τῆς
πόλεως ταύτης, περὶ τὴν ἐσπέραν, ὀγκώδης πυρίνη σφαιρα, ἐνὸς
περίπου μέτρου διάμετρον ἔχουσα, ἐξ ἧς, ἅμα ἐγγιστάτης τὸ ἔδα-
φος, ἀπεσπᾶσθησαν σπινθῆρες μεγάλοι, οἵτινες, ἀποσπῶμενοι, ἐ-
κρίτουον ὡς βολαὶ πιστολίου καὶ ἀνέδιδον ὄσμην μὴ διεκρινισθεῖσαν.
Εἰς μικρὰν ἀπὸ τῆς πτώσεως τοῦ ἀερόλιθου ἀπόστασιν, ἦσαν συνη-
θροισμένοι Ἀραβῆς τινες, μεταξὺ τῶν ὁποίων εὑρίσκετο καὶ ὁ Σεΐχ-
Ἐλθερεδὲ τοῦ Μουρζουκίου. Τοσοῦτος δὲ τρόμος κατέλαβεν αὐτούς,
ὥστε ἀμέσως ἐξεκένωσαν τὰ ὄπλα των κατὰ τοῦ ἀ κ α τ α λ ἡ-
π τ ο υ τ ἔ ρ α τ ο ς.

» Ἡ Α. Ε. Ἀλῆ-Ριζᾶ πασσαῶς ἔγραψεν εἰς Μουρζουκίον,
διατάττων ἵνα μετακομισθῇ ὁ ἀερόλιθος οὗτος ἐνταῦθα. Ἐν πε-
ριπτώσει καθ’ ἣν εὑρεθῇ πολὺ βαρὺς, πρόκειται νὰ θραυσθῇ εἰς τε-
μάχια, τὰ ὁποῖα ἅπαντα θέλωμεν σᾶς ἀποστελεῖ. Ἡ ἀπόστασις
ἐντεῦθεν μέχρι Μουρζουκίου εἶνε 30 ἡμερῶν δρόμος, ὥστε μετὰ
δύο σχεδὸν μῆνας θὰ δυνηθῶμεν νὰ σᾶς ἀποστελώμεν αὐτόν.

» Γνωστοποιῶ ὑμῖν προσέτι ὅτι, μετὰ λεπτομερεῖς ἐρωτήσεις
πρὸς ταξειδιώτας τινὰς τοῦ Οὐαδάη (2), ἔμαθα πρὸ αὐτῶν ὅτι ὁ

(1) Τρίπολις ὀνομάζεται καὶ ἡ πρωτεύουσα τῆς Σατραπείας.

(2) Τὸ ἀνατολικώτατον ἐκ τῶν 12 βασιλείων τῆς Μεσσίας Νιγηρίας
ἐν Ἀφρικῇ, κατοικούμενον τὸ πλεῖστον ὑπὸ Ἀράβων, Δαρ-Σαλεῖχ καλου-
μένων, καὶ διοικούμενον ὑφ’ ἐνὸς ἐγχωρίου σουλτάνου ἑδρεῖοντος ἐν τῇ
πόλει Οὐάρα.

Σουλτάνος τοῦ βασιλείου ἐκεῖνου, καὶ πάντες οἱ μεγιστάνες τῆς αὐτῆς αὐτοῦ ἔχουσιν ἐγχειρίδια, μαχαίρας καὶ λόγχας, κατεσκευασμένας ἐκ σιδήρου πεσόντος ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ (ἀερολίθου), καὶ ὅτι πολυάριθμοι τοιοῦτοι πίπτουσιν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον».

« Γ. Γ. Νομίζω ἀναγκαῖον νὰ σᾶς εἰδοποιήσω ὅτι, ἅμα μαθὼν τοῦτο ἡ Α. Υ. ὁ Μέγας Βεζύρης διέταξεν ἀμέσως διὰ τοῦ τηλεγράφου τοὺς ἐν Τριπόλει. ἵνα λάβωσι πάντα τὰ ἀναγκαῖα μέτρα ὅπως ὁ ἀερέλιθος φθάσῃ ἀβλαβῆς μέχρις ἡμῶν ».

Ἡ ἀνισότης καὶ μέχρι τοῦ τάφου.

Θλιβερὸς καὶ ἀνήσυχος διαλογισμὸς καταλαμβάνει ἐνίοτε τὸν ὀλιγαρκῆ γεωργὸν ἐπιστρέφοντα ἐκ τῶν ἀγρῶν αὐτοῦ καὶ ἀνυψοῦντα τὸ βλέμμα πρὸς τὰς λευκὰς σκιάς (*), αἵτινες διαφαίνονται ἐν μέσῳ τῶν βλαυστικῶν τοῦ νεκροταφείου κήπων.

Κατηφῆς πολλάκις — ὅτε ἡ διάνοια αὐτοῦ, ἀνυψουμένη ἐκ τῆς ταπεινῆς χλόης πρὸς τὸν ἄγνωστον Διευθέτην τοῦ παντός, διακρίνει τὴν ἀνισότητα τοῦ βίου μεταξὺ τῆς ἐνεργείας καὶ τῶν ἀπολαύσεων, τῶν μόχθων καὶ τῆς ἀνταμοιβῆς, τῆς ἐργασίας καὶ τῆς ἀκηδεΐας — ἀναλαμβάνει τὴν προτέραν αὐτοῦ φαιδρότητα καὶ ἐπανευρίσκει τὸ διακοπὴν αὐτοῦ ἄτμα ἐκ τοῦ συνηθεστέρου διαλογισμοῦ τὸν ὅποῖον τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα κάμνει περὶ τοῦ θανάτου. Ὁ θάνατος φαίνεται κατευνάζων τὰ ταραχώδη φάσματα, ἅτινα ἡ ἀνισότης αὐτοῦ ἀνυψοῖ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του καί, πρὶν ρίψῃ κατὰ γῆς ἀδημονῶν τὸν κοσμοτροφὸν λίσγον του, ἀναλαμβάνει νέον θάρρος καὶ κινῶν τὴν κεφαλὴν ψιθυρίζει:

— Ἴδου ἐκεῖ ὑπὸ τὸ χῶμα ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ ὑπῆκοος, ὁ δοῦλος καὶ ὁ δεσπότης, ὁ πέννης καὶ ὁ πολυτέλαντος . . . ἀληθῆς δημοκρατία ἡ τοῦ Θανάτου ! μάτην, ὦ λαοί, ζητεῖτε ταύτην ἐπὶ τῆς γῆς ! Δὲν εἶνε ἐπὶ τῆς γῆς, ἀλλὰ ὑπὸ τὴν γῆν, κεκρυμμένη ἐν ὅλῃ αὐτῆς τῇ μεγαλοπρεπείᾳ, ἐν ὅλῃ τῇ ὑπερφανείᾳ τῆς.

Ἄλλὰ τότε ἡ κορυφὴ ἐπιτυμβίου στήλης ἀνυψοῦται ἀγερόχως

(*) Τὰ ἐκ λευκῶν μαρμάρων δηλ. μνήματα τῶν πλουσίων.

ὑπεράνω τῶν ἀπλῶν καὶ ταπεινῶν σταυρῶν, οἵτινες δεικνύουσι τὴν πληθύν τῶν κεκοιμημένων πενήτων . . .

Λοιπὸν εἶνε ψεῦδος ὅτι ὁ θάνατος ἐξισώνει τὴν ἀνθρωπότητα ; μέχρι λοιπὸν καὶ τοῦ ἱεροῦ ἀσύλου τῆς δυστυχίας ἐτόλμησαν νὰ στήσωσι τὰ διακριτικὰ σημεῖα τῆς παρανόμου ἰσχύος των ; πλάνη !

Ἔπαγε, γεωργέ, τὸν δρόμον σου· πορεύθητι ἐν εἰρήνῃ τὴν χλοηφόρον στενωπὸν σου· ἄφες αὐτοὺς πλανωμένους ἐντὸς τοῦ συρφετοῦ ἐκείνου τῶν λαθυρίθων, ἔνθα καταναλίσκονται ἐν τῇ δυστυχίᾳ ζητοῦντες τὴν εὐδαιμονίαν· μὴ ἀδημονήσης δέ, ἀλλ' ἀρκέσθητι εἰς οἰκτιρισμὸν μειδιάμα, ὅποταν ὠχρὸν τι πτώμα φερόμενον πρὸς τὸν τάφον διέλθῃ ἐνώπιόν σου ἐν μεγαλοπρεπεῖ πομπῇ, περιβεβλημένον τὴν πολυτέλειαν τῆς ζωῆς καὶ τὰ σήματα τῶν ἀξιωμάτων τοῦ βίου. Σὺ ἄφες νὰ σὲ καταχώσωσιν εἰς τὸν ἀπλοῦν ἐκ χώματος λάκκον· ἄφες νὰ σὲ καλύψῃ τὸ χῶμα, ὅπερ σὺ περιεποιήθης· ἄφες νὰ θέσωσιν ἐπὶ σοῦ ἓνα σταυρὸν ἐκ μελανοῦ ξύλου· ἄφες νὰ φυτρῶσῃ ἐπὶ σοῦ ἡ χλόη καὶ ἓν ἄνθος, ἐν ταπεινὸν λευκάνθημον, νὰ μαρτυρήσῃ τὸν ἀπλοῦν, τὸν εἰλικρινῆ, τὸν ρωμαλαῖον, τὸν εὐθυμον καὶ εὐτυχεῖ γεωργόν.

Ταλαίπωρος ἀνθρωπίνῃ καρδίᾳ ! προώρισται νὰ φέρῃς τὸ θῆρος τῆς ἀδυναμίας σου καὶ μέχρι τοῦ τάφου, μὴ ἐγκαταλείπουσα αὐτὴν ἐπὶ τῶν ἀδηφάγων χειλέων του, ἀλλὰ συμπαρασύρουσα ὑπὸ τὴν πλάκα του, διὰ νὰ μὴν εἶπῃ τις :

« Ἴδου ὁ ἄνθρωπος, ὅστις κατενόησε τὸν ἄνθρωπον »

Ἡμέραν τινὰ ἀπῆντησα καθ' ὁδὸν πληθὸς λαοῦ συνοδεύον γυναῖκα νεκρὰν καὶ εἰσέτι ὠραίαν· ἔφερον αὐτὴ τὰ γαμήλια στέφανα, τὴν νυμφικὴν ἐσθῆτα, τοῦ ἀραβῶνος τὰ ὄωρα, τὰ πολυτελῆ κοσμήματα τοῦ χοροῦ, τοὺς ἀνθηροὺς στεφάνους τῆς ἀνοίξεως, τ' ἀνωφελῆ τῶν φίλων δάκρυα, τοὺς ὄδυρμους τῶν συγγενῶν, ἔφερον. . . ἔφερον. . . πτωχὸν δέμας ! δὲν ἠδυνήθην νὰ μὴ μειδιάσω εἰς τὴν θλιθερὰν ταύτην κωμωδίαν τοῦ θανάτου. Εἰρωνεύοντο ἄρα γε εἰς τὴν καταστροφὴν ; ἔπαιζον εἰς τὴν συμφορὰν ; ὑπεκρίνοντο εἰς τὴν ματαιότητά ; ὄχι ! ὑπήκουον εἰς τὸν ἄνθρωπον !

Μετὰ ἐν ἔτος διαβίωνων εἶδα μακρόθεν ὀλίγους τινάς, οἱ ὅποιοι ἔεσκον ἐσκυμμένοι ἐπὶ ἐνὸς τῶν μεγαλοπρεπῶν μνημείων, ἅτινα ὡς

ἐπὶ τὸ πολὺ μολύνουσι τὴν ἱερότητα τῶν Κοιμητηρίων, ἐπὶ ἑνὸς τῶν πολυτελεῶν ἐκείνων μορμάρων, ἅτινα ἀνυψοῦνται ἀναιδῶς ὑπεράνω καὶ τοῦ ἀστημοτέρου, τοῦ ἀδικωτέρου, τοῦ μηδαμινωτέρου πλουσίου.

Ἐπλησίασα ἐν περιεργείᾳ. Γέρων τις ἀπαθής, ὁ ἀγαθὸς νεκροθάπτῃς, ἤνοιγε τὸ μνήμα· παρατήρησα ἐντὸς αὐτοῦ ἀμαυρὰ ὄστᾶ καὶ σεσηπὸτα ράκη· οὐδὲ εἰς σκώληξ, οὐδὲ εἰς μῦς, οὐδὲ ἐν ἔντομον· παντελῆς ἐγκατάλειψις!

Ποῦ λοιπὸν ἡ πομπὴ καὶ τὰ κοσμήματα καὶ πᾶσα ἡ ἐπιτάφιος ἐκείνη πολυτέλεια; καὶ τὸ ἐπὶ τοῦ τάφου ὄνομα, καὶ τοὶ χρυσοῖς γράμμασι γεγλυμμένον, ἢ ὑπ' οὐδενὸς προφέρεται ἢ προφερόμενον διαμένει ἄσημον καὶ ἄγνωστον.

Αἱ μεγάλαι μόνον πράξεις διαχαράττουσι τὸ ὄνομά μας αἰώνιον καὶ ἐπὶ τῆς ἀπλουστέρως πλακός.

Ἔπαγε λοιπὸν, γεωργέ, τὸν δρόμον σου καὶ πάποτε μὴ σὲ διαταράξῃ ὁ πικρὸς αὐτὸς διαλογισμὸς. Ναί, ὁ θάνατος ἐξίσονει τὴν ἀνθρωπότητα· ὑπὸ τοὺς τάφους ὑπάρχει τὸ ἀληθὲς αὐτῆς καὶ Θεῖον πολίτευμα. Ἐκεῖ τὸ μέγα μᾶθημα τὸ ἀτελεύτητον, τὸ θλιβερόν τοῖς μεγάλοις καὶ παρήγορον τοῖς ταπεινοῖς.

Ὅποταν διέρχεσαι, ὦ γεωργέ, τὴν ὁδὸν τοῦ Νεκροταφείου, μὴ διακόπτῃς τὸ φαδρὸν ἄσμα σου, ἀλλὰ πρόσθεσ καὶ τοὺς ἐξῆς στίχους τοῦ ἰδικοῦ μου.

Γελά σκληρὰ κ' ὁ Θάνατος κ' ἐκεῖνος περιπαίξει
τὸ πλούσιο κ' ἀνωφέλευτο τοῦ τάφου μας τραπέζι.

Ἐπαρε τὸ δικέλλι μου ὅπου ἴσχαφτα καὶ σκάψε
καὶ σ' ἓνα λάκκο δίπλα σου κ' ἐμένα τώρα θάψε·
Καὶ μὴν ἔχῃς παράπονο γιὰ τὰ φτωχὰ μου ρούχα,
αὐτὰ ἔχα μόνο, Θάνατε, κ' ἤλθα μ' ἐκεῖνα ποῦ ἔχα·
"Ὅ, τι κ' αἰ βάλω θά γινοῦν αὐτοῦ σιμά σου σκόνῃ"
λοιπὸν τί θέλω τὸ πλάτῃ τὸ κάτασπρο σεντόνι;
Γδυμὸ καὶ μνήμα καὶ κορμί, μόνο τὸ χῶμ' ἀνάριχα,
νὰ ξεφυτρῶν ἢ ἀνοιξὶ μεθαύριο χορτάρια·
Σ' τὸ παγωμένο μάρμαρο ποτὲ δὲν ξεφυτρώνει
τοῦ Μάϊ' ὁ ἀγριόκρινος, τ' Ἀπρίλη τὸ μυρόνι.

Ἐφευρέσεις.

Οἱ παλαιοὶ Ἕλληνες, εὐφυεῖς ὄντες καὶ ἀγρίνοιες καὶ μεγάλωφρονες, εἶχον. ὡς πασίγνωστον, νοῦν πολὺ ἐφευρετικόν, ὅπερ ἀποδεικνύεται καὶ ἐκ τῆς σωζομένης ἐργασίας αὐτῶν. Δύνανται καὶ οἱ νεώτεροι Ἕλληνες, νοήμονες ὄντες καὶ φιλότιμοι, νὰ ἐπινοήσωσι, καὶ ἐφεύρωσι πολλὰ ἐν ταῖς ἐπιστήμασι καὶ ταῖς τέχναις, ἀφοῦ κανονίσωσι βέλτιον τὴν μάθησιν, τὴν διαγωγὴν καὶ τὴν κοινωνίαν αὐτῶν, προκόπτοντες ἐν παντί.

Καυχῶνται οἱ νεώτεροι Εὐρωπαῖοι διὰ τὴν ἀτμοπλοῖαν καὶ τὰς ἀτμομηχανάς. Ἄλλὰ τὴν δύναμιν τοῦ ἀτμοῦ ἐπὶ τῶν ἀνθρωπίνων ἐργασιῶν ἐνόησαν ἀρχῆθεν καὶ οἱ Ἕλληνες. Κατὰ τοῦτο ἀληθεύει ἡ παλαιὰ παροιμία ἡ λέγουσα Οὐ δὲ ν καὶ ν ὄ ν ὕ π' ο ὕ ρ α ν ὄ ν, ὅπερ παλαιὸς τις Βρεττανὸς ποιητὴς εἶπεν, ο ὕ δ ἔ ν κ α ι ν ὄ ν εἰ μ ἢ τ ὸ π α λ α ι ω θ ἔ ν.

Ἦρων, ὁ Ἀλεξανδρινὸς Μαθηματικὸς, ἐπενόησε τὴν χρῆσιν τοῦ ἀτμοῦ εἰς παίγνια τινὰ καὶ Ἀνθέμιος ὁ Τραλλιανὸς ἀρχιτέκτων, ὁ ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ κτίσας τὴν Ἁγίαν Σοφίαν, ἐπετήδευσε σειςμὸν ἐν τινὶ οἰκίᾳ διὰ τοῦ ἀτμοῦ. Κύριος οἶδε πόσοι ἄλλοι Ἕλληνες ἐγίνωσκον τὴν δύναμιν τοῦ ἀτμοῦ, μὴ προχωρήσαντες ὁμῶς εἰς τὴν χρῆσιν αὐτοῦ ἐπὶ τῶν τεχνῶν καὶ τῆς ναυτιλίας, ὅπερ ἴσως ἐγένετο, ἐὰν οἱ βαρβαρικοὶ πόλεμοι δὲν ἐπῆρχοντο σχεδὸν ἀδιακόπως, ἐμποδίζοντες καὶ σχεδὸν παύοντες πᾶσαν μάθησιν ἐν τοῖς Ἕλλησιν.

Οἱ παλαιοὶ Ἕλληνες ἐγίνωσκον καὶ τὰ μεταλλικὰ γράμματα καὶ τοὺς γεωγραφικοὺς πίνακας, ὡς καταφαίνεται ἐκ τοῦ Προδότου καὶ ἄλλων παλαιῶν συγγραφέων, ἀλλὰ δὲν προεχώρησαν εἰς τὴν τυπογραφικὴν τέχνην, ὅπερ ἐγένετο ἴσως διὰ χρόνου, ἐὰν τὸ ἑλληνικὸν πνεῦμα ἔμενεν ἥσυχον ἀπὸ περισπασμῶν παντοίων, προσελθόντων ἐκ τῆς γεωγραφικῆς τοῦ Ἑλληνισμοῦ θέσεως ἐν μέσῳ τοῦ παλαιοῦ κόσμου. Τύπους διαφόρους διὰ μετᾶλλων ἐποίουν πάντοτε.

Ἀρχύτας ὁ σοφὸς Ταραντίνος, τοῦ Πυθαγόρου μαθητῆς, κατεσκεύασε περιστέρα ν πετῶσαν, ὡς ἀναφέρουσιν οἱ Ρωμαῖοι συγγραφεῖς καὶ τοῦτο προδήλως ἔστι τὸ ἀρχαιότερον ἀερόστατον.

Ο ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ.

Ἡ φωτογραφία ἐπενοήθη κατὰ πρῶτον ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ζωγράφων, ὡς ἀναφέρεται ὑπὸ Πανσελήνου, μεγάλου ζωγράφου, ἀσκήσαντος ἐν Ἀθῶνι, ὡς εἶπον τινές.

Οἱ μυθικοὶ χρόνοι τῶν Ἑλλήνων ἀναφέρουσι τὸν Σαλμονέα, τῆς Θεσσαλίας ἡγεμόνα, μιμούμενον τὰς θροντάς (διὰ πυροτεχνημάτων ἀναμφιβόλως) καὶ ἀμαξεύοντα ἐπὶ χαλκοδρόμου. Ἐντεῦθεν καὶ ἐξ ἄλλων ἀρχαίων παραδόσεων φαίνεται ὅτι καὶ κατασκευὴ τις πυρίτιδος ἦτο γνωστὴ, ὡς καὶ ἡ ἰδέα τῶν σιδηροδρόμων, μὴ συνεισθηθέντων ὁμῶς.

Τὴν ἠλεκτρικὴν τοῦ ἡλίου δύναμιν, τὰ πάντα ζωογονοῦντος δι' ἔλκυσμῶν τινός, ἐγίνωσκον οἱ σοφοὶ τῶν παλαιῶν Ἑλλήνων καὶ

Ρωμαίων και δι' αὐτοῦ ἐξήγουν τὸν κεραυνόν, ἀλλὰ δὲν ἐφάρμοσαν τὸν ἠλεκτρισμόν ἐπὶ τῶν τηλεγράφων, ὡς νῦν, ὅπερ ὄντως ἀξιόλογον και θαυμάσιον ἐπιπένημα τῶν Ἀμερικανῶν.

Οἱ παλαιοὶ τῶν μυστηρίων ἐργάται ἐγίνωσκον ἔτι νὰ προλαμβάνωσι τοὺς κεραυνούς διὰ τινῶν μηχανημάτων ἀγνώστων ἡμῖν σήμερον.

Κατὰ τὴν πέμπτην πρὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδα ὁ Ἀθηναῖος Μέτων, Μαθηματικὸς και Ἀστρονόμος, ἐπενόησε και ἔθεσεν εἰς τὴν ἀγορὰν τῶν Ἀθηνῶν τὸ Ἡλιοτρόπιον, ὄργανον, δι' οὗ παρατηροῦντο αἱ τοῦ Ἡλίου τροπαί, ἀγνώστων παρὰ τοῖς νῦν Ἀστρονόμοις.

Οἱ παλαιοὶ Ἕλληνες ἐξέφρασαν τὸ σφαιρικὸν εἰς τὴν κυκλοφορίαν τῆς Γῆς περὶ τὸν Ἥλιον, και τὴν κυκλοφορίαν τοῦ αἵματος, και ἄλλα, ἐφ' οἷς καυχῶνται σήμερον οἱ νεώτεροι.

Οἱ αὐτοὶ ἐγίνωσκον και μετεχειρίζοντο μεθόδους μηχανικὰς πρὸς κίνησιν μεγάλων θάρσεων, ἀγνώστους νῦν παρὰ τοῖς Μηχανικοῖς.

Ἀγνώστα και τὸ ἑλληρικὸν πῦρ τῶν Βυζαντινῶν, και ὁ ἀρχιμήδεις καθρέπτῃς και τόσα ἄλλα τῶν παλαιῶν ἐφευρήματα....

I. Γ. Α.

Εὐγενὲς παιγνίδιον διὰ τοὺς φιλανθρωπίους.

Τὸ παιγνίδιον τοῦτο παίζεται ἀπὸ τριακόσια ἄτομα, ἕκαστος δὲ τῶν συμπαικτῶρων καταβάλλει ἡμίσειαν λίραν ὄθωμ. και κερδαίνει, ἂν κερδήσῃ, πεντήκοντα λίρας χρυσᾶς ὄθωμ.

—Πῶς παίζεται ;

—Ἴδοῦ πῶς. Εἷς διορίζεται ταμίης και συνάζει δι' ὑπαλλήλου του τὰς καταβολὰς τῶν ἄλλων συμπαικτῶρων, πρὸς τοὺς ὁποίους δίδονται ἀποδείξεις παραλαβῆς ἐσφραγισμέναι. Ἀφοῦ εἰσπραχθῶσιν αἱ ἑκατὸν πεντήκοντα λίραι, συνέρχονται τὴν τελευταίαν Κυριακὴν τοῦ μηνὸς ὅλοι οἱ συμπαικταρες εἰς τὸ ὄρφανοτροφεῖον, ὅπου ὁ ταμίης θὰ ἔχῃ κάλπην (κιβώτιον), ἐμπεριέχουσαν τριακοσίους κλήρους ἡριθμημένους ἀπὸ τοῦ 1 μέχρι τοῦ 300, και ἀφοῦ ἡ κάλπη ἀνακατωθῇ καλῶς, ἐν ὄρφανὸν οἰονδήποτε ἐξάγει ἕνα κλήρον ὁ δὲ κρατῶν τὸν ἀριθμὸν, τὸν ἐγγεγραμμένον ἐπὶ τούτου τοῦ κλήρου,

ἐκέρδησε τὰς πενήτηντα λίρας. Ἀκολούθως ἐπαναλαμβάνονται τὰ αὐτὰ διὰ τὸν δεύτερον μῆνα καὶ οὕτω καθέξης.

— Ἄλλ' αἱ ἑκατὸν λίραι αἱ ὁποῖαι θὰ μένωσι κάθε μῆνα τί θὰ γίνονται ;

— Ἐδῶ ἴσα ἴσα συνίσταται ὅλη ἡ εὐγένεια τοῦ παιγνιδίου. Αἱ ἑκατὸν ἐκεῖναι λίραι θὰ καταθέτῳνται εἰς μέρος ἀσφαλτέστατον καὶ θὰ τοκίζονται, ὅπως ἀπαρτίσωσι ποσόν τι πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ ὄρφανοτροφείου.

— Ταῦτα ἔχουσι καλῶς· ἀλλὰ ἐντὸς τριακισίων ἀριθμῶν πῶ θὰ τύχη ἴσα ἴσα ὁ ἰδικός μου ; Νὰ ἐξοδεύω ἐγὼ κάθε μῆνα μισθὴν λίραν καὶ νὰ κερδαίνουν ἄλλοι πενήτηνκατάδας λιρῶν ; τοῦτο μόνον δὲν γίνεται.

— Γίνεται πολὺ καλά. Διότι πρῶτον ὁ εἰς αὐτοὺς ἀριθμὸς πολὺ πιθανὸν νὰ ἦεν ὁ ἰδικός σας. Δεύτερον καὶ ἂν ποτὲ δὲν κερδήσητε, πάλιν δὲν χάνετε, φίλε, τὰ χρήματά σας, διότι μὲ τὴν ἡμίσειαν λίραν σας θὰ συντελέσητε ἢ ἀνεγερθῆ ἐν τῇ πατρίδι ὑμῶν τὸ ἀναγκαϊότερον φιλανθρωπικὸν καθίδρυμα, ἦτοι τὸ ἄσυλον κατὰ τοῦ βορβόρου τῆς διαφθορᾶς καὶ τῆς ἀναποφεύκτου ἀπωλείας πολλῶν συμπολιτῶν, τοὺς ὁποίους θὰ ἀποδώσητε εἰς τὴν πατρίδα ἀνθρώπους χρηστούς· ἄλλως τε θρησκεία κα θ α ρ ά ἐστὶν ἀ ν α τ ρ έ φ ε ι ν τὰ ὄρφανὰ κατὰ τὸν Ἰάκωβον, τὸν ἀδελφὸν τοῦ κυρίου. — Ὡστε καὶ ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν οὔτε μίαν φράν (ὅ μ ῆ γένοιτο) δὲν ἠθέλετε κερδήσει, θὰ δύνασθε μετ' ἄκρας ἀγαλλιίσεως, θεωροῦντες τοὺς τοσοῦτους εὐγνώμονας υἱούς σας, νὰ εἶπητε « σιμὰ τῶν τοσοῦτων ἐξόδων μου ἐξώδευα ἀκόμη 76 παράδες καθ' ἐκάστην διὰ τὴν ἀνέγερσιν ὄρφανοτροφείου, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἀνατρέφονται καὶ ἐκπαιδεύονται, τοσαῦτα ὄρανά ! »

— Καὶ θ' ἀπαρτίσθῃ διὰ τοῦ παιγνιδίου τούτου τοσοῦτον ποσόν, ὅτον χρειάζεται πρὸς ἀνέγερσιν ὄρφανοτροφείου ;

— Ναι, διότι τὸ « ἀρχὴ ἡμῶν τοῦ παντός » ἀνεδείχθη πάντοτε ἀλήθεια ἀλάνθαστος. Ὅταν ἀπαξ γίνῃ μία καλὴ ἀρχὴ νὰ καταθέτῳνται πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον χρήματα, μὴ ἀμφιβάλλετε ὅτι τὸ ποσὸν τοῦτο μῆνα μὲ τὸν μῆνα θὰ αὐξάνῃ· ἄλλως τε πόσοι ἄλλοι εὐγενεῖς καὶ φιλόανθρωποι δὲν θὰ σπεύδωσιν εἰς τὸ νὰ συμπράττωσι διὰ διαφόρων ἄλλων μέσων πρὸς τοῦτο !

— Ἀλλὰ τίς θὰ ἦνε ὁ ταμίας τοῦ παιγνιδίου ;

— Ὁ ταμίας τῆς Ἐφορίας τοῦ ὄρφανοτροφείου.

— Καί πιστεύετε νὰ εὐρεθῶσιν ἐνταῦθα 300 ἄτομα, τὰ ὁποῖα νὰ θελήσωσι νὰ συμμεθέξωσιν εἰς τὸ παιγνίδιον τοῦ το ;

— Πιστεύομεν καὶ τὸ θεωροῦμεν ὡς βεβαιότατον, διότι ἐνταῦθα καὶ εὐγένεια ὑπάρχει καὶ πλοῦτος καὶ πρὸς τὴν πρόσοδον τάσις. Ἀλλ' ἐν ἐναντία περιπτώσει, τὸ ὁποῖον δυσκολευόμεθα πολὺ νὰ παραδεχθῶμεν, τότε δύνανται ν' ἀναπληρωθῶσι τὰ ἐλλείποντα ἔξωθεν. Ἐν τούτοις τὸ καλλίτερον θὰ ἦτο, ἐν εὐρίσκοντο ἐνταῦθα καὶ 300 τὰ ἄτομα.

Συμφέρει νὰ μὴ λησμονῆ τις τὸ τοῦ Διογέους « Τί, ὦ πλούσιοι τὸν χρυσὸν φυλάττετε : τί δὲ τιμωρεῖσθε ἑαυτοὺς, λογιζόμενοι τοὺς τόκους καὶ τάλαντα ἐπὶ τάλαντοις συντιθέντες, οὓς χρῆ ἓνα ὄβολον ἔχοντας ἤκειν μετ' ὀλίγον ; » — Νομίζομεν ὅτι δὲν εἶχεν ἄδικον ὁ Λουκιανὸς τοιαῦτα διδάσκων. Ἀλλὰ πῶς ἄλλως δύναται τις νὰ μεταχειρισθῆ τὸν πλοῦτον καλλίτερα, εἰμὴ καταναλίσκων αὐτὸν ὑπὲρ τοῦ πλησίον ; Τίς δ' ἄλλος ἐκ τῶν ἀνθρώπων ἔχει μεγαλύτεραν ἀνάγκην, εἰμὴ τὰ ὄρ φ α ν ἄ ;

Ἐχει καλῶς· ἀλλ' ἡμεῖς ἤδη εἴμεθα συνδρομηταὶ τοῦ ὄρφανοτροφείου καὶ δίδομεν ἄλλος ὀλίγα ἄλλος πολλά. Αὕτη πάλιν ἡ φορολογία τί θὰ ἦνε ;

— Αὐτὸ δὲν εἶνε φορολογία, ἀλλ' εἶνε παιγνίδιον, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ λάθωσι μέρος ὅσοι ἔχουν τὴν διάθεσιν νὰ παίξωσι παιγνίδια εὐγενῆ· ἐννοεῖται δὲ ὅτι οὐδεὶς τῶν κυρίων τούτων θὰ ἔχη τὸ δικαίωμα νὰ λέγῃ ὅτι ἐπειδὴ εἶμαι συμπαίκτηρ τοῦ δεινὸς παιγνιδίου, δὲν θέλω πλέον νὰ ἤμαι συνδρομητὴς τοῦ ὄρφανοτροφείου.— Ὁ λέγων τοιαῦτα δὲν θὰ ἦνε δεκτὸς εἰς τὸ παιγνίδιον.

— Σὰς βεβαιῶ ὅτι τοῦτο εἶνε κ α λ ῆ δ ο υ λ ε ῖ ἄ. Εἰς ὅκτω ἔτη καὶ τέσσαρας μῆνας ἢ εἰς 100 μῆνας, ἐὰν θελήσω νὰ μὴ λείψω καθ' ὅλον τὸ διάστημα ἀπὸ τὸ παιγνίδιον, θὰ δώσω ἐκ διαλειμμάτων λίρας πενήκοντα· ἀλλ' ἐὰν ἔχω τὴν εὐτυχίαν πέντε φορὰς μόνον νὰ κερδήσω, θὰ κερδήσω λίρας δ ι α κ ο σ ί α ς, καὶ γνωρίζετε πόσον γλυκὺ εἶνε τὸ τοιοῦτον κέρδος. Ἀλλὰ μ' ὄλην τὴν ὑπόληψιν τὴν ὁποῖαν θὰ ἔχωμεν εἰς τοὺς ὅσους θὰ ἐνεργῶσι τὰ τοῦ παιγνιδίου τούτου, ἀρὰ γε δὲν θὰ εὐρεθῆ ποτέ τις τῶν συμ-

παικτόρων, ὅστις νὰ παραπονεθῆ ὅτι ἡ πράξις αὕτη δὲν γίνεται μὲ ὄλην τὴν ἀπαιτούμενην εὐθύτητα ;

— Διὰ νὰ λείψῃ πᾶν τοιοῦτον παράπονον, εἶνε καλὸν νὰ ἐγχειρίζωνται οἱ τριακόσιοι κληῖροι εἰς ἐπιτροπὴν δωδεκαμελῆ, διὰ κληρώσεως κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἐκκυβέυσεως μεταξύ τῶν 300 συμπαικτόρων ἐκλεγομένην.

Ἄφου δὲ ἀναγνωσθῶσιν οἱ ἐγγεγραμμένοι ἀριθμοὶ εἰς ἐπήκοον ὄλων, τότε νὰ διπλώνωνται καὶ νὰ ρίπτωνται εἰς τὴν κάλπην. Ἀκολούθως νὰ ἀνακατόνωνται καὶ νὰ προσκαλῆται ὁ παῖς, ὁ ὁποῖος θὰ ἐξάγῃ ἓνα τῶν τριακοσίων κληῖρων.

— Ἐγὼ ἀπεφάσιστα νὰ λάβω μέρος εἰς τὸ παιγνίδιον τοῦτο, διότι καὶ χρήματα ἐὰν δὲν κερδήσω, θὰ κερδήσω ὅμως τὴν ἠθικὴν εὐχαρίστησιν τοῦ ὅτι θὰ συντελέσω εἰς τὸ ν' ἀνεγερθῆ οἶκος διὰ τὰ ἄστεγα ὄρφανά. Οἱ παλαιοὶ Ἕλληνες, ἀνκαὶ δὲν ἦσαν χριστιανοί, ἐντούτοις ἔλεγαν « Ἄστεγον εἰς οἶκον δέξαι. » Ἀλλὰ τί ὄφειλω νὰ κάμω, ἵνα συγκαταλεχθῶ καὶ ἐγὼ ἐν τῷ ἀριθμῷ τῶν εὐγενῶν τούτων συμπαικτόρων ;

— Ἡ Ἐφορὰ τοῦ ὄρφανοτροφείου θὰ θελήσῃ, πιστεύομεν, ὥστε δι' ἑνὸς τῶν εἰσπρακτόρων αὐτοῦ νὰ περιέλθῃ κατάλογος, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου νὰ σημειωθῶσιν ὅλοι ὅσοι εὐχαριστοῦνται νὰ συμπαίξωσι τὸ παιγνίδιον. Λοιπὸν δὲν ἔχετε εἰμὴ νὰ ἐγγραφήτε καὶ ὑμεῖς ἐπὶ τούτου τοῦ καταλόγου, ὅστις θὰ ἦνε τοιοῦτος :

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

τῶν 300 συμπαικτόρων τοῦ διὰ τοὺς φιλανθρώπους
Εὐγενοῦς παιγνιδίου.

Ἀξῶν ἀριθ.	Ὄνομα καὶ ἐπώνυμον.	Συνοικία	Ἀριθμὸς οἰκίας.
1			
2			
3			
300			

Ἐποὺ συμπληρωθῆ ὁ ἀριθμὸς, τότε ὁ αὐτὸς εἰσπράκτωρ θὰ παρουσιάσῃ πρὸς ὑμᾶς τὴν ἀπαιτουμένην ἀπόδειξιν παραλαβῆς, τὴν ὁποίαν λαμβάνοντες θὰ δίδετε τὴν ἡμίσειαν λίραν σας· τὴν δὲ τελευταίαν Κυριακὴν τοῦ μηνός, καθ' ὃν ἐπληρώτατε, ὥραν 11 π.μ. μετάθῃτε εἰς τὸ ὄρφανοτροφεῖον ἵνα παρευρεθῆτε εἰς τὴν ἐκκύβευσιν.

— Ἡ ἀπόδειξις, τὴν ὁποίαν θὰ λαμβάνω, ὁποία τις ἄρα γε θὰ ᾔνε ;

— Ὁ εἰσπράκτωρ θὰ παρουσιάσῃ εἰς ὑμᾶς τριακόσια χαρτιά— ἂν θὰ ᾔσθε ὁ πρῶτος πρὸς ὃν θὰ παρουσιασθῆ— ἢ διακόσια ἑννεήκοντα ἑννέα, ἂν θὰ ᾔσθε ὁ δεύτερος. καὶ οὕτω καθεξῆς. Ἐπὶ τῶν χαρτίων τούτων θ' ἀναγινώσκονται αἱ λέξεις : εὐ γ ε ν ε ς π α ι γ ν ἰ δ ι ο ν ὑ π ἔ ρ ἄ ν ε γ ἔ ρ σ ε ω ς ὄ ρ φ α ν ο τ ρ ο φ ε ῖ ο υ ἐ ν Σ ὑ ῤ ρ η, ἄ ξ ἰ α ἡ μ ἰ σ ε ι α λ ἰ ρ α ὀ θ ω μ α ν ἰ κ ῆ, ἀ ρ ἡ 1 ἢ 2 ἢ 300· θὰ φέρωσι δὲ ἕκαστος τὴν σφραγίδα τοῦ ὄρφανοτροφείου. Ὡστε σεῖς θὰ ἐκλέγετε ἕνα ἀριθμὸν, οἷονδῆποτε θέλετε, κρατεῖτε τὸ χαρτίον τὸ φέρον τὸν ἀριθμὸν αὐτὸν καὶ δίδετε τὴν ἡμίσειαν λίραν σας.

— Τὸ κατ' ἐμὲ ἀνυπομόνως ἀναμένω πότε θὰ μοὶ παρουσιασθῆ ὁ κατάλογος.

— Δὲν μένει εἰμὴ ἢ καθ' ἑλα δραστηρία καὶ τῆ ἀληθεία φιλόρφανος τοῦ ὄρφανοτροφείου Ἐφορία νὰ ἐγκρίνη τὸ πρᾶγμα καὶ ἐνεργήσῃ τὰ περαιτέρω, διότι εἰς μόνην αὐτὴν ἐναπόκεινται ταῦτα.

Οἱ μετὰ τὸν θάνατον φίλοι.

Πατήρ τις ἐδιηγῆθη ἡμέραν τινὰ εἰς τὰ τέκνα του τὴν ἀκόλουθον ἱστορίαν.

« Ὁ διοικητὴς νήσου τινὸς προσεκλήθη ὑπὸ τοῦ βασιλέως ὅπως δώσῃ λόγον τῆς διαχειρίσεώς του. Οἱ στενότεροι φίλοι του, πρὸς τοὺς ὁποίους εἶχεν ἀναθέσει ὅλην τὴν ἐμπιστοσύνην του, ἀφῆκαν αὐτὸν ν' ἀναχωρήσῃ χωρὶς νὰ δεῖξουν τὴν παραμικρὰν ἐναντιότητα οὔτε τὴν ἐλαχίστην δυσαρέθειαν. Ἄλλοι, πρὸς τοὺς ὁποίους εἶχεν ὄλας αὐτοῦ τὰς ἐλπίδας, τὸν ἠκολούθησαν μόνον μέχρι τοῦ πλοίου. Μερικοί, ἐκ μέρους τῶν ὁποίων δὲν ἤλπιζε τόσῃ ἀφοσίωσιν, τὸν ἠκολούθησαν καθ' ὅλον τὸ ταξείδιόν του μέχρι τῶν ποδῶν τοῦ θρό-

νου τοῦ βασιλέως καὶ μεσιτεῦσαντες ὑπὲρ αὐτοῦ ἐπέσυρον τὴν εὐνοίαν τοῦ ἡγεμόνος.

Ὁ ἄνθρωπος, ἐξηκολούθησεν ὁ πατήρ, κατέχει ἐπίσης εἰς τὸν κόσμον τοῦτον τριῶν εἰδῶν φίλους.

Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μακθάνει νὰ γνωρίζῃ αὐτοὺς τὴν στιγμήν, καθ' ἣν μέλλει νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸν κόσμον τοῦτον, ἵνα παρουσιασθῇ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ δώτῃ λόγον τῶν πράξεών του.

Οἱ πρῶτοι τῶν φίλων του, δηλαδὴ τὰ χρήματα καὶ τὰ ἐπίγεια καλά, τὸν ἐγκαταλείπουν παντελῶς τὴν στιγμήν τοῦ θανάτου. Οἱ δευτέροι, δηλαδὴ οἱ συγγενεῖς καὶ οἱ γνώριμοι, τὸν συνοδεύουν μόνον μέχρι τοῦ τάφου. Οἱ τρίτοι, δηλαδὴ τὰ καλά ἔργα, τὸν ἀκολουθοῦν εἰς τὰ ταξείδια τῆς αἰωνιότητος καὶ συνηγοροῦντες ἐνώπιον τοῦ Θρόνου τοῦ Ὑψίστου ἀπολαμβάνουν ὑπὲρ αὐτοῦ τὴν χάριν καὶ τὴν εὐσπλαγχίαν.

Ὡ ! πόσον μωρὸς εἶνε ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὅστις ἀμελεῖ τοιούτους καλοὺς καὶ πιστοὺς φίλους ! »

Ἡ ἐλεημοσύνη

Εἶχε βρέξει ὅλην τὴν ἡμέραν, ἦτο θέρος, ἦτο Κυριακή. Ὁ ἐξώστης ἦτο καταβρεγμένος, ἡ ὁδὸς ὑγρὰ καὶ ὁ περίπατος ἀπηγορευμένος διὰ τοὺς παῖδας.

Αἴφνης Ἄρτεμις, ἡ ἀδελφὴ τοῦ Κωνσταντίνου, ἡ ὁποία ἔβλεπεν ἔξω διὰ τῶν ὑέλων μεγάλου παραθύρου, διεῖδεν ἐν τῷ βάλει λευκοῦ νέφους τὴν χρυστὴν στεφάνην νέας σελήνης, καὶ

— « Ὡ ! ἰδέ, μαμμιά, τὴν σελήνην πόσον λαμπρὰ εἶνε ! » εἶπε.
« Θὰ ἔλεγε τις ὅτι εἶνε ἀστραπή, ἡ ὁποία στέκει ! »

— « Θὰ ἠδύνατό τις νὰ ἐξέλθῃ τόρα » ἀπεκρίθη μετὰ ζωνρότητος καὶ ταχύτητος ὁ ἀδελφός της, « διότι ὁ ἥρως εἶνε καθαρὸς, καθαρώτατος. »

— « Εἶνε πολὺ ἀργά, » εἶπεν ἡ μήτηρ των.

— « Πῶς ! μαμμιά, οὔτε ἕως τοῦ ζαχαροπλάστου ; »

— « Τῷ ὄντι, ἀπεκρίθη ἐκείνη μειδιῶσα, « εἶνε ἐδῶ ἄντικρό μας. Αἶθε, Κωνσταντῆγε, αὐτὸ τὸ ὥραϊον πενταράκι καὶ ὑπαγε νὰ ἴδωμεν τί ὥραϊον πράγμα εἴμπορεῖ νὰ σοὶ δώσῃ. »

— « Ένα πλακοῦντα τόσον ! μαμά, » εἶπε καὶ ἐσχημάτισε κύκλον μὲ τὰς δύο του χεῖρας.

Ἐτρεξε, καταβαίνων ἀνά τρεῖς τὰς βαθμίδας τῆς κλίμακος, ἡ δὲ ἀδελφή του τὸν παρακολούθησε μὲ χαρὰν καὶ μὲ τρόμον μέχρι τῆς θύρας, ἔνθα ἐπερίμεινε, ὕπως τις περιμένει τὸν ἀδελφόν του. . . . καὶ ἕνα πλακοῦντα.

Ὁ Κωνσταντῖνος ἐπανῆλθεν, ἀλλὰ μὲ χεῖρας κενάς· ἐνῶ δ' ἡ Ἄρτεμις καὶ αὐτὸς ἐκουφομίλου, ἰστάμενοι κάτω πλησίον τῆς κλίμακος καὶ μὴ τολμῶντες ν' ἀνέλθωσι χωρὶς νὰ κρατῶσι τὸν νόστιμον δεῖπνον των, ἡ μήτηρ ἔκυψεν ἄνωθεν τῆς κιγκλίδος, δι' ἧς ἦτο κεκλεισμένη ἡ κλίμαξ, ἐτοίμη νὰ σφίξῃ εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς τὸν υἱόν της, διότι ἰδοὺ τί εἶχεν ἰδεῖ ἐκ τοῦ μεγάλου παραθύρου τοῦ ἐξώστου.

Πτωχὸς τις ἔστεικεν ἐνώπιον τῆς θύρας τοῦ ζαχαροπλαστείου. Ἦτο γέρον, καὶ τυφλός. . . . Κρῖμα ! ὅλοι οἱ πλακοῦντες ἐθάθησαν ἀπὸ τὸ πρόσωπον τῆς γῆς εἰς τοὺς ὀφθαλμούς τοῦ φιλελεήμονος παιδός, ἐστάθη ἐμπρὸς του, στρέψας τὴν ράχιν πρὸς τὸν μειδιῶντα ζαχαροπλάστην, καὶ βλέπων ὅτι ὁ πτωχὸς δὲν εἶχεν ὀφθαλμούς ἕνα ἐνοήσῃ τοὺς ἰδικούς του, τῷ ἔχωσεν ἐλαφρῶς εἰς τὴν χεῖρα τὸ νόμισμά του καὶ εἶπε·

— « Πρόσεξε, κύριε πτωχέ ! τὸ νόμισμα τοῦτο ἀξίζει ἕνα πλακοῦντα πέντε γροσίων ! »

Ὁ πτωχὸς τυφλὸς ἐσκήρτησεν ὑπὸ χαρᾶς.

Ἡ μήτηρ τοῦ Κωνσταντῖνου ἠσθάνθη βίβραγμένους τοὺς ὀφθαλμούς της. Ἄλλὰ ἐπειδὴ εἶχεν ἐνοήσῃ τὴν ἀμηχανίαν, εἰς ἣν εὐρίσκοντο οἱ παῖδες, ἐπιστρέψαντες ἄνευ πλακοῦντος, ἐσιώπησε παντελῶς. Ἐδειπνήσαν ἄνευ γλυκίσματος καὶ κατεκλίνθησαν πολὺ περισσότερον εὐχαριστημένοι παρ' ἄλλοτε, διότι ὁ δεῖπνος των εἶχε καρυκευθῆ ὑπὸ μιᾶς καλῆς πράξεως.

Τῇ ἐπαύριον ὥραϊος ἥλιος ἐφώτιζε τὸν ἐξώστην. Τὸ πρόγευμα ἠτοιμάσθη· περικυκλοῦσι τὴν τράπεζαν· τὰ παρατεθέντα ὅλα ἦσαν νόστιμα, διότι ἐπείνων. Ἄλλὰ τόσον ὑπερηύξησε καὶ ἡ ἐκπληξὶς καὶ ἡ ὄρεξις των ! δύο ὑπερμεγέθεις πλακοῦντες σῆννης παρουσιάζονται, ὡς νὰ ἔπεσαν ἀπὸ τὸν οὐρανόν, ζεστοί, εὖσομοι καὶ πολὺ ὥραϊοι.

«ὦ! ἀπὸ ποῦ; ἀπὸ τοῦ ἤλθαν μαμμά;»

«Ὁ καλὸς πτωχὸς σοὶ τοὺς στέλλει, υἱέ μου» εἶπεν ἡ μήτηρ μειδιῶσα· «δὲν ἤξεύρεις πόσον ὁ πτωχὸς εἶνε πλούσιος εἰς τὰς προσευχάς του! διότι ὁ Θεὸς ἀναδέχεται νὰ πληρώσῃ ἀντὶ ἐκείνου.
(ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ).

Ὁ προσβληθεὶς Δερβίσης.

Ὁ εὐνοούμενος σουλτάνου τινὸς ἔρριψε μίαν πέτραν εἰς πτωχὸν δερβίσην, ὅστις τῷ ἐξήτει ἔλεημοσύνην. Ὁ προσβληθεὶς δερβίσης δὲν ἐτόλμησε νὰ παραπονεθῆ, πλὴν λαθὼν τὴν πέτραν ἱδιετήρησεν αὐτήν. Τάχιον ἢ θράδιον, ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν, θὰ εὐρῶ τὴν ἀφορμὴν νὰ ἐκδικηθῶ κατὰ τοῦ ὑπερηφάνου κοὶ σκληροῦ τούτου ἀνθρώπου. Μετὰ παρέλευσιν χρόνου τινὸς ἤκουσεν ἡμέραν τινὰ κραυγὰς καὶ καγχασμοὺς εἰς τοὺς δρόμους, καὶ ἐρωτήσας ἔμαθεν ὅτι ὁ ἴδιος εὐνοούμενος εἶχε δυστυχῆσει, καὶ ὅτι ὁ σουλτάνος διέταξε νὰ τὸν ἀναθάσωσιν εἰς κάμηλον, ἐκθέτοντες αὐτὸν εἰς τὰς προσβολὰς τοῦ λαοῦ. Ὁ δερβίσης τρέχει ἐν τῷ ἄμα διὰ νὰ ρίψῃ καὶ αὐτὸς τὴν πέτραν, ἣν εἶχε διατηρήσει, ἀλλὰ μετ' αμεληθεὶς καθ' ὁδὸν ἔρριψεν αὐτήν εἰς πηγὰδιον καὶ εἶπε «τώρα ἐνοῶ ὅτι ἡ ἐκδίκησις εἶνε ἴδιον ποταποῦ ἀνὸρθς καὶ ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐξασκῶμεν αὐτὴν ἐναντίον οὐδενός· καθότι, ἐὰν ὁ ἐχθρὸς ἡμῶν ἦνε ἰσχυρὸς, θὰ ἦτο ἀφροσύνη καὶ μωρία· ἐὰν δὲ ἦνε δυστυχῆς, θὰ ἦτο χαμέρπεια καὶ σκληρότης.»

Ὁ καλὸς δερβίσης εἶχε δίκαιον νὰ πράττῃ οὕτω· ἀλλ' ὁπόταν ὁ ἐχθρὸς ἡμῶν δὲν ἦνε οὔτε ἰσχυρὸς οὔτε δυστυχῆς, καὶ ἐπομένως δὲν ὑπάρχη οὔτε μωρία οὔτε χαμέρπεια νὰ ἐκδικηθῶμεν, δυνάμεθα τότε ν' ἀποδώσωμεν εἰς αὐτὸν κακὸν ἀντὶ κακοῦ; οὐχὶ βεβαίως· ἡ ἐκδίκησις οὐδέποτε ἐπιτρέπεται καὶ εἶνε πάντοτε ἀδικὸς καὶ ἀγενής.

Ὁ ἀποχωρισμὸς

(ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ).

Εἰς τὴν ζωὴν ταύτην βεβαίως ὑπάρχουσι πολλοὶ πόνοι καὶ πολλὰ θλίψεις, ἀλλὰ πικρότερος καὶ σκληρότερος ὄλων εἶνε ὁ χωρισμὸς

προσώπων, τὰ ὅποια ἀγαπῶμεν καὶ τὰ ὅποια μᾶς ἀγαπῶσι. Πόσον εὐτυχεῖς εἰσιν ἐκεῖνοι, διὰ τοὺς ὁποίους χύνονται δάκρυα ζωηρᾶς λύπης, ὅταν ἀναχωρῶσι! Τὰ δάκρυα ταῦτα εἰσι δι' αὐτοὺς ἰδεῖς ὑπολήψεως καὶ ἀγάπης καὶ δεικνύουσιν αὐτοῖς ὅτι εἰσὶν ἄξιοι ν' ἀγαπῶνται.

Νεοὶ ἀναγνώσται, προσπαθήσατε διὰ τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῶν ἀρετῶν σας νὰ κερδήσῃτε τὴν ἀγάπην ἐκείνων, οἵτινες σᾶς γνωρίζουν, ὥστε ἐὰν μίαν ἡμέραν ἢ εἰμαρμένην σᾶς χωρήσῃ αὐτῶν, τὰ δάκρυα καὶ ἡ λύπη των νὰ σᾶς δειξῶσιν ὅτι εἴσθε ἄξιοι τῆς ἀγάπης τῶν ὁμοίων σας.

Ὅλα τὰ θλιβερὰ συμβεβηκότα, τὰ ὅποια τινὲς ἀποδίδουσιν εἰς τὴν ἀνύπαρκτον τύχην, εἰσὶν ἀπόρροια τῶν μυστικῶν καὶ ἀνεξερευνητῶν τῆς Θεῆς Προνοίας σκοπῶν, ἧτις δι' αὐτῶν ἐξαχνίζει τοὺς ἐκλεκτοὺς τῆς.

Τὸ ἐκ τῆς ἀκάνθης ρόδον

(ἐκ τοῦ Γαλλ.κοῦ).

Ὡ σεῖς, οἵτινες εὐχέσθε νὰ ἐξορισθῶσιν ἀπὸ τὴν γῆν ὅλοι οἱ πόνοι καὶ αἱ θλίψεις, πόσον ἅλγιον γνωρίζετε τὴν ἀνθρώπινον καρδίαν; Τὰ ὑψηλότερα αὐτῆς αἰσθήματα γεννῶνται πολλάκις ἐξ αὐτῶν τῶν δυστυχιῶν.

Αἱ πολυτιμότεραι ἡμέραι πρὸς τελειοποίησιν ἡμῶν εἶνε αἱ ἡμέραι τῆς δυστυχίας καὶ τῶν μεγάλων θλίψεων. Ἄς δεχώμεθα λοιπὸν τοὺς πόνους ὡς δῶρον τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀ: ὑψώσωμεν τὰ ὄμματα τῆς ὑπομονῆς καὶ εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν Κύριον, τοῦ ὁποῦ ἡ ὑπερτάτη σοφία ἀρέσκειται νὰ μᾶς καλῇ πρὸς ἑαυτὸν πολλάκις δι' ἀκανθώδους ὁδοῦ.

Πόσα εὐτεβῆ αἰσθήματα δὲν θ' ἀνεπτύσσοντο ποτὲ εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου, ἂν ἦτο πάντοτε εὐτυχῆς καὶ ἥτυχος! Αἱ δυστυχίαι μορφώνουσι τὴν ψυχὴν καὶ προσεγγίζουσιν αὐτὴν εἰς τὸν Θεόν, ὅστις εἶνε ἡ μόνη ἀλήθεια.

Ἡ ἀπροσδόκητος σωτηρία

Ἐν Φιλαδελφείᾳ τῆς Ἀμερικῆς ὁ ταμίης μεγάλου τινὸς ἐμπορικῶν καταστήματος ἔλαβεν ἐντολὴν νὰ εἰσπράξῃ ἐκ τῆς ἐκεῖ τραπέζης 50,000 ταλήρων· ἐπανερχόμενος ὁμῶς εἰς τὸ γραφεῖον παρατηρεῖ ὅτι τὰ χρήματα δὲν ὑπῆρχον πλέον ἐν τῷ θύλακί του. -- Οἱ προϊστάμενοι συνέλαβον κατὰ τῆς τιμιότητος αὐτοῦ εὐλόγους ὑποψίας, ἐπειδὴ δὲν ἠδύναντο νὰ πιστεύσωσιν οὔτε ὅτι ἐξέπεσε τῶν χειρῶν του ἡ οὐκωδὴς δέσμη, οὔτε ὅτι τὸν ἀφῆρθέη αὕτη κρούφα καθ' ὁδόν. Ὁ ταμίης, συνειδὼς τὴν ἀθρότητά του, ἀλλὰ μὴ δυνάμενος νὰ τὴν ἀποδείξῃ, βουλεύεται νὰ γείνη αὐτόχειρ. Πρὶν ἢ προῆλθῇ εἰς τὴν φοβερὰν πράξιν, ποιεῖται καὶ τὴν τελευταίαν ἀπόπειραν καταχωρίζων εἰς πάσας τὰς ἐφημερίδας τὴν ἐξῆς δήλωσιν « Ἐγὼ ὁ ταμίης τοῦ... καταστήματος ἐπανερχόμενος ἐκ τῆς τραπέζης εἰς τὸ γραφεῖόν μου ἀπώλεσα καθ' ὁδόν 50,000 τάλ. εἰς τραπέζ. γραμμάτια. Ἐὰν μὴ τὰ εὔρω, βουλεύομαι νὰ θέσω τέρμα εἰς τὴν ζωὴν μου μὴ ἀνεχόμενος τὴν ἰδέαν ὅτι διὰ παντός θά ἦμαι ὑποπτος ἐπὶ κλοπῇ. Μετὰ πεντεκαίδεκα ἡμέρας ἀπὸ τῆς σήμερον, περὶ τὴν μεσημβριάν, ἐὰν μὴ ἀποδοθῇ μοι τὸ ὑπεξαίρεθὲν ποσόν, θά θανατωθῶ διὰ πιστολίου. Χίλια τάληρα, ἰσόβιον φιλίαν καὶ ἐγκάρδιον εὐγνωμοσύνην ὑπισχυοῦμαι εἰς τὸν τίμιον ἄνδρα, ὅστις κομίτη μοι τὸ ἀνήκον εἰς τὸν προϊστάμενόν μου ἀργύριον». Τὴν δήλωσιν ταύτην ἐπανελάμβανε καθ' ἑκάστην ἄλλ' ἐπὶ ματαίῳ· μίαν ἡμέραν πρὸ τῆς λήξεως τῆς προθεσμίας ἐδημοσίευσεν τὰδε « αὔριον κατὰ τὴν δωδεκάτην ὥραν δὲν θά συγκαταλέγωμαι εἰς τοὺς ζῶντας». Ἐκαστος δυνατὸς νὰ φαντασθῇ ὅποιαν φοβερὰν νύκτα διῆλθεν ὁ δυστυχής. Ἐφθάσε τέλος ἡ Κυριακὴ καὶ ἐσήμανεν ἡ ἐνδεκάτη ὥρα. Ξένος τις κρούει τὴν θύραν τοῦ ταμίου, ὃς τις ἀνοίγει αὐτήν· ὁ ἄγνωστος βλέπει ἐπὶ τῆς τραπέζης μίαν ἐπιστολὴν πρὸς τὴν οἰκογένειαν τοῦ ταμίου καὶ ἐν ρεθόλθερ. « Ἐρχεσαι ἴσως ἵνα μου σώσης τὴν ζωὴν ; » — « Ναι· δὲν εὔρον τὸ χαρτοφυλάκιόν σου· ἔδωκα ὁμῶς τοῖς προϊσταμένοις σου ἐγγρήσιν περὶ τῶν 50,000 ταλήρων ὑποσχόμενος ὅτι θά τοῖς τελῶ τακτικὸν τόκον 5 τοῖς 100 κατ' ἔτος ἕως οὗ ἐπέλθῃ ἡ ἡμέρα καθ' ἣν θά δυναθῆς σὺ νὰ ἀποτίσης τὸ χρέος σου. Ταῦτα ὁμῶς πράττω, ἐὰν καὶ

σὺ μοι δώσης μίαν βεβαίαν ὑπόσχεσιν». «Περὶ τίνος;» «Ἐγὼ ἀνάγκην τῆς ὑπηρεσίας σου ἐπὶ πεντεκαίδεκα ἔτη· σοὶ προσφέρω μισθὸν ἄδρόν, οἶκημα, τροφήν καὶ εἴ τι ἄλλο ἐπιθυμεῖς». — «Τὸ δέχομαι». Μετὰ μίαν ἐβδομάδα ὁ ἄγνωστος ἀπῆλθε μετὰ τοῦ γραμματέως του εἰς Καλιφορνίον ἔθλα ἤνοιξε κατάστημα, ἐξ οὗ ἐπορίσθη κέρδη πάμπολλα διὰ τῆς πιστότητος καὶ φιλοπονίας τοῦ γραμματέως. Ὁ Κύριος τοῦ καταστήματος τούτου ἐτελεύτησε πέρυσι καταλιπὼν τὸ ἥμισυ τῆς περιουσίας του εἰς τὸν πιστὸν συνεργάτην του πρὸς δὲ καὶ 50,000 ταλήρων ἀποζημιώσιν. Οὗτος εἶχεν εὖρει πραγματικῶς τὰ ἀπολεσθέντα χρήματα.

Ἡ μάμμη τῶν βασιλισσῶν Μαρίας καὶ Ἄννης.

Κατὰ τὰς παραχὰς, αἵτινες συνέβαινον ἐν Ἀγγλίᾳ ἐπὶ Καρόλου Α΄, ἡ θυγάτηρ ἀγρότου τινός, ἀπολέσαντος ἐν τῷ ἐμφύλιῳ πολέμῳ ζῶν καὶ περιουσίαν, κατέθη εἰς Λονδῖνον ἕνα πορισθῆ τὰ πρὸς τὸν βίον ὡς ὑπηρετίς· μόλις ἤγε τὸ ἕκτον καὶ δέκατον ἔτος καὶ εἶχεν ἕξοχον καλλονήν· ἦτο ὅμως πάντη ἄπειρος καὶ ἀνίκανος μηδὲν ἄλλο ἐπισταμένη ἢ τὸ ξυλοτομεῖν καὶ καλλιιεργεῖν τοὺς ἀγρούς. Χήρα πτωχὴ καὶ φιλεύσπλαγχος, οἰκτεράσα τὴν ὄρφανήν, ἐχρηγήσεν αὐτῇ κατάλυμα καὶ θερμῶς τὴν συνέστησε γείτονι ζυθοποιῷ, ὅς τις κατ' ἀρχὰς δις τῆς ἡμέρας ἔστειλλε δι' αὐτῆς τὸν ζῆθον εἰς τοὺς ἐν τῇ γειτονείᾳ ἐντολεῖς του· ἀκολούθως τὴν παρέλαβε τακτικῆν ὑπηρετίδα ἐν τῷ ζυθοποιεῖν του. Ἡ ὄρφανὴ νέα, ἅμα ἀποβαλοῦσα τὰ πρῶτα ράκη, ἐφάνη ἀσυγκρίτως ὠραιότερα ἢ πρότερον καὶ ἐφέλικυσε τῶν ξένων τὴν προσοχὴν· πολλῶν δὲ μᾶλλον ἐθαύμασε τὴν καλλονὴν καὶ τὴν τιμιότητά της· αὐτὸς ὁ ζυθοποιός, ὅς τις, ἀπόχηρος ὢν καὶ ἄπαις, ἐβουλεύθη ἐπὶ τέλους νὰ τὴν νυμφευθῇ. Ἡ νέα σύζυγός του ἐδείχθη ἀξία τῆς ἐκλογῆς του. Τρία ἔτη ὑπερὸν ἐτελεύτησεν ὁ ἀνὴρ καταλιπὼν εἰς ἄτεκνον καὶ τρυφερὰν συμβίαν τὴν πελώριον περιουσίαν του. Μετὰ πολλῆς δραστηριότητος ἐξηκολούθησεν αὐτῇ τὸ ἔργον τοῦ ἀνδρός της· ἐπειδὴ ὅμως πολλαὶ ἀντιστάσεις ἐγένοντο αὐτῇ ἐν τῷ ζητήματι τῆς κληρονομίας, ἐδέησε νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν συνδρομὴν τοῦ ἐπισήμου νομομαθοῦς Ἰῶδς, ὅς τις εἶχεν ἄλλοτε συντάξει καὶ τὴν διαθήκην τοῦ μακαρίτου. Ὁ Κ. Ἰῶδς θελχθεὶς ὑπὸ τῶν ὄρε-

τῶν καὶ τῶν χαρίτων τῆς νέας χήρας, ποθήσας δὲ καὶ τὸν πολὺν πλοῦτόν της, τὴν ἐνυμφεύθη. Προβιβάσθει· βραμυηδὸν ἀπὸ τῶν κατωτάτων εἰς τὰ ἀνώτατα πολιτικὰ ἀξιώματα ἐτελεύτησεν ὡς λόρδος Κλάρενδων, καταλιπὼν θυγάτριον ὕπερ ὕπερον ἠγάπησε καὶ ἐνυμφεύθη ὁ τῆς Ἀγγλίας Βασιλεὺς Ἰάκωβος ὁ Α΄. Τοιοῦτον τρόπον ἡ πρώην ἐπαῖτις ἀπεδέιχθη μήτηρ ἀνάσσης καὶ μάμμη τῶν δύο βασιλισσῶν, Μαρίας καὶ Ἀννης.

Κεϊμήλια

Κατὰ τὴν ἀγγλικὴν ἐφημερίδα « Κόσμον τῶν Θαυμάτων » διάφορα λείψανα μεγάλων ἀνδρῶν ἐπωλήθησαν ἀντὶ ἀδρότατης τιμῆς. Τῷ 1846 βραμυηδὸς λόρδος προσενεγκὼν 730 λίρας στερλίνας ἠγόρασεν ἓνα ὀδόντα τοῦ Νεύτωνος, καὶ τὸν ἔθηκεν ἀντὶ ἀδάμαντος ἐν τῷ δακτυλίῳ του. Ἄλλος ἠγόρασε τῷ 1725 τὸ προσευχητάριον τοῦ δυστυχοῦς βασιλέως Καρόλου Α΄. ἀντὶ 100 γυνεῶν. Τῷ 1835 ἐπωλήθη ἐν Παρισίοις ἀντὶ 1920 φράγκων ὁ πῖλος ὃν ἐφόρει ὁ Ναπολεὼν κατὰ τὴν ἐν Ἐυλάου μάχην. Τὸν ἐλεφάντινον θρόνον, ὃν ἡ πόλις Λυβέκη ἐδωρήσατο τῷ Γουσταῷ Βάζα ἠγόρασε Σουηδὸς τις ἀντὶ 58,000 φιορινίων. Τῷ 1825 εὐρέθη ἐν Παρισίοις ἀνὴρ ὅστις προσήνεγκε 561,000 φράγκων ἵνα ἀποκτήσῃ τὸ ἱμάτιον ὕπερ ἐφόρει ὁ Κάρολος ΙΒ΄. κατὰ τὴν ἐν Πουλτάβα μάχην. Οἱ δύο κάλαμοι, δι' ὧν συνετάχθη ἡ ἐν Ἀμιανῷ συνθήκη, ἐπωλήθησαν ἀντὶ 500 φράγκων, οἱ δὲ κάλαμοι, δι' ὧν συνυπεγράφη ἡ ἐν Παρισίοις συνθήκη τοῦ 1856, ἐδωρήθησαν τῇ αὐτοκρατορῇ Εὐγενίᾳ. Ἡ φενάκη τοῦ ἐπὶ εὐτραπελείαις περιωνύμου συγγραφέως Στέρνε ἐπωλήθη ἐν Λονδίῳ ἀντὶ 200 γυνεῶν, τοῦ φιλοσόφου Καντίου ἀντὶ 200 φράγκων, ἡ βακτηρία τοῦ Βολταίρου ἀντὶ 500 φρ., ὁ ἐπενδύτης τοῦ Ρουσσῶ ἀντὶ 950 καὶ τὸ ἀργυροῦν ὥρολόγιόν του ἀντὶ 500 φρ.

Γάμοι τῶν Σινῶν

Ἰδιόρρυθμοι ὡς ἐν πᾶσι τοῖς ἄλλοις ὑπάρχουσιν οἱ Σῖναι καὶ ἐν τοῖς γάμοις. Οἱ Μανδαῖνοι καὶ οἱ εὐποροὶ νυμφεύουσι τοὺς

μὲν υἱοὺς των ἅμα συμπληρώσαντας τὸ ἔβδομον καὶ δέκατον ἔτος τῆς ἡλικίας των, τὰς δὲ θυγατέρας των ἅμα εἰσελθούσας εἰς τὸ τρισκαιδέκατον. Οἱ πτωχότεροι νυμφεύονται ὁπόταν κατορθώσωσι καὶ συλλέξωσι τὰ ἀπαιτούμενα χρήματα εἰς τὴν ἀγορὰν τῆς νύμφης καὶ εἰς τὰ δαπανήματα τοῦ γάμου. Πολλάκις ὁ πένης πατὴρ λαμβάνων ἐκ τοῦ ὀφρανοτροφείου τὸ πρῶτον τυχὸν κοράσιον, παραδίδει αὐτὸ τῇ ἰδίᾳ συζύγῳ ἵνα τὸ ἀναθρέψῃ καὶ τὸ προσρίξει. ὡς μελλόνυμφον τοῦ υἱοῦ του· ὣτω καταφαίνεται ἡ φριδὴ καὶ ἡ πρόνοιος ἐφ' ἡτηνήθως διαπρέπουσιν οἱ Σῖναι, διότι πρῶτον μὲν ἐξοικονομεῖται τὸ ἀργύριον ἀνθ' οὗ ἔμελλε ν' ἀγορασθῇ ἄλλως ἡ νύμφη, εἴτα δὲ ἀνατρέφεται ἡ κόρη ὑπὸ τῆς μητρὸς καὶ συμμορφοῦται ἐξ ἀπαλῶν ὀνύγων πρὸς τὰ ἥθη καὶ τὰ ἔθιμα τῆς οἰκογενείας· τελευταῖον, ἐὰν ἀποδειχθῇ αὕτη δύσκολος, δύστροπος καὶ ἀπειθὴς ἀποπέμπεται παραχρῆμα τῆς οἰκίας ἄνευ τοῦ θορύβου καὶ τῶν σκανδάλων, ἅτινα συμβαίνουσιν ὁσάκις ἔγγαμος ἦδῃ ἡ γυνὴ ἀποπέμπεται εἰς τὴν πατρῶν οἰκίαν τῆς.

Ἡ εὐτυχία

Πρὸ πολλῶν αἰῶνων οἱ ἄνθρωποι φαντάζονται τὴν εὐτυχίαν ὡς μέγαν λίθον πολύτιμον, ὁ ὁποῖος εἶνε ἀδύνατον νὰ εὕρεθῇ, καὶ ὁ ὁποῖος ζητεῖται πάντοτε ἄνευ ἐλπίδος. Ἀλλ' ὅχι· ἡ εὐτυχία εἶνε μωσαϊκὸν συγκείμενον ἐξ ἀπέριων μικρῶν λίθων, οἱ ὁποῖοι καθ' ἑαυτοὺς μὲν μικρὰν ἔχουσι τὴν ἀξίαν, ἀλλ' ἐνούμενοι ὁμοῦ καλλιτέχνως, ἀποτελοῦσι χάριεν σύνολον. Ὅταν κατορθώσῃ τις νὰ ἐκτιμήσῃ τὰς στιγμιαίας ἀπολαύσεις, ἅς ὁ οὐρανὸς ἀποστέλλει εἰς πάντας, ἡ ζωὴ καθίσταται εὐχάριστος. Διὰ τί νὰ ἀτενίζωμεν πάντοτε μακρὰν πρὸς τὸν ὀρίζοντα, ὃν κατοικοῦμεν; κατ' ἐμὲ ἡ αἰτία δι' ἣν δὲν εὕρισκόμεν τὴν εὐτυχίαν εἶνε ἴσως διότι τὴν ζητοῦμεν.

Αἰμιλία Γεωργαροδίνου.

Τὸ καθήκον

Ἡ ἐκπλήρωσις καθήκοντος καταλείπει πολλάκις εἰς τὴν ψυχὴν αἰσθημὰ τι παρόμοιον μὲ τὴν τύψιν τοῦ συνειδήτους, προερχόμενον ἀπὸ τὸν φόβον μήπως δὲν ἦτο ἀρκετὸν ὅ,τι ἐπράξαμεν.

Μεγαλεῖον καὶ ἀθλιότης τοῦ ἀνθρώπου.

Ὁ ἄνθρωπος δὲν γινώσκει εἰς ποίαν τάξιν νὰ κατανασθῇ. Εἶνε ὁρατῶς ἀποπλανημένος, αἰθιάνεται ὁμως ἐν ἑαυτῷ λειψάνα κατα-

στάσεως εὐτυχούς, ἐξ ἧς ἐξέπεσε καὶ ἦν δὲν δύνата νὰ ἀνακτήτη· ζῆτε αὐτὴν μετ' ἀνησυχίας, ἀλλ' ἄνευ ἐπιτυχίας εἰς ἀδιόδευτα σκότη.

Τοῦτο εἶνε ἡ πηγή τῶν μαχῶν τῶν φιλοσόφων, ἐξ ὧν ἄλλοι μὲν ἐπροσπάθησαν ναντι σθένει νὰ ἀνυψώσωσι τὸν ἄνθρωπον, ἀνακαλύπτοντες τὸ μεγαλεῖον αὐτοῦ· ἄλλοι δὲ νὰ ταπεινώσωσιν αὐτόν, παρουσιάζοντες τὴν ἀθλιότητα αὐτοῦ· τὸ δὲ παραδοξότερον εἶνε τοῦτο, ὅτι οἱ μὲν μεταχειρίζονται τοὺς λόγους τῶν δὲ ἵνα βεβαιώσωσι τὴν ἑαυτῶν γνώμην· διότι ἡ ἀθλιότης τοῦ ἀνθρώπου συμπεραίνεται ἐκ τοῦ μεγαλείου αὐτοῦ, καὶ τὸ μεγαλεῖον αὐτοῦ πάλιν ἐκ τῆς ἀθλιότητος αὐτοῦ. Οὕτω οἱ μὲν τοσοῦτον καλῶς ἐσυμπέραναν τὴν ἀθλιότητα, καθ' ὅσον ἔλαβον ὡς ἀπόδειξιν αὐτῆς τὸ μεγαλεῖον· οἱ δὲ ἐσυμπέραναν τὸ μεγαλεῖον μετὰ τοσοῦτον περισσοτέρας ἰσχύος, καθ' ὅσον ἐξήγαγον αὐτὸ ἐξ αὐτῆς τῆς ἀθλιότητος. Πᾶν ὅ,τι ἠδυνήθησαν νὰ εἴπωσιν ἐκεῖνοι, διὰ νὰ ἀποδείξωσι τὸ μεγαλεῖον, τοῦτο ἐχρησίμωσεν ὡς ὄργανον εἰς τοὺς ἄλλους, ὅπως συμπεράνωσι τὴν ἀθλιότητα, διότι κατὰ τοσοῦτον ἀθλιώτερος γίνεται καθ' ὅσον ὑψηλότερα πίπτει· οἱ δὲ ἄλλοι τὸναντίον ὑψώθησαν οἱ μὲν ἐπὶ τῶν δὲ δι' ἀτελευτήτου κύκλου, βεβαίου ὄντος ὅτι ὅσον περισσότερο εἶνε φωτισμένοι οἱ ἄνθρωποι, τοσοῦτον ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἀνακαλύπτουσιν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ καὶ ἀθλιότητα καὶ μεγαλεῖον. Ἐν ἐνὶ λόγῳ ὁ ἄνθρωπος γινώσκει ὅτι εἶνε δυστυχῆς. Λοιπὸν εἶναι δυστυχῆς, διότι τὸ γινώσκει· ἀλλ' εἶνε πολὺ μέγας, διότι γινώσκει ὅτι εἶνε δυστυχῆς. Λοιπὸν ὅποια χίμαιρα εἶναι αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος! ὅποιον χάος, ὅποια ἀντίφασις! Κριτῆς ὄλων τῶν πραγμάτων, ἕξαναμωραμένος σκώληξ τῆς γῆς, μεσεγγυητῆς τοῦ ἀληθοῦς, σωρὸς ἀβεβαιοτήτων, δόξα καὶ σὺβαλον τοῦ παντός. Ἐὰν καυχᾶται, ταπεινῶ αὐτόν· ἐὰν ταπεινῶται, ἐπαίρω αὐτόν καὶ ἀντιφάσκω πάντοτε, μέχρις οὗ καταλάβῃ ὅτι εἶνε τέρας ἀκατανόητον.

PASCAL.

Λύκος καὶ Γέρας.

Εἰς λιτὸν προβάτου γεῦμα ἐνῶ βιάζετο ὁ λύκος,
ὅσπου φράττει τὸν λαιμόν του κατὰ πλάτος κατὰ μήκος,
Κ' ἔτρεγε παντοῦ νὰ εὕρῃ Ἴατρον νὰ τὸ ἐλκύσῃ,
ὑποσχόμενος μεγάλα πῶς θὰ τὸν φιλοδώρῃ·
Πλὴν ἔς τὴν ὄψιν αὐτοῦ μόνον ἐρευγὸν κατεσπυεσμένως
κ' ἐκινδύνευεν ὁ λύκος ν' ἀποθάν' ἀποπνιγμένος·

‘Ο δὲ Γέρανος νομίσας εὐκαιρίαν νὰ πλουτήσῃ,
ἀκριβὰ μετὰ τοῦ λύκου ἔσπευσε νὰ συμφωνήσῃ. . . :
Εἰς τὴν ὥραν τοῦ κινδύνου γενναϊδωρὸς ἐκεῖνος
παρεδέχθη τὰς προτάσεις καὶ τοῦ τάδε καὶ τοῦ δεῖνος·
Καὶ ὁ γέρανος βυθίσας τὸ στενὸν αὐτοῦ κεφάλι
ἀπὸ τὸν λαμὸν τοῦ Λύκου τὸ ὄστουν εὐθύς ἐκβάλλει,
Κ’ ἐπιχαίρων διὰ τόσῃ Ἱατροῦ ἐπιτυχίαν
τὴν ἀπόδοσιν ἐζήτει τῆς ἀνταμοιβῆς ταχεῖαν.
Ἄλλ’ ὁ Λύκος λοξοβλέπων τὴν Κῆρ ἐξοχότητά του,
μὴ σεβόμενος τοὺς ὄρκους καὶ τὰ στίλβοντα πτερά του,
Ἐξοχότατε, τοῦ λέγει, εἶν’ ἀνταμοιβὴ μεγάλη
ὅτι ἀπὸ στόμα Λύκου σῶαν ἐκβαλλες κεφάλι. . . :

Λύσις τοῦ 8ου αἰνίγματος

(Ἐν ᾧ ἡ λ. σχέδια γραπτὰ σχέδια).

Στόμα.

Αἶνιγμα 9ον

Ἄψυχον εἶμαι, μάρμαρον κρῦον,
Κινητὸν μνήμα, ζωὴν ἐγκλειῖον·
Ἄλλ’ ἂν καὶ ἄψυχον μὲ νομίζῃς,
Ἐχω μητέρα, καθὼς γνωρίζεις·
Δὲν ἔχω σάρκα. Ἄν μὲ κτυπήσῃς,
Ἵδωρ θὰ ρεύσῃ κ’ αἷμα ἐπίσης.
Ἐκ τάφου ἔχει ἀναπηθήσει
Ἐκεῖνη ἥτις μ’ ἔχει γεννήσει.
Καὶ μολατάαυτα δὲν κάμνω βῆμα,
Ἄλλὰ τοῦ ζῶντος ὑπάρχω μνήμα.
Ἄν ποτε μ’ ἔφαγες μὲ ἤξεύρεις
Καὶ εἶνε εὐκόλον νὰ μὲ εὔρῃς.

Παροράματα

Ἐν σελ. 504 στιχ. 7 ἀντί: Ἄλλὰ οὐδὲ ὁ Ἥλιος κτλ—τοῦ πρὸς
Βορρᾶν πάλιν, γράψον: Ἄλλὰ καὶ ὁ Ἥλιος κατὰ τὸ διάστημα τοῦ-
το φαίνεται ὅχι μόνον ὅτι μένει ὀπίσω τῶν ἄλλων ἀστέρων, ἀλλὰ
καὶ ὅτι προχωρεῖ μὲν ἀπὸ τῆς 9ης Δεκεμβρίου πρὸς Βορρᾶν, ἐπι-
στρέφει δὲ ἀπὸ τῆς 9ης Ἰουνίου πρὸς Νότον, κτλ.

Ἐν τῇ αὐτῇ σελ. στιχ. 27 ἀντί: ἀνωτέρα γρ. δευτέρα.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΛΥΚΟΥΡΓΟΣ.

(Συνέχεια, ἴδε σελ. 545).

Τῇ ἐπαύριον τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἐγένετο ἐν Λονδίῳ ἡ ἐκ μέρους τῆς Φιλανατολικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐταιρίας προσφώνησις, ἦτοι τὴν 13)25 Φεβρουαρίου, ὁ Ἱεράρχης προσκληθεὶς παρὰ τοῦ λόρδου Hope, γαμβροῦ τοῦ μαρκεσίου Salisburg, μετέβη εἰς τὸ ἐξοχικὸν παλάτιον αὐτοῦ, ἔνθα τῷ εἶχε παρασκευασθῆ πολυτελέστατον δεῖπνον. Ἐκ μέρους τοῦ λόρδου Hope φιλοφρονήσις ὀφείλει νὰ ἐπιτύρῃ τὴν προσοχὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, καθόσον δι' αὐτῆς ἀποδεικνύεται ὅτι ὡς πρὸς τὴν ὑπὲρ τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας συμπάθειαν καὶ τὰ δύο μεγάλα κόμματα τῆς Ἀγγλίας συμφωνοῦσι πληρέστατα· διότι ἀφοῦ ὁ ἀρχηγὸς τῶν φιλελευθέρων, ὁ Γλάδστων, ἔσπευτε νὰ ξενίσῃ καὶ πᾶσαν περιποίησιν νὰ παράσχωι πρὸς τὸν Ἑλληνα Ἱεράρχην, ἐπελήφθη τῆς εὐκαιρίας εἰς τῶν πρώτων ἀρχηγῶν τοῦ ἐναντίου κόμματος νὰ πράξῃ τὸ αὐτό. Ἐν Ἀγγλίᾳ τὸ πρὸς τὴν ἑνωπιν αἴσθημα ἀνεφλέχθη ἀκμαῖον καὶ ζωηρὸν ἅμα τῇ ἐμφανίσει ἐλὸς λειτουργοῦ τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν. Ἡ πολιτεία, τὰ κόμματα, ἡ Ἐκκλησία, ἡ ἐπιστῆμη καὶ ὁ λαὸς ἀυθόρμητοι ἐπεδαψίλευσαν πολυεεῖς τιμὰς εἰς τὸν ἀντιπρόσωπον τῆς ἐν τῇ Ἀνατολῇ Ἱεραρχίας καὶ ἐξέφρασαν ζωηρότατα τὰς ἐνωτικὰς αὐτῶν τάσεις. Αἱ προπόσεις αὐτῶν ζωηρὸν καὶ ἀκμαῖον ἀποπνεύουσι τὸ πρὸς τὴν πατρίδα τοῦ Ὁμήρου, τοῦ Πλάτωνος, Ἀθανασίου καὶ Χρυσοστόμου αἴσθημα, αἱ δὲ προσφωνήσεις ἐξάιρουσι τὴν Ἐκκλησίαν ἐκείνην, ἣτις ὑπερηφάνως ἀντιστάτω εἰς τὰς ἀλαζόνας τοῦ ποντίφικος διαταγὰς διέσωσε τὴν ἀτομικὴν ἐλευθερίαν τῆς συνειδήσεως ἐν τῇ Ἀνατολῇ, καὶ ἐξυμνοῦσι τὴν γλῶσσαν, δι' ἧς ἐπεξετάθη ὁ Χριστιανισμὸς καὶ ἐδημιουργήθησαν ἐθνικαὶ Ἐκκλησίαι.

Κατόπιν ὁ κ. Λυκούργος ἐπεσκέφθη τὴν οἰκίαν τοῦ ἐπιφανοῦς πρωθυπουργοῦ κ. Γλάδστωνος. Ἀτυχῶς ὁ κ. Γλάδστων δὲν ἦτον ἐκεῖ, ἀλλ' ἡ Κυρία αὐτοῦ τὸν ὑπεδέχθη φιλοφρονέστατα, καταβάσχω, ὅτε ἀπήρχετο, μέχρι τῆς κῆτις θύρας μετὰ τῶν τριῶν αὐτῆς θυγατέρων. Ὁ κ. Γλάδστων ἐπανελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν καὶ μαθὼν τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ ἐπιστήμου ξένου, ἔγραψε πρὸς αὐτὸν ἐκφράζων

τὴν μεγάλην του λύπην ἐπὶ τῇ ἀπουσίᾳ αὐτοῦ ἐν ὧρα καθ' ἣν ὁ Ἕλλην Ἱεράρχης μετέβη εἰς ἐπίσκεψίν του. Ἡ ἐπιστολὴ τοῦ κ. Γλάδστωνος εἶνε σπουδαϊοτάτη δι' ὅσα γράφει περὶ τῆς προσταγγίσεως τῶν δύο ἐκκλησιῶν καὶ περιποιητικωτάτη πρὸς τὸν κ. Λυκοῦργον. Τὴν εἰς Ἀγγλίαν μετάδωκεν τοῦ Ἑλληνος Ποιμενάρχου ὁ κ. Γλάδστων θεωρεῖ ὡς πρόξενον πλείστου καλοῦ εἰς ἀμφοτέρους τὰς ἐκκλησίας.

Μετὰ ταῦτα ἔδωκε δεῖπνον, μεγλοπρεπέστατον πρὸς τιμὴν τοῦ Ἑλληνος Ποιμενάρχου ὁ περίφημος μεταξὺ τῶν Ἀγγλῶν Ἱεραρχῶν, ὁ Ἐπίσκοπος Οὐλίστερ. Εἰς τὸ δεῖπνον αὐτὸ προσεκληθήσαν ἄλλα τε πολλὰ καὶ ἐπίσημα πρόσωπα, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἔβλεπε τις τὸν περινοῦστατον πρωθυπουργὸν Γλάδστωνα καὶ τὸν ὑπουργὸν τῶν ἐξωτερικῶν Κλαρενδῶνα καὶ αὐτὸν τὸν Ἀρχικαγκελάριον, τούτεστι τὸν πρόεδρον τῆς Βουλῆς τῶν λόρδων. Οἱ δύο τελευταῖοι, ὡς φαίνεται, εὐηρεστήθησαν λίαν ἐκ τῆς γνωριμίας τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, ἐπιδείξαντες κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ δεῖπνου φιλοφροσύνην ἀξιοθαύμαστον. Μετὰ παρέλευσιν δύο ἡμερῶν ἐπεσκέφθησαν αὐτὸν ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ κ. Λουκᾶ Ζίφου, παρὰ τῇ ὁποίᾳ κατέλειεν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος.

Τῇ 6)18 Μαρτίου ὁ Ἱεράρχης Λυκοῦργος ἔλαβε πρόκλησιν παρὰ τοῦ κορυφαίου τῆς Ἀγγλικανῆς Ἐκκλησίας, τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κανταβουρίας, ἵνα ἐπισκεφθῇ αὐτόν. Ὁ κ. Λυκοῦργος ἔσπευσε νὰ εὐχαριστήσῃ τὸ ὕψιστον τοῦτο ἐν Ἀγγλίᾳ πρόσωπον, ὃ περ ἤδη ἀσθενοῦν οἰκουρεῖ, "Ὅτε ὁ Ἕλλην Ἱεράρχης εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν, ὁ Ἀγγλος Ἱεράρχης ἔτατο φέρον τὴν ἀρχιερατικὴν αὐτοῦ στολὴν καὶ ὑπεδέχθη αὐτὸν φιλοφρονέστατα. Μετὰ τὸν ἀδελφικὸν ἀσπαζμὸν εἰσῆλθεν εἰς τὸν ἐν πολλαίᾳ αὐτοῦ ναῖσκον, ἔνθα ἐψάλλη δοξολογία. Ἀκολούθως ἀδήγησε τὸν ξένον αὐτοῦ εἰς τὴν αἴθουσαν καὶ τῷ προσέφερεν ὡς δῶρον τὴν εἰκόνα του καὶ τὴν Ἀγίαν Γραφήν ἐν Ἀγγλικανῇ μεταφράσει. Ἡ μεταξὺ τῶν δύο ἐξόχων ἀνδρῶν συνδιάλεξις ὑπῆρξε σπουδαία καὶ περὶ μέγιστα περιετράφη. Τὸ ὄνομα τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως ἐξαικεῖ ἀπερίγραπτον γοητείαν ἐπὶ τοῦ Κανταβουρίας καὶ ἐπισπᾶται τὸν βῆθρον αὐτοῦ σεβασμὸν. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κανταβουρίας ἐξέφρασε τὴν μεγίστην τῆς καρδίας αὐτοῦ ἐπιθυμίαν,

τοῦ νὰ καταβληθῶσιν ἑκατέρωθεν προσπάθειαι ὅπως ἐπέλθῃ, ἂν οὐχὶ ἔνωσις ἐντελής, τοῦλάχιστον μία προσέγγισις τῶν δύο ἐκκλησιῶν. Πρὸς τὰς εὐχὰς καὶ τὰς ἐπιθυμίας τοῦ Ἀγγλοῦ Ἱεράρχου ὁ ἡμέτερος Δυκ. Ὑργος ἀπήντησε τὰ εἰκότα, ἀλλ' ἀπέφυγε νὰ εἰσέλθῃ εἰς εὐρύτεραν ἀνάπτυξιν τοῦ σπουδαίου τούτου ἀντικειμένου, διότι ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κενταβουρίας ὑπὸ τοσαύτης εἴχε καταληφθῆ συγκινησεως, ὥστε ὁ ἱατρὸς παρευρισκόμενος καθ' ἅπασαν τὴν συνδιλεξιν τῷ εἶπε ν' ἀποσυρῆ ἵνα μὴ συμβῆ τι ἐκ τῆς συγκινησεως. Εἰς τὴν ἐπιταγὴν τοῦ ἱατροῦ ὑπακούσας ἀμέσως ἐσηκώθη, ἔλαβε τὴν χεῖρα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Σύρου, ἐξέφρασε τὴν ἄμετρον αὐτοῦ εὐχαρίστησιν ἐπὶ τῇ γνωριμίᾳ, ἔδωκε παραγγελίας τινὰς διὰ τὸν Πατριάρχην ἡμῶν καὶ ὑπεχώρησεν εἰς τὴν κλίνην λίαν συγκινημένος. Ἡ δὲ σύζυγος αὐτοῦ, γυνὴ περικαλλῆς καὶ ἀνατροφῆς ὑψηλῆς, ὠδήγησε τὸν κ. Δυκοῦργον εἰς τὸ ἐστιχτόριον. ἔνθα ἦτο δαψιλὲς πρόγευμα ἡτοιμασμένον καὶ ἱκανοὶ καὶ ἐπίσημοι ὁμοτράπεζοι ἐκάθηντο.

Τὴν ἐπόμενην ἡμέραν ἐν Λονδίῳ ἔγινεν εἰς αὐτὸν νέα προσηνεύουσις μεγαλοπρεπῆς ἐκ μέρους τοῦ κεντρικοῦ κλάδου τῆς πρὸς ἔνωσιν τῶν ἐκκλησιῶν ἑταιρίας ἐν τινι μεγάλῃ αἰθούσῃ. Ὑπὲρ τὰ 200 πρόσωπα ἐξ ἀμφοτέρων τῶν φύλων περιωπῆς ὑψηλῆς παρευρίσκοντο ἐκεῖ. Ἀμα ὁ ἡμέτερος Ποιμενάρχης εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν, πάντες οἱ ἐκεῖ παρευρισκόμενοι ἔκλινον γόνυ καὶ κεφαλὴν. Θρόνος μεγαλοπρεπῆς ὑψώθη ἔνθα ἔμελλε νὰ σταθῆ ὁ κ. Δυκοῦργος· ὅτε δὲ ἀνέβη τὸν θρόνον ἐν μέσῳ ἡτυχίας καὶ τάξεως, ὁ πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς ἀπήγγειλε τὴν προσφωνήσιν, εἰς ἣν ἀνταπήντησε τὰ εἰκότα. Μετὰ τὸ τέλος τῆς ἀντιφωνήσεως ὁ Ἑλληὴν Ἱεράρχης ἔδωκε τὴν εὐλογίαν εἰς τοὺς παρευριστάς, μεταξύ τῶν ὑπόλων παρευρίσκοντο πολλοὶ λόρδοικαὶ ἄλλα ἐπίσημα πρόσωπα· οὗτοι δι' ἔσπευσαν νὰ κλίνωσι καὶ πάλιν γόνυ καὶ κεφαλὴν. Βίτα ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον ἐρχόμενοι, μηδὲ τῶν κυρῶν ἐξαιρουμένων, ἠτπάζοντο τὴν δεξιάν αὐτοῦ καὶ ἀπῆρχοντο εἰς τὰ ἴδια.

Τῇ 9)21 πρὸς τὸ ἑσπέρας, εἰς τῶν ἐν Λονδίῳ βαθυπλούτων ὁμογενῶν, οὕτινος τὸ ὄνομα ἐνδόξως συνδέεται μετὰ τῆς ὄλης Ἑλλάδος, ὁ κύριος Μεταξᾶς, ὁ ἀνεψιὸς τοῦ αἰδίου Ἀνδρέου Με-

ταξᾶ, πρὸ ἐτῶν ἤδη τριάκοντα ἐν Ἀγγλίᾳ διαμένων καὶ μετ' Ἀγγλίδος γάμφου συνηνωμένος, ἔδωκε πρὸς τιμὴν τοῦ κ. Λυκούργου πολυτελέστατον δεῖπνον καὶ μεγαλοπρεπέστατον εἰς ἓν τῶν μεγαλειτέρων καὶ λαμπροτέρων τοῦ Λονδίνου ξενοδοχείων. Εἰς τὸ δεῖπνον τοῦτο προσεκληθήσαν ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν πρόσωπα, πάντες οἱ ἐν Λονδίῳ Ἕλληνας μετὰ τῶν συζύγων αὐτῶν, πολλοὶ Ἀγγλοὶ ὀνομαστοί, ἐν οἷς διεκρίνοντο ὁ λόρδος Δέσβης ἢ Στάνλεϋ, πρῶτην ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν, ὁ Δεσπ. Στάνλεϋ, ὅστις ἐξεφώνησε τὸν περίφημον ἐκεῖνον λόγον ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Ἱερουσαλήμ, καὶ κλειστοὶ ἄλλοι ἐπίσημοι λόρδοι, στρατηγοὶ, δικασταὶ κλπ. Ἡ δαπάνη τοῦ δείπνου ἀνέβη εἰς πεντακοσίας λίρας Ἀγγλικὰς.

Πόσοι ἄρα γε ἀκούσαντες, τοῦτο δὲν θὰ εἴπωσι τὸ τοῦ Ἰούδα «πρὸς τί ἢ ἀπώλεια αὕτη ;» Καὶ ὅμως ἠξέεύτετε τί ὁ ξενίζων ἀπεκρίθη εἰς τὸν κ. Λυκούργον, ὅτε τῷ ἕκαμαν τὴν παρατήρησιν πρὸς τί νὰ κάμῃ τόσην δαπάνην; «Τριάκοντα ἔτη περίπου μένω ἐν Ἀγγλίᾳ προσέθηκε σφόδρα συγκεκινημένος, καὶ ὅμως οὐδέποτε εἶδον τὸ ἔθνος μου νὰ τιμηθῇ τόσον ὅσον ἤδη ἕνεκα τῆς παρουσίας ὑμῶν, πάνιερώτατε—τριάκοντα ἤδη ἐνιαυτοὶ παρῆλθον ἀπ' οὗτο κατοικῶ ἐν Λονδίῳ καὶ οὐδέποτε εἶδον τοὺς Ἕλληνας σύμπαντας ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἠνωμένους καὶ ἀδελφικῶς συνδεδεμένους, ὅσον τώρα εἰς τὴν παρουσίαν σου· οὐδέποτε εἶδον τὸν γενικὸν τοῦ Ἀγγλικοῦ λαοῦ ἐνθουσιασμὸν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς ὀρθοδοξίας. Ἡ ὑμετέρα ἐμφάνισις ἐγαλθάνισε τὰ Ἀγγλικὰ πνεύματα καὶ ἤδη μετὰ ὑπερηφανίας ἀναγινώσκω τὰ ἐγκώμια τοῦ Ἀγγλικοῦ τύπου ὑπὲρ τε τοῦ ἔθνους καὶ τῆς ὀρθοδοξίας, ἧτις πολλοὺς διὰ τὴν ἀλήθειαν ὑποστᾶσα κινδύνους καὶ ἀγῶνας, διέκεινεν ἀναλλοίωτος ἐκ τε τῆς ἐπηρείας τοῦ χρόνου καὶ τῶν περιστάσεων. Δὲν ἔπρεπε λοιπὸν νὰ δεῖξω τὴν εὐγνωμοσύνην μου πρὸς τὸ πρόσωπον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐπὶ τοσοῦτον ἐτίμησεν ἡμᾶς εἰς τὸν τόπον τοῦτον ; δὲν ἔπρεπε νὰ δαπανήσω μικρὸν τι ποσὸν ὑπὲρ τοῦ προσώπου ἐκείνου, ὅπερ συνήνωσε τὸν ἑλληνισμὸν καὶ ἐξῆρε τὸ φρόνημα αὐτοῦ ; Ἐγὼ πολλοὺς ἐκ τῶν ἐνταῦθα παρακαθημένων Ἑλλήνων οὐδόλως ἐγνώριζον προλαβόντως καὶ ἤδη ἐκ τῆς παρουσίας ὑμῶν θεωρῶ ἐνταῦθα τοσοῦτους ἀδελφοὺς. Ὑπάρχουσι στιγμαὶ εἰς τὸν βίον τῶν ἀτόμων, καθ' ἃς ἡ

καρδία πλήρης ἐνθουσιασμοῦ καὶ συγκινήσεως εἶνε πρόθυμος νὰ θυσίασῃ καὶ αὐτὴν τὴν ὕπαρξιν αὐτῆς· καὶ δι' ἐμὲ μία τῶν στιγμῶν τούτων εἶνε ἡ περίστασις τῆς ἐνταῦθα παρουσίας ὑμῶν, ἧτις ὑπῆρξεν ἀφορμὴ νὰ τιμηθῇ τὸ ἔθνος τῶν Ἑλλήνων καὶ ἡ ὀρθοδοξία καὶ νὰ συνενώσῃ ἀδελφικῶς τὸν ἐνταῦθα ἑλληνισμόν.»

Οὕτως ἐξεφράσθη ἐν τέκνον τοῦ ἑλληνισμοῦ, τοῦ ὁποίου ἡ πρὸς τὴν πατρίδα καὶ τὴν θρησκείαν ἀγάπη πληροῖ τὴν καρδίαν αὐτοῦ.

Τῇ 18)30 Μαρτίου ἡ Α. Σ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Λυκούργος ἐγκατέλιπε τὴν μεγάλην πόλιν τοῦ Λονδίνου· τὴν ὑστάτην τῆς ἐν αὐτῇ διαμονῆς του ἡμέραν διῆλθεν ἐφ' ἀμάξης διαφόρους τῶν Ἀγγλῶν καὶ ὁμογενῶν οἰκίας, παραδίδων κατὰ τὸ εἶθος τὸ ἐπισκεπτήριον τοῦ ἀποχαιρετισμοῦ, χωρὶς νὰ ἐξέροχηται τῆς ἀμάξης. Ὅτε διῆλθε κάτωθεν τῆς οἰκίας τοῦ πρωθυπουργοῦ Γλάδστωνος, συνεκροτεῖτο ἐν αὐτῇ συμβούλιον ὑπουργικὸν περὶ τοῦ ἐνδιαφέροντος ἅπασαν τὴν Ἀγγλίαν Ἰρλανδικοῦ ζητήματος. Εὐθὺς ἅμα ὁ κ. Γλάδστων ἐλάβε τὸ ἐπισκεπτήριον τοῦ κ. Λυκούργου, ἐγείρεται καὶ ἀσκεπῆς κατέρχεται μέχρι τῆς ἀμάξης. Ὁ Λυκούργος εἰς τὴν θέαν τοῦ πρωθυπουργοῦ ἐξέρχεται τῆς ἀμάξης συγκινημένος.

— Ἐξοχώτατε, εἶπε πρὸς αὐτὸν, τοῦτο ἦτο παρὰ πολὺ.

— Ἀναχωρεῖς, ἀκριβέ μου Ἀρχιεπίσκοπε, ἀπήντησεν ἀμέσως ὁ κ. Γλάδστων· ἐπεύχομαί σοι καλὸν κατευόδιον καὶ κέποιθα ὅτι δὲν θέλεις λησμονῆσαι τὴν Ἀγγλίαν.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Σύρου τῷ ἐξέφρασε τὴν εὐγνωμοσύνην του, ἐπιλέγων ὅτι ἡ πρὸς τὴν Ἀγγλίαν ἀγάπη θέλει μείνει ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ζωηρὰ καὶ ἀνεξίτηλος διὰ παντός τοῦ θίου αὐτοῦ. Τότε ὁ κ. Γλάδστων λαβὼν τὴν δεξιὰν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Σύρου ἠσπάσθη αὐτὴν· οὗτος δ' ἐπέθηκε φίλημα ἐπὶ τοῦ μετώπου τοῦ περιπύστου πρωθυπουργοῦ, ὅστις ἀμέσως ἔλαβε τὴν κλίμακα τοῦ μεγάρου καὶ ἀπεχαιρέτα, ἐπισείων τὴν κεφαλὴν, τὸν Ἀρχιεπίσκοπον ἀναχωροῦντα ἐφ' ἀμάξης.

(ἀκολουθεῖ).

Χελιδών.

Τὸ πτηνὸν τοῦτο ὑπάγεται ἐπίσης εἰς τὴν τάξιν τῶν Στρουθοειδῶν (ἴδε σελ. 383) καὶ ἀριθμοῦνται 37 εἶδη αὐτοῦ, τῶν ὁποίων ὁμῶς κυριώτερα εἶνε τέσσαρα : αἱ χελιδόνες τῆς ἐστίας, αἱ χελιδόνες τῶν παραθύρων, αἱ ὁποῖαι λέγονται καὶ δρεπανίδες (τὰ πετροχελιδόνα), αἱ βραχυσκελεῖς, καὶ αἱ ποτάμια χελιδόνες.

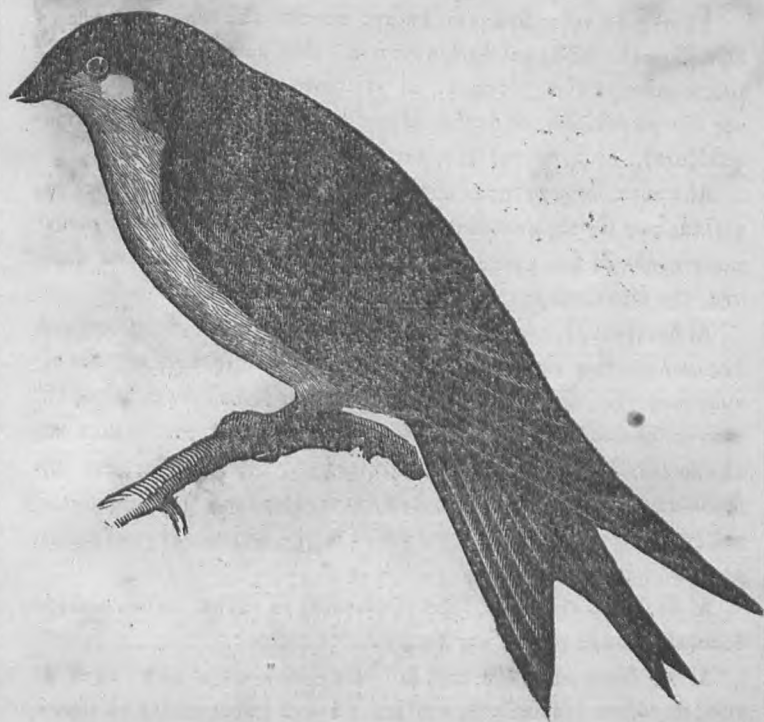
Αἱ πρῶται ὠνομάσθησαν οὕτω, διότι ἀγαπῶσι νὰ κτίζωσι τὰς φωλεάς των εἰς τὰς καπνοδόχους. Ἐχρῶσι τὸν λαιμὸν καστανόχρουν· παρατηρήθη δὲ ὅτι κατασκευάζουσι τὴν φωλεάν των ὑπεράνω ἐκείνης, τὴν ὁποίαν εἶχαν τὸ παρελθὸν ἔτος.

Αἱ δευτέραι λέγονται χελιδόνες τῶν παραθύρων, διότι κτίζουσι τὰς φωλεάς των εἰς τὰς γωνίας αὐτῶν ἢ ὑπὸ τὰς ἐξοχὰς τῶν οἰκιῶν (διὰ τῆς λέξεως « ἐξοχα » ἐνὸς οἴκου ἐνοοῦμεν τὸ μέρος τῆς στέγης, τὸ ὁποῖον ἐξέχει τοῦ τοίχου). Αὗται ἔχουσι τὸν λαιμὸν καὶ τὴν κοιλίαν λευκά, τὴν κεφαλὴν, τὴν ράχιν, τὰς πτέρυγας καὶ τὴν οὐρὰν στιλβωτὰ καὶ μαῦρα, τοὺς δὲ πόδας περωτοῦς μέχρις ὀνύχων, καὶ ἐπανέρχονται εἰς τὴν αὐτὴν φωλεάν, τὴν ὁποίαν εἶχαν ἀφήσει τὸ φθινόπωρον.

Αἱ βραχυσκελεῖς ἔχουσι βραχέα (κοντὰ) τὰ σκέλη, καὶ ἐμφωλεύουσι εἰς τρύπας τοίχων καὶ βράχων.

Αἱ χελιδόνες κάμνουσι ταξείδια ἐκτεταμένα καὶ μ' ὅλα ταῦτα διὰ τινος περιέργου ἐστίγματος ἠξέουρου κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔαρ νὰ εὔρωσι τοὺς τόπους, ὅπου εἶχαν φωλεύσει, καὶ ἐπανέρχονται πάντοτε εἰς ἐκεῖνους. Ἐθεθαίωθησαν περὶ τούτου, δέσαντες εἰς τὸ σκέλος πολλῶν χελιδόνων μικρὰς μεταξίνους κλωστὰς εἰς ἀπόδειξιν τῆς ταυτότητός των. Παρχειμάζουσι δὲ τινες τούτων σωρηδὸν εἰς τὰς πεδιάδας, ἀποναρκοῦμεναι εἰς τὰ κοιλώματα τῶν δένδρων, εἰς τοὺς παλαιοὺς τοίχους ἢ καὶ ἐντὸς τοῦ νεροῦ.

Κατασκευάζουσι τὴν πρώτην φωλεάν των πλησίον ἐκείνης, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἐγεννήθησαν. Περιφημὸς τις φυσιολόγος Ἴταλὸς τοῦ τελευταίου αἰῶνος, ὁ Σπάλαντζάνης, παρετήρησεν ἐπὶ δεκαοκταετία, κατὰ συνέχειαν τὰ αὐτὰ ζεύγη ἐπανερχόμενα εἰς τὰς ἀρχαίας φωλεάς των καὶ χωρὶς σχεδὸν νὰ ἐνασχοληθῶσιν εἰς ἐπισκευὴν αὐτῶν.

Αἱ χελιδόνες διευθύνονται με τρόπον περίεργον εἰς τὸν τόπον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔτυχε μεγάλως ν' ἀπομακρυνθῶσιν ἀναβαίνουσι δηλ. κατ' ἀρχὰς ὑψηλότατα, ὡς διὰ νὰ ἐρευνήσωσι δῆθεν τὸν τόπον, καὶ μετὰ ταῦτα διευθύνονται κατ' εὐθείαν πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο. Ὁ Σπαλαντζάνης ἐπανελάβε μετ' ἐπιτυχίας τὸ πείραγμα τοῦτο πολλάκις καὶ εἶδεν ἓν ζεῦγος ποταμίων χελιδόνων, τὰς ὁποίας εἶχε μεταφέρει εἰς τὸ Μιλάνον, νὰ ἐπανεῖλθῃ εἰς διάστημα δεκατριῶν λεπτῶν πλησίον τῶν νεογνῶν του, ἐγκαταλειφθέντων ἐν Παβίᾳ. Λέγεται ὅτι ἡ

ταχύτης των εἶναι 70—80 μίλια τὴν ὥραν. Αὐταὶ ποτὲ δὲν κουράζονται, ἀλλὰ πετοῦν περίξ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ὅπου εὐρίσκονται τὰ ἔντομα μὲ τὰ ὁποῖα τρέφοντα.

Ἐν ταῖς πόλεσι βλέπει τις πλείστας φωλεὰς δρεπανίδων. Αἱ φωλεαὶ αὗται εἶνε κτισμέναι ἀπὸ μικρὰ τεμάχια πηλοῦ, τὰ ὁποῖα ἡ δρεπανὶς προσκολλᾷ μετὰ μεγάλης τέχνης ἀκριβῶς ὅπως κτιζομένη οἶκοι ἀπὸ πλίνθους· ἔχουσι μίαν στέγην καὶ μίαν μικρὰν τρύπαν, ἥτις χρησιμεύει ὡς θύρα, καὶ εἶνε ἐστρωμέναι μὲ χόρτα, μὲ πτερὰ καὶ μὲ μαλακάς τρίχας μαλλίου.

Ἀναφέρεται ἀστεία τις ἱστορία περὶ δύο δρεπανίδων, ἡ ἐξῆς. Ἄνοιξιν τινα ἐπιστρέψασαι αἱ δύο αὗται δρεπανίδες εἰ: τὴν παλαιὰν φώλεάν των, εὗρον αὐτὴν κατεχομένην ὑπὸ ἐνὸς σπουργίτου (σπουργίτου). Ἦρχισαν λοιπὸν νὰ τὸν διώκωσιν, ἀλλ' ἐκεῖνος ἐστυμποῦσεν αὐτὰς καὶ δὲν ἤθελε νὰ ἀφήσῃ τὴν φωλεάν. Αἱ δρεπανίδες προσεκάλεσαν ἀπὸ τὰς συντρόφους των εἰς βοήθειάν των, ἀλλ' ἂν καὶ ἐπροσπάθησαν πολὺ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ κάμωσι τὸν σπουργίτην νὰ παραμερίσῃ. Ἐπὶ τέλους ἔφυγαν καὶ ὁ σπουργίτης ἐνόμισεν ὅτι τὸν ἄφησαν νὰ χαρῆ τὴν φώλειν ἡσύχως. Ἀλλὰ τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν ἐπανῆλθον περὶ τὰς ἑκατὸν δρεπανίδας, αἱ ὁποῖαι ὅλαι ἐκόρατον ἐκάστη ἀνὰ ἓν τεμάχιον πηλοῦ εἰς τὸ ράμφος των. Ἀμέσως ἤρχισαν τὴν ἐργασίαν καὶ ἐν τῷ ἅμα ἐτοίχισαν τὴν θύραν τῆς φωλεᾶς μὲ τὸν πηλὸν οὕτως, ὥστε ὁ πτωχὸς σπουργίτης μὴ δυνάμενος νὰ ἐξέλθῃ, ἀπέθανε θεθαίως ἀπὸ ἔλλειψιν τροφῆς καὶ ἀέρος.

Ἡ χελιδὼν ἐπωάζει δις τοῦ ἔτους 4—7 ἀπὸ κάθε φορὰν· καὶ ἀγαπᾷ νὰ συζῆ μὲ τοὺς ἀνθρώπους. Αἱ ἀρτενικαὶ κελαδοῦν μὲ λεπτόν τινα καὶ τερπνὸν συριγγόν· εἶνε δὲ πτηνὰ καθαρῶτατα καὶ δὲν ὑπέφρουσιν οὔτε τὴν ἐλαχίστην ἀκαθαρσίαν εἰς τὴν φωλεάν των.

Ὁ Πυθαγόρας.

(Συνέχεια. ἴδε σελ. 552)

Ἀπὸ τῶν ὀμιλιῶν τούτων ἐν βραχεῖ διεδόθη ἡ φήμη τοῦ Πυθαγόρου εἰς ἄλλην τὴν πόλιν καὶ τὰ περίξ αὐτῆς, ὥστε ὅτε μετ' ὀλίγον καθιδρύθη ἡ σχολὴ αὐτοῦ, συνέρρεον πολλοὶ πολλαχόθεν ἐκ τε τῆς πόλεως καὶ τῶν περιχώρων ὅχι μόνον νέοι φιλομαθεῖς καταταπτόμενοι μαθηταί, ἀλλὰ καὶ τὸ ἑσπέρας ἐφοίτων εἰς ἀκρόασιν αὐτοῦ καὶ ἄν-

δρες ηλικιωμένοι καὶ τῶν ἐν τοῖς πράγμασι πολλοὶ ἐγγύριοί τε καὶ ξένοι, ἐν οἷς καὶ ἡγεμόνες καὶ ἄρχοντες καὶ ἀπὸ πόλεων μὴ Ἑλληνικῶν. Τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν του ἦσαν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς δύο εἰδῶν· οἱ μὲν ἦσαν οἱ καθ' αὐτὸ μαθηταί, ὀνομαζόμενοι μαθηματικοὶ καὶ φυσικοὶ, οἱ δὲ ἦσαν ἀχροαταὶ ἀπλῶς, οἱ προβεβηκότες τὴν ἡλικίαν, οἵτινες ἐδιδάσκοντο ἠθικὴν καὶ περὶ ἀθανασίας ψυχῆς καὶ τῆς μετὰ θάνατον ἀμοιβῆς κατὰ τὸ ἴδιον αὐτοῦ τῆς μετεμψυχώσεως σύστημα.

Ἡ σχολὴ του ἠκοδομήθη ἐν ἐκτεταμένῳ οἰκοπέδῳ, τὸ ὅποιον τοῦ ἐχαρίσθη ἐπὶ τούτῳ ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Συβαριτῶν. Τὸ σχέδιον τῆς οἰκοδομῆς ἦτο ἀπλούστατον ὡς ἐξῆς· ἐν τῷ κέντρῳ ὑπῆρχεν αἴθουσα ἐκτεταμένη καὶ εὐρύχωρος διὰ τὰς ἀχροάσεις, πέριξ δὲ αὐτῆς ἦσαν ἠκοδομημένα ἱκανὰ δωμάτια καὶ ἐστιατόρια· συνεκατόκει δὲ καὶ συνέζη ὁ Πυθαγόρας μετὰ τῶν μαθητῶν του. Τῶν ἀναγκαίων δαπανῶν ὑπῆρχε κοινὸν ταμεῖον, ἐν ᾧ ἕκαστος τῶν προσερχομένων μωθητῶν κατέβαλλεν ὅ,τι εἶδύνατο· τὴν διαχείρησιν δὲ τῶν χρημάτων εἶχεν εἷς τῶν μαθητῶν, ὑπ' αὐτῶν τούτων ἐλεγόμενος· αὐτὸς δ' ἐπετῆρει μόνον. Τὰ πάντα ἔτεινον ν' ἀδελφοποιήσουν τοὺς μαθητάς. Ἡ διδασκαλία του δὲ σκοπὸν εἶχεν ἐν ἀρμονίᾳ νὰ μορφώσῃ καὶ νοῦν καὶ καρδίαν καὶ βούλησιν, ὅπερ τῇ ἀληθείᾳ πρέπει νὰ ἦνε πάσης ὀρθῆς παιδείσεως καὶ μορφώσεως ὁ κανὼν, ἰσχυῶν ἐν πάσῃ ἐποχῇ καὶ ἐν παντὶ αἰῶνι· διότι ὁ ἄνθρωπος εἶνε καὶ λογικὸν καὶ αἰσθητικὸν καὶ ἠθικὸν ὄν καὶ πρέπει νὰ ὀδηγηθῆ εἰς τὸ ἀληθές, τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀγαθόν, τὰ ὅποια ὁμοῦ εἶνε τρεῖς ὑποστάσεις τῆς μιᾶς θεότητος. Πῶς δὲ ἐφρόντιζεν ἀρμονικῶς νὰ μορφώσῃ τοὺς μαθητάς του, κατόπιν θὰ ἴδωμεν. Δὲν ἐδέχετο ὅμως εἰς τὴν χορείαν τῶν μαθητῶν τὸν τυχόντα· οὐδ' εἰς πάντα ἐδίδασκε τὴν ἐπιστήμην· πολὺ ὀρθά· διότι κατὰ τὸ ρητὸν ἐκεῖνο πολλοὶ μὲν νὰ ῥηθηκοφῶροι, παῦροι δὲ Βάκχοι οὐ πᾶς ἄξιος τῆς ἐπιστήμης. Διὸ πρὶν νὰ παραδεχθῆ τινα νέον ἐξέταζε τὴν φυσιογνωμίαν αὐτοῦ ἐπιμελῶς· ἐπαρτήρει δὲ τοὺς τρόπους καὶ τὴν διαγωγὴν ἑκάστου προσερχομένου, ὅπως εἰκάσῃ ἐντεῦθεν περὶ τῶν πνευματικῶν αὐτοῦ δυνάμεων· ἐξήτει ἔπειτα πληροφορίαν πῶς ἐφέροντο πρὸς τοὺς γονεῖς καὶ τοὺς συγγενεῖς των, ἂν γελῶσι πλέον τοῦ συνήθους, ἂν εἶνε φλύαροι ἢ σιγηλοί, θυμῶδεις ἢ φιλό-

δοξοί, ὁποίους φίλους ἔχουν καὶ πῶς διάγουν μετ' αὐτῶν, πῶς κατατρέβουν τὸν καιρὸν τῶν καὶ μὲ τί μάλιστα εὐχαριστοῦνται ἢ δυσσαρεστοῦνται· τελευταῖον ἐπληροφορεῖτο περὶ τοῦ μνημονικοῦ τῶν καὶ τῆς προσοχῆς καὶ ἂν μετὰ ζήλου καὶ προθυμίας προστήρχοντο εἰς τὰ μαθήματα.

Μετὰ τὰς τοιαύτας ἐρεῦνας καὶ πληροφορίας ἐγένετο ὁ νέος δεκτός, ἂν εἶχε τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα· καὶ ὁμῶς ἔπρεπεν ἀκόμη πέντε ὁλόκληρα ἔτη νὰ δοκιμασθῇ ἐντὸς τῆς Σχολῆς· συνήθως ἀπὸ τοῦ 12—17 ἔτους τῆς ἡλικίας. Ἦσκειτο δὲ μάλιστα κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο εἰς τὴν πειθαρχίαν, τὴν αἰδημοσύνην, τὴν εὐκοσμίαν καὶ τὴν εὐταξίαν· εἰ δὲ τις τῶν ὑπὸ δοκιμασίαν τούτων μαθητῶν δὲν εὐδοκίμει ἢ δὲν ἀντεῖχεν εἰς τὴν αὐστηρότητα τῆς παιδαγωγίας, ἀπεπέμπετο τῆς Σχολῆς· τῷ ἀπεδίδοντο δὲ ὅσα εἶχε καταβάλλει χρήματα μετὰ τῶν τόκων, καὶ ἀνεγείρετο ἐπ' αὐτῷ ἐν τῇ Σχολῇ κενοτάριον, ἐφ' ᾧ ἐστήνετο ἐπιτύμβιος λίθος.

Κατὰ τὰ πρῶτα τρία ἔτη τῆς μαθητείας ἐχρῶσταν οἱ μαθηταὶ νὰ συνειθίζωσιν εἰς τὴν σιωπὴν, δοκιμαζόμενοι ἐνταύτῳ, ἂν εἶνε κύριοι τοῦ ἑαυτοῦ τῶν, ἂν ἔχουν καλὸν μνημονικόν, ἂν εἶνε φιλομαθεῖς

Δὲν ἐπετρέπετο νὰ ἐρωτῶσιν οὐδ' ἂν εἶχον ἀπορίαν, ἀλλ' ἐν σιωπῇ ἀκροαζόμενοι νὰ προσέχωσιν. Μετὰ τοῦ διδασκάλου διόλου δὲν συνανεστρέφοντο, οὐδ' ἔδλεπον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ἐν καιρῷ τῆς παραδόσεως· διότι ἀπεχωρίζετο ἀπὸ τῶν ὁμίτων αὐτῶν διὰ παραπετάσματος. Οἱ τοιοῦτοι μαθηταὶ ἐλέγοντο ἐξωτερικοί.

Οἱ ἐξωτερικοὶ οὗτοι εὐδοκίμως περατώναντες τὴν σειρὰν τῆς πενταετίας, ἐγένοντο δεκτοὶ μετ' ἀπέριου ἀγαλλιότητος εἰς τὴν χορείαν τῶν λεγόμενων ἐσωτερικῶν μαθητῶν. Οὗτοι ἤρχίζον ἤδη τὴν κυρίως ἐπιτημονικὴν σπουδὴν. Καὶ πρῶτον ἐδίδοντο εἰς αὐτοὺς ἐρωτήματα πρὸς σκέψιν καὶ ἰδίαν ἐργασίαν καὶ ἔρευναν. Τοιαῦτα χέριν παραδείγματος. Τί εἶνε νῆσος; τῶν μακάρων; (ἡλιος καὶ σελήνη). Τί τὸ σοφώτατον; (μέτρον καὶ ἀριθμός). Τί τὸ κάλλιστον; (ἁρμονία). Τί τὸ ἰσχυρότατον; (ὁ νοῦς), κτλ.

Ἦσκοντο δὲ περὶ τὰ θρησκευτικὰ ἐπιμελῶς. Ἀνυπόδητος ἔπρεπεν ὁ μαθητὴς νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ ἱερόν καὶ νὰ ἰουσιάζῃ· ἕκκιον δὲ λιθανωτὸν πρῶτῃ, μεσημβρίας καὶ ἑσπέρας. Τὰ ἐνδύματα ὄλων καὶ μαθητῶν καὶ διδασκάλων ἦσαν λευκὰ καὶ καθαρὰ ἐκ λινοῦ.

Αἱ θεωρίαι τοῦ Πυθαγόρου αἱ παιδαγωγικαὶ ἦσαν αὐται. Ἐν ἀρμονίᾳ τῆς ψυχῆς ἦτο κατ' αὐτὸν ἡ ἀρετὴ, ἡ δὲ τοῦ σώματος ἀρμονία ἡ υἰεία. Εἰς τὴν ἀρμονίαν τοῦ σώματος ἀνέφερεν ὄλων τῶν σωματικῶν δυνάμεων τὴν ἀνάπτυξιν, τὴν γυμναστικὴν ἐν γένει, ἣτις καθιστᾷ τὸν ἄνθρωπον κύριον καὶ ἀρχοντα τοῦ ἰδίου ἑαυτοῦ σώματος· ἡ δὲ νόσος, ἔλεγεν, εἶνε τῆς ἀρμονίας τοῦ σώματος διατάραξις, ἣν πρέπει ν' ἀποφύγη τις διὰ καταλήλου καὶ ὀρθῆς διαίτης. Προσείχε δὲ ἐπιμελῶς εἰς τὴν κατὰ φύσιν διαίταν. Διὰ καθεκάστην διέταπτε λουτρά πηγαῖα καὶ θαλάσσια. Ἀπηγόρευεν ἀπὸ τῶν ἐσωτερικῶν τὸ κρέας καὶ τὸν οἶνον· ἀπὸ δὲ τῶν ἐξωτερικῶν καθ' ἡμέρας τινὰς μόνον τοῦ ἐνικαυτοῦ, οἴτινες καὶ ἤσθιον συνήθως κρέας τοῦ θύματος ὡς καθαρὸν· ἀπηγορεύοντο ὅμως εἰς πάντας ὄστρακοδέρματα, ἐχθρῆς τινος, καὶ τινα ὄσπρια.

Τῶν πρὸς ἀρετὴν καὶ υἰείαν μαθημάτων κυριακωτάτην ἔθεώρει τὴν μουσικὴν. Ἡ μουσικὴ, ἔλεγεν, ἐνόει τὴν ἀρμονίαν τοῦ σύμπαντος καὶ ἐκφράζει αὐτὴν· καὶ ἐκφράζοντα αὐτὴν ἐντυπώνει εἰς τὴν ψυχὴν· καὶ ἐντυπώνοντα παράγει ἐν τῷ βίῳ τὴν ἑαυτῆς ἀντήχησιν, δηλονότι ἀρμονικὰς τὰς πράξεις καὶ ἐναρέτους. Νομίζων δὲ αὐτὴν κυριώτατον τῆς ἀνατροφῆς μέσον, μετεχειρίζετο καὶ πρὸς περιστολὴν τῶν παθῶν καὶ ἐξίψειον καὶ πρὸς καθαρὸν τῆς ψυχῆς καὶ τῆς αἰσθήσεως ἐξευγένισιν. Ἐπίστευεν ὅτι διὰ καταλήλου μελωδίας καὶ ἀρμονίας οἰονόηποτε αἰσθημα καὶ οἰανόηποτε τοῦ πνεύματος διάθεσιν καὶ ποιότητα, οἶον ταπεινότητα, δειλίαν, πικρίαν, μίτος, καὶ τὰ τοιαῦτα, δύναται τις εἰς τὸ ἀντίθετον νὰ μετατρέψῃ· ἀλλὰ καὶ τοῦ σώματος τὰς ἀσθενείας ὡς τὰς τοῦ πνεύματος ἐφρόνει ὅτι ἐδύνατό τις διὰ τῆς μουσικῆς νὰ θεραπεύσῃ· ὄχι ὅμως δι' οἰσδότηποτε μουσικῆς. Ὅθεν ἦσαν ὠριτμένα ἐν τῇ Σχολῇ αὐτοῦ ἄσματα ἀρμόδια πρὸς τὰ διάφορα τῆς καρδίας πάθη καὶ καταστάσεις, τὴν θλίψιν, τὴν τύψιν τοῦ συνειδότος, τὸν θυμὸν, τὰς ὀρμὰς καὶ ἐπιθυμίας καὶ τὰ τοιαῦτα. Πρὸ τοῦ ὕπνου δὲ ἐσπέρας ἐκαθάρζοντο οἱ μαθηταὶ δι' ἄσματων προσφορῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τὰ πάθη· πρωίας δὲ ἦδον ὠταύτως ᾠδὰς καὶ ὕμνους. Τῶν μουσικῶν ὀργάνων ἐμεταχειρίζοντο τὴν λύραν μόνον καὶ τὴν κιθάραν· ὁ δὲ αὐλὸς ὡς παθητικὸς ἀπηγορεύετο,

Τῆς ἐπιστημονικῆς σπουδῆς βίσιν ἀπετέλουν τὰ μαθηματικά, τὰ ὁποῖα ἦσαν κατ' αὐτὸν ἡ εὐγενεστέρα ἐπιστήμη. Διὰ τῶν ἀριθμῶν ἔχουν, ἔλεγεν, ὅλα τὰ δημιουργήματα τὴν ἐκυτῶν μορφήν, ὄντα ἐνταῦτῷ σύμβολα ἰδεῶν· ὁ ἀριθμὸς εἶνε τὸ ἀρχικὸν στοιχεῖον ἀπάντων τῶν πραγμάτων, τοῦ σύμπαντος, τῆς κινήσεως τῶν οὐρανίων σωμάτων καὶ τῶν ὀργανικῶν ὄντων. Ἀπῆρει λοιπὸν, καὶ ὀρθῶς, δι' αὐτῶν νὰ προπαρασκευασθῇ πᾶς τις εἰς τὰς ἄλλας ὑψηλοτέρας ἐπιστήμας, τὴν ἀστρονομίαν καὶ τὴν φιλοσοφίαν, εἴτε θεωρίαν τῆς φύσεως. Πόσον εἰργάσθη ὑπὲρ τῶν μαθηματικῶν ὁ Πυθαγόρας εἶνε γνωστὸν καὶ εἰς τοὺς μαθητὰς τῶν σχολείων μας ἀπὸ τὴν ἐκ αὐτοῦ βιβλίου, τὸν πυθαγορικὸν λεγόμενον πίνακα τοῦ πολλαπλασιασμοῦ. Ἄλλ' αὐτοῦ πρὸς τούτοις ἐφευρέσεις εἶνε ὁ Πυθαγορικὸς κανὼν, τὸ μονόχορδον, τὸ πρὸς μέτρησιν τῶν μουσικῶν διαστημάτων, εἰς ὃ ἀναφέρονται αἱ τρεῖς φωναὶ ἀνεκάλυψε δὲ ὡς λέγουσι τοῦτο, κατὰ τύχην ἐμβὰς εἰς τι σιδηρουργεῖον καὶ ἀκούσας τρία σφύρια συγχρόνως ἐπικρουόμενα, καὶ τέλος ἡ λύρα τοῦ Πυθ. λεγομένη μ' ὀκτὼ χορδαί.

Κατὰ τὴν ὁποίαν εἶχε θεωρίαν τῶν ἀριθμῶν ὀνομάζει τὸ μὲν πνεῦμα μονάδα, τὴν δὲ ὕλην δυάδα κτλ. Συνεδέετο δὲ μετὰ τῆς σπουδῆς τῶν μαθηματικῶν ἢ τῶν ποιητῶν ἀνάγνωσις, ἰδίως δὲ τῶν γνομικῶν.

Μετὰ τὴν γυμνασιακὴν οὕτως εἶπεῖν ἐκπαίδευσιν προὐβιάζετο ὁ μαθητὴς εἰς ὑψηλότερον κύκλον μαθημάτων, εἰς τὴν λατρείαν λεγομένην τοῦ Διονύσου καὶ τὰ ὀρφικὰ μυστήρια. Τὰ μυστήρια ταῦτα ἀνεφέροντο εἰς τὴν μετὰ θάνατον ζωὴν καὶ τὴν ἐν τῷ "Αἰδῇ διαμονήν· ἐντεῦθεν ἤρχιζε πλέον ἢ θεολογικὴ ὡς εἶπεῖν ἐπιστήμη. Τῆς ἐπιστήμης ταύτης βᾶσις ἦτον ὅτι μία δύναμις ὑπάρχει, εἷς Θεός, πρώτη ἀρχὴ τῆς ὑπάρξεως, πηγὴ τῆς αἰωνίως ρεούσης δημιουργίας· ὅτι σῶμα μὲν τῆς θεότητος εἶνε τὸ σύμπαν, ὃ αὐτῆ ζωογονεῖ καὶ ἐμφυλόνει, αὐτῇ ὅμοιον· μέρη δὲ τῆς ἀρχικῆς τοῦ Θεοῦ ἐννοίας πρώτον ὁ αἰθέρ, ἢ μονάς, ἢ ἐνότης, διότι ἡ θεότης αὐτῆ καθ' ἑαυτὴν ἐν ἀδιαίρετον τυγχάνει οὕτα, τὸ πνεῦμα, ἢ ἀρχὴ τοῦ παντός, πανταχοῦ παρόν, ὡς πληροῦν τὸν ἄπειρον χώρον, καὶ ἡ βούλησις. Δεύτερον ἀρχικὸν ὄν ἢ ἀρχικὴ οὐσία, ἢ δυάς, ἣν ἔλεγε καὶ παθητικὸν μέρος, ὡς δεχόμενον τὴν ἐπενέργειαν τοῦ πνεύματος, καὶ ὕδωρ

μεμιγμένον μετὰ μορίων καὶ ὡς ἀτμός τις παχὺς πληροῦν τὸν ἄπειρον χώρον. Τρίτον ἡ ἄπειρος τοῦ χρόνου ροή, καὶ τέταρτον ἡ ἀνάγκη, τὸ χάος, ὁ ἄπειρος χώρος ὁ περικαλύπτων τὴν πᾶσαν τοῦ κόσμου σφαῖραν καὶ ἐξώθεν περικλείων αὐτήν. Αὗται αἱ τέσσαρες τῆς θεότητος οὐσίαι ἀπετέλουν κατὰ τὴν θεωρίαν τοῦ Πυθαγόρου τὴν ἱεράν τετρακτύν, ἣτις ὡς τετραπλασιότης περιελάμβανε τὸ πνεῦμα, τὴν ἀρχικὴν ὕλην, τὸν ἄπειρον χρόνον καὶ τὸν ἄπειρον χώρον, ἐξ ὧν ἐγεννήθη κατ' αὐτὸν ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ.

Τὴν δὲ ἀρμονίαν τῆς μουσικῆς ἐπεξέτεινε καὶ εἰς τῶν οὐρανίων σωμάτων τὰς κινήσεις καὶ ἔλεγεν ὅτι δὲν τὴν ἀκούομεν διότι τὴν αὐτὴν πάντοτε ἀντιλαμβάνομεθα κινήσειν ἀπ' ἀρχῆς τῆς γεννήσεώς μας, ὡς περ οἱ διατρίβοντες εἰς σιδηρουργεῖον, ὥστε ἀδυνατοῦμεν νὰ διακρίνωμεν τὴν ὑπαρξίν αὐτῆς τῆς οὐρανοῦ ἀρμονίας, μὴ ὑπαρχούσης ἀντιθέτου ἡρεμίας. Καθὼς πᾶν σῶμα ταχέως κινούμενον παράγει ἤχόν τινα, οὕτω καὶ τὰ οὐράνια σώματα τὰ περὶ τὸ κεντρικὸν πῦρ φερόμενα ἀνάγκη ἔλεγε νὰ γεννῶσι σειρὰν τόνων, οἵτινες ὁμοῦ σχηματίζουσι τὴν διαπασῶν, ἧτοι τὴν ἀρμονίαν.

Παρέβαλλε τοὺς ἑπτὰ τότε γνωστοὺς πλανήτας μὲ τὰς ἑπτὰ φωνὰς τῆς μουσικῆς κλίμακος, τὰ δὲ μεταξὺ των ἀποστήματα πρὸς τῶν φωνῶν τὰ διαστήματα.

Τοιαύτη τις ἦτο ἡ περὶ φύσεως θεωρία αὐτοῦ. — Περὶ δὲ τοῦ ἀνθρώπου ἔλεγεν ὅτι εἶνε οὐρανοῦ καταγωγῆς καὶ θεῖον γένος, ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἀνήκουσιν εἰς τὰ πνεύματα, τὰ κατὰ τὴν δημιουργίαν τοῦ κόσμου ἀπὸ τοῦ αἰθέρος παραχθέντα, ὅτι κατὰ τὸν μὲν τὸν οὐρανὸν, πρὸς τιμωρίαν δὲ ἀπερίφθησαν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐγένοντο ἄνθρωποι, ὅπως αὖθις μετὰ τὴν ἐπὶ τῆς γῆς διατριβὴν καὶ συμπλήρωσιν τῆς τῶν ψυχῶν περιπλανήσεως ἐπανέλθωσιν εἰς οὐρανόν. Ὁ ἄνθρωπος, ἔλεγε, σύγκειται ἐκ σώματος, ψυχῆς καὶ πνεύματος· ὅτι τὸ πνεῦμα ἐξ οὐρανοῦ ἐνοῦται μετ' αὐτοῦ ἅμα γεννηθέντος, ὅτι αὐτὸ μόνον γινώσκει, σκέπτεται καὶ διανοεῖται, ἐπειδὴ κατάγειται ἀπὸ τοῦ αἰθέρος, ἀπὸ τοῦ ἀρχικοῦ πνεύματος· διὸ καὶ ζῆ αὐτὸ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ σὺν αὐτῷ ἠνωμένου σώματος, ἐπειδὴ ὑπάρχει καὶ πρὸ τῆς ἐνταῦθα ζωῆς. Τὸ σῶμα αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ οὐδεμίαν ἔχει ἀξίαν, ἡ δὲ ψυχὴ ἐν αὐτῷ κατεκλείσθη ὡς ἐν τάφῳ διὰ πραχθεῖσαν ἀμαρτί-

αν πρὸ τῆς γήινου ὑπάρξεώς της ἔχει ὅμως σπουδαιότητα διότι ἄνευ αὐτοῦ δὲν ἐδύνατο νὰ μεταχειρισθῆ τὰ πρὸς τὴν γνῶσιν ἀναγκαιότατα αἰσθητήρια.

Περὶ τοῦ νεογενήτου ἔλεγεν ὅτι εἶνε σφόδρα ἀτελής καὶ φύσει ἰγυϊστικόν, καὶ πρέπει δι' ἀδιαλείπτου ἀνατροφῆς καὶ ἐπιμελείας καθ' ὄλον τὸν βίον ἐξοκολουθούσης ν' ἀπελευθερωθῆ ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τῶν ἐμφύτων ἐλλείψεων καὶ ἀτεχειῶν, καὶ ἀνυψωθῆ εἰς καθαρότητα τῆς καρδίας καὶ τοῦ αἰσθητήματος. Ἐπὶ τούτῳ πρέπει, ἔλεγε, νὰ συνειθίζωμεν ἐκ παιδικῆς ἡλικίας εἰς τὴν ἐγκράτειαν καὶ τὴν μετριότητα περὶ τὴν τροφήν, τὸν ὕπνον, τὴν ὀμιλίαν, εἰς τὴν πρὸς ἀλλήλους εὐνοίαν καὶ ἐπὶ πᾶσι νὰ ἐπιμελώμεθα τὴν βθεϊαν πνευματικὴν ἡμῶν μόρφωσιν.

Ἡ δὲ παιδεία καὶ σοφία ἄλλον δύνανται νὰ ἔχῃ σκοπὸν ἀνώτατον εἰμὴ νὰ ἀπελευθερώσῃ τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα διὰ τῆς διδασκαλίας ἀπὸ τοῦ ζυγοῦ τῶν ὀρέξεων καὶ τῆς αἰσθήσεως καὶ ν' ἄγῃ αὐτὸ εἰς τὴν μετὰ τοῦ Θεοῦ ὁμοιότητα καὶ καταστήσῃ ἄξιον νὰ εἰσέλθῃ ποτὲ εἰς τὴν ὀμήγουριν τῶν Θεῶν. Σκοπὸς τοῦ παντὸς ὡς καὶ τοῦ ἀνθρώπου εἶνε ἡ ἄρμονία. Ἡ ἄρμονία τῶν οὐρανίων σωματικῶν πρέπει καὶ εἰς τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα ν' ἀντηχῆ. Διὸ ὑφείλει ὁ ἄνθρωπος ὄχι μόνον ἐκυτὸν νὰ γνωρίζῃ, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν θέαν τοῦ κάλλους τοῦ οὐρανοῦ ν' ἀνυψωθῆ.

Ἐρρῶνει ὁ Πυθαγόρας ὅτι ὅταν ὁ θάνατος χωρίσῃ τὴν ψυχὴν ἀπὸ τοῦ σώματος, αἰωρεῖται αὕτη ἐν τῇ τοῦ σώματος μορφῇ εἰς τὸν ἀέρα, καὶ ἐκεῖθεν ὑπὸ τοῦ Ἑρμοῦ ὀδηγεῖται εἰς τὸν Ἄϊδην, καὶ ἐὰν μὲν ἦνε καθαρά, ἐκεῖθεν ἀνάγεται εἰς τὴν χώραν τοῦ φωτὸς καὶ τῆς τάξεως, εἰς τὸν ἀόρατον κόσμον, τὸν οὐρανὸν τοῦ Ἀπόλλωνος· ἐὰν δὲ μὴ ἦνε κεκαθαυμένη, τότε ὑπὸ τῶν Ἑρινύων συνδέεται εἰς νέα αὐτῆς δεσμά. Ταυτὴ τις ἦτον ἡ περὶ μετεμψυχώσεως πολυβρύλητος αὐτοῦ δοξασία, ἣν εἶχον καὶ οἱ Αἰγύπτιοι.

Ὁ σύγχρονος καὶ συμπαλίτης τοῦ Πυθαγόρου Ξενοφάνης ἀναφέρει ὅτι διηγήθησάν τινες αὐτῷ ὅτι ἰδὼν ποτὲ ὁ Πυθαγόρας καθ' ἑδὸν τυπτόμενον κύνα, ἀναγνωρίσας αὐτόν, Παύσατε, ἐφώνησεν καὶ μὴ

τύπτετε αὐτὸν πλέον, διότι εἶνε ἡ ψυχὴ φίλου τινός· τὸν ἀναγνωρίζω ἐκ τῆς φωνῆς.

Περὶ ἑαυτοῦ ἐπίστευε κατὰ τὸν Ἡρακλείδην τὸν Ποντικόν, ὅτι πρῶτον ὑπῆρξεν Αἰθαλιίδης, κήρυξ τῶν Ἀργοναυτῶν, εἶτα Εὐρροβος, Ἐρμώτιμος καὶ τελευταῖον Πύρρος τις ἄλιεύς τῆς Δήλου.

Πᾶσαν πρῶτῶν διεσκέπτοντο οἱ μαθηταὶ τοῦ τί ὄφειλον δι' ὅλης τῆς ἡμέρας νὰ πράξωσι· τὴν δὲ ἐσπέραν ἀνελογίζοντο τί ἔπραξαν, τί ἔσφαλαν, καὶ τί δέον δὲν ἔπραξαν· «Πῆ παρέβην; τί δ' ἔρεξα; τί μοι δέον οὐκ ἐτελέσθη;

Ἐξεγείροντο τοῦ ὕπνου ἅμα τῇ ἀνατολῇ τοῦ ἡλίου καὶ ἤρχιζον μὲ προσευχὴν· εἶτα ἀνεγίνωσκον στίχους τινὰς τοῦ Ὀμήρου καὶ ἄλλων ποιητῶν· κατόπιν ἦδον μελωδίαν τινά. Μετὰ ταῦτα ἐνησχολοῦντο εἰς σπουδαίας ἐργασίας· καὶ μετὰ μικρὰν ἀνάπαυλαν εἰσῆρχοντο εἰς συνδιαλέξεις καὶ εἰς περίπατον, ἀπὸ δὲ τοῦ περιπάτου μετὰ μικρὰν σωματικὴν γύμνασιν ἐγευματίζον. Τοῦτο ἦν τὸ πρόγραμμά των. Μετὰ μεσημβρίαν ἐτέλουν θρησκευτικὰς τελετάς, ἐλούοντο, συνδιελέγοντο καὶ εἶ τι ἄλλο. Συνεβίου δὲ διατελοῦντες πρὸς ἀλλήλους ἐν ἀκρᾷ φιλίᾳ καὶ ἀδελφότητι.

Εἴκοσι ἐτη διεβίωσεν οὕτω ὁ Πυθαγόρας μετὰ τῶν μαθητῶν καὶ διδασκάλων ἐν τῷ ἐξοχικῷ αὐτοῦ καθιδρύματι ἐν εὐδαιμονίᾳ καὶ ἀρμονίᾳ. Τὸ δὲ πρὸς αὐτὸν σέβας τῶν μαθητῶν τεκμηροῖ τὸ πολυθρύλητον αὐτὸς ἔφα.

Ἄλλ' ἐπειδὴ ἡ Σχολὴ αὕτη καὶ ἡ ἐκπαίδευσις περιωρίζετο εἰς τὴν ἀριστοκρατίαν τῆς Κρότωνος καὶ τῶν πέριξ, ἀνακινούμενος ὁ λαὸς ὑπὸ ὀχλοκρατικῶν τάσεων δὲν ἐβράδυνε νὰ δυσαρεστῆται· γενομένης δὲ πολιτικῆς μεταβολῆς καὶ καταβληθείσης τῆς ἀληθοῦς ἀριστοκρατίας διελύθη καὶ ἡ Σχολὴ τοῦ Πυθαγόρου· αὐτὸς δὲ ἐξεδιώχθη. Ἀπέθανε δὲ κατόπιν εἰς βαθύ γῆρας ἐτῶν 99, ἐντὸς ναοῦ τινὸς τῶν Μουσῶν.

Οὗτος ἐν συνόψει ὁ βίος τοῦ μεγάλου τούτου ἀνδρὸς ἐκ πηγῶν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἀξιοπίστων.

Τινὲς μὲν τῶν δοξασιῶν αὐτοῦ ὑπὸ τῶν αἰώνων ἐξηλέγχθησαν ἀνυπόστατοι· ἔναι δὲ ἔχουν κῆρος δι' ὅλην τὴν ἀνθρωπότητα· μάλιστα δὲ αἱ ἀρχαὶ αὐτοῦ περὶ ἀναπλάσεως καὶ παιδεύσεως τῆς ἀνθρωπότη-

τος καὶ ὃν ὁρίζει ὡς Ἑλλήν ἐκείνων τῶν χρόνων προορισμὸν τοῦ ἀνθρώπου.

Τῇ ἀληθείᾳ ἀγεται τις ἀμερολήπτως ἀποφανθῆ ὅτι ἡ θεία Πρόνοια, ἢ τὸν κόσμον ἀοράτως διοικοῦσα, ἀνέδειξε τὴν Ἑλλάδα ἐν τοῖς ἐξόχοις αὐτῆς ἀνδράσιν ὡς ἄστρον φαεινόν, ἕνα καταυγάξῃ τὴν οἰκουμένην, πρόδρομον καὶ προάγγελον τῆς μεγάλης αὐτῆς βουλῆς, τοῦ Χριστιανισμοῦ, δι' οὗ πληραῦνται ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Σωτῆρος οἱ मुχαίτατοι πόθοι τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας.

Ἐχοντες λοιπὸν ἡμεῖς ἕκ συγγενείας καὶ καταγωγῆς τιμαλφοῦς ἔνθεν μὲν τὴν σοφίαν τῶν Ἑλλήνων, ἔνθεν δὲ τὴν μωρίαν τοῦ ἀληθοῦς Χριστιανοῦ, ἦν καὶ ὁ μεγαλύτερος τῆς ἡμετέρας ἀρχαιότητος σοφὸς ἀπεφήνατο ἐν τῷ « ἔν οἶδα ὅτι οὐδὲν οἶδα », χωρῶμεν εἰς τὴν ἀναγέννησιν καὶ τὴν πρόοδον, ἀπὸ τοῦ θρόνου τοῦ ὑψίστου πατρὸς ἐπικαλούμενοι μετὰ θερμῆς καρδίας τὴν θείαν ἀρωγὴν, ἧς ἄνευ ἐπισηφαλεῖς αἱ ὁδοὶ τοῦ ἀνθρώπου.

Περιεχόμενα.

- Ἄ μὴν Ἀπρίλιος.—2. Μελέτη.—3. Ἡ ὑποχονδρία ἢ ἡ κοιλίας τοῦ Λωπερβρούνου (συνέχεια, τέλος).—4. Τινὰ περὶ Σύρου.—5. Ὁ ἠθικὸς κώδικς τοῦ Φραγκλίνου.—6. Ἡ διπλῆ κίνησις.—7. Ἀλέξανδρος Λυκοῦργος, Ἀρχιεπίσκοπος Σύρου, Τήνου, Μήλου (σελ. 503, 545 μετ' εἰκονογρ).—8. Ἀναγνωστήριον « ἡ Σμύρνη »—9. Πυθαγόρας (σελ. 517, 552 μετ' εἰκονογραφίας).—10. Ἀερόλιθοι.—11. Ἡ ἀνισότης καὶ μέχρι τοῦ τάφου.—12. Ἐφευρέσεις.—13. Εὐγενὲς παιγνίδιον διὰ τοὺς φιλανθρώπους.—14. Οἱ μετὰ τὸν θάνατον φίλοι.—15. Ἡ ἐλεημοσύνη.—16. Ὁ προσβληθεὶς Δερβίσης.—17. Ὁ ἀποχωρισμὸς.—18. Τὸ ἐκ τῆς ἀνάκθης ῥόδον.—19. Ἡ ἀπροσδόκητος σωτηρία.—20. Ἡ μάμμη τῶν βασιλισσῶν Μαρίας καὶ Ἄννης.—21. Κειμήλια.—22. Γάμοι τῶν Σινῶν.—23. Ἡ εὐτυχία.—24. Τὸ καθήκον.—25. Μεγαλεῖον καὶ ἀθλιότης τοῦ ἀνθρώπου.—26. Λύκος καὶ Γέρας.—27. Λύσις τοῦ 8ου αἰνίγματος.—28. Αἴνιγμα 9ον.—29. Παροράματα.—30. Χελιδῶν (μετ' εἰκονογραφίας).